

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)  
της 8ης Ιουλίου 2004 \*

Στην υπόθεση T-50/00,

**Dalmine SpA**, με έδρα το Dalmine (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους M. Siragusa και F. Moretti, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

**Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενης από τους M. Erhart και A. Whelan, επικουρούμενους από τον A. Dal Ferro, δικηγόρο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής) (ΕΕ 2003, L 140, σ. 1), ή, επικουρικώς, αίτημα μειώσεως του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα,

\* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ  
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. J. Forwood, πρόεδρο, J. Pirrung και A. W. H. Meij, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 19ης, της 20ής και της 21ης Μαρτίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

**Απόφαση**

**Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία <sup>1</sup>**

- 1 Η υπό κρίση υπόθεση αφορά την απόφαση 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής) (ΕΕ 2003, L 140, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

[...]

<sup>1</sup> — Το μέρος του σκεπτικού της παρούσας αποφάσεως που αναφέρεται στο ιστορικό της διαφοράς δεν παρατίθεται. Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 2 έως 33 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501.

*Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία*

- 34 Με επτά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 3 Απριλίου 2000, οι Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nirron, Kawasaki και Sumitomo άσκησαν προσφυγή κατά της προσβαλλομένης απόφασης.
- 35 Με διάταξη της 18ης Ιουνίου 2002, το Πρωτοδικείο αποφάσισε, αφού άκουσε τους διαδίκους, να συνεκδικάσει τις επτά υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας. Κατόπιν της απόφασης αυτής, παρασχέθηκε σε όλες τις προσφεύγουσες στις επτά υποθέσεις η δυνατότητα να συμβουλευθούν το σύνολο των δικογραφιών που αφορούν την παρούσα διαδικασία στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου. Ελήφθησαν επίσης μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας.
- 36 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης, της 20ής και της 21ης Μαρτίου 2003.

**Αιτήματα των διαδίκων**

- 37 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την προσβαλλόμενη απόφαση·
- επικουρικός, να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο που της επιβλήθηκε·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

38 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή στο σύνολό της

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

### **Επί του αιτήματος ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως**

39 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Dalmine ανέφερε ότι, αφού έλαβε μη εμπιστευτική περίληψη των απορρήτων χωρίων ορισμένων εγγράφων της διαδικασίας στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που διέταξε το Πρωτοδικείο, παραιτείται από τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω εμπιστευτικής μεταχειρίσεως των εν λόγω εγγράφων κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας.

*1. Επί των λόγων ακυρώσεως που αντλούνται από παραβάσεις ουσιώδους τύπου κατά τη διοικητική διαδικασία.*

*Επί της νομιμότητας των ερωτήσεων που έθεσε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνας*

Επιχειρήματα των διαδίκων

40 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι το δικαίωμά της να μη συμβάλει στην ενοχοποίησή της προσεβλήθη λόγω των πλαγίων ερωτήσεων που της έθεσε η Επιτροπή κατά τη

διάρκεια της έρευνας. Οι ερωτήσεις αυτές είχαν ως σκοπό να την εξαναγκάσουν να αναγνωρίσει την ύπαρξη παραβάσεως, αντίθετα προς τις επιταγές της νομολογίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 1989, 374/87, Orkem κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3283, σκέψεις 34 και 35). Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα στο μέτρο που στηρίζεται στις απαντήσεις που δόθηκαν στις επίμαχες ερωτήσεις.

- 41 Στις 13 Φεβρουαρίου και στις 22 Απριλίου 1997, η Επιτροπή έθεσε ερωτήσεις στην προσφεύγουσα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17. Κατά την Dalmine, η Επιτροπή επεδίωξε να την κάνει να αναγνωρίσει την παρουσία της σε ορισμένες συνεδριάσεις μεταξύ παραγωγών χαλυβδοσωλήνων καθώς και το παράνομο αντικείμενο των συνεδριάσεων αυτών, διευκρινίζοντας με την ευκαιρία αυτή τις εν λόγω παράνομες πρακτικές, ήτοι, ιδίως, τις συμφωνίες περί σεβασμού των εγχώριων αγορών και τις συμφωνίες ως προς τις τιμές, στις οποίες έπρεπε να ομολογήσει ότι είχε συμμετάσχει. Η Επιτροπή τής ζήτησε, μεταξύ άλλων, να μνημονεύσει «τις ληφθείσες αποφάσεις [...], τις κατανομές των αγορών (“sharing keys”) που συζητήθηκαν ή καθορίστηκαν ανά γεωγραφική ζώνη και την περίοδο ισχύος τους, τις τιμές που συζητήθηκαν ή καθορίστηκαν ανά γεωγραφική ζώνη και την περίοδο ισχύος τους, διευκρινίζοντας το είδος τους». Η Επιτροπή προσήψε στην Dalmine τον δισταγμό της να απαντήσει στις ερωτήσεις αυτές.

- 42 Στις 12 Ιουνίου 1997, η Επιτροπή κάλεσε εκ νέου την Dalmine να παράσχει τις ζητηθείσες πληροφορίες. Έχοντας τη γνώμη ότι οι απαντήσεις της Dalmine εξακολουθούσαν να είναι ασαφείς, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση στις 6 Οκτωβρίου 1997 καλώντας την προσφεύγουσα να παράσχει τις ζητηθείσες πληροφορίες εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, επ' απειλή επιβολής προστίμου. Η απόφαση αυτή, κατά της οποίας η Dalmine άσκησε προσφυγή (προμνησθείσα στη σκέψη 7 διάταξη Dalmine κατά Επιτροπής), προξένησε βλάβη στην Dalmine.

- 43 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι έθεσε ερωτήσεις που υποχρέωναν την Dalmine να αυτοενοχοποιηθεί.

- 44 Εξάλλου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων είναι ελεύθερες να μην απαντούν στις ερωτήσεις που τους τίθενται δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, η λεγόμενη απόφαση «Τσιμέντο», Συλλογή 2000, σ. II-491, σκέψη 734). Μόνο για την περίπτωση που μια επιχείρηση παρέχει ανακριβείς πληροφορίες προβλέπει το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 17 τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων.

### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 45 Σύμφωνα με την προμνησθείσα στη σκέψη 40 απόφαση Orkem κατά Επιτροπής (σκέψη 32), ο παρών λόγος ακυρώσεως άπτεται των δικαιωμάτων άμυνας των επιχειρήσεων (βλ. επίσης την προμνησθείσα στη σκέψη 8 απόφαση Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, σκέψη 63). Από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι υπέρ της επιχειρήσεως στην οποία απευθύνεται απόφαση περιέχουσα αίτηση παροχής πληροφοριών κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17 αναγνωρίζεται δικαίωμα σιωπής, όταν αυτή είναι υποχρεωμένη, επ' απειλή επιβολής προστίμου, να παράσχει απαντήσεις με τις οποίες αναγκάζεται να αναγνωρίσει την ύπαρξη της παραβάσεως της οποίας η απόδειξη βαρύνει την Επιτροπή (προμνησθείσες αποφάσεις Orkem κατά Επιτροπής, σκέψη 35, και Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, σκέψη 67).
- 46 Αντιθέτως, κατά πάγια νομολογία, οι επιχειρήσεις δεν υπέχουν υποχρέωση να δώσουν απαντήσεις, δυνάμει αυτού του κανόνα δικαίου, κατόπιν αποστολής απλής αιτήσεως παροχής πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και δεν μπορούν, ως εκ τούτου, να ισχυριστούν ότι σημειώθηκε προσβολή του δικαιώματος μη αυτοενοχοποιήσεώς τους λόγω του ότι απάντησαν οικειοθελώς σε μια τέτοια αίτηση (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 734).
- 47 Στην υπό κρίση περίπτωση, ακόμα και αν υποθεθεί ότι η Dalmine παραδεκτώς προβάλλει, στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, επιχειρήματα περί του παρανόμου χαρακτήρα των τεθεισών ερωτήσεων, ενώ δεν άσκησε παραδεκτή προσφυγή κατά

της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997 εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 230 ΕΚ (βλ., συναφώς, προμνησθείσα στη σκέψη 7 διάταξη Dalmine κατά Επιτροπής, με την οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η προσφυγή την οποία άσκησε η Dalmine κατά της εν λόγω αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997), αρκεί να παρατηρηθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να είναι παράνομη για τον λόγο αυτόν παρά μόνον στο μέτρο που οι ερωτήσεις που αποτελούσαν το αντικείμενο της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997 την οδήγησαν να αναγνωρίσει την ύπαρξη των παραβάσεων που διαπιστώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση, κατά την έννοια της προμνησθείσας στη σκέψη 40 αποφάσεως Orkem κατά Επιτροπής. Όμως, η Επιτροπή έθεσε μεν μια μακρά σειρά ερωτήσεων με την αρχική της αίτηση της 22ας Απριλίου 1997, οι μόνες όμως ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή στην Dalmine με την απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1997 αφορούσαν την προσκόμιση εγγράφων και την παροχή καθαρά αντικειμενικών πληροφοριών και, συνεπώς, δεν ήταν ικανές να οδηγήσουν την προσφεύγουσα να αναγνωρίσει την ύπαρξη κάποιας παραβάσεως.

48 Όσον αφορά τις ερωτήσεις που τέθηκαν στις αργεντινές εταιρίες Techint Group και Siderca, τις οποίες η απειλή επιβολής προστίμων αφορούσε αλληλεγγύως με την Dalmine, λόγω του ότι οι τρεις αυτές εταιρίες αποτελούσαν μία και την αυτή επιχείρηση (αιτιολογική σκέψη 13 και άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 1997), είναι αληθές ότι η τελευταία παύλα της ερωτήσεως 2, η οποία τέθηκε στις εταιρίες αυτές εκ νέου με την απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1997 και περιλαμβανόταν σε παράρτημα της αποφάσεως, είναι αντίστοιχη με την τελευταία παύλα των ερωτήσεων 1.6, 1.7 και 2.3 που τέθηκαν στη Mannesmann με την απόφαση της 15ης Μαΐου 1998, καθώς και ότι το Πρωτοδικείο, βάσει της προμνησθείσας στη σκέψη 40 αποφάσεως Orkem κατά Επιτροπής, ακύρωσε την εν λόγω παύλα με την προμνησθείσα στη σκέψη 8 απόφαση Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής.

49 Ωστόσο, ανεξαρτήτως του ότι η Επιτροπή δεν ζήτησε ευθέως από την Dalmine, ως νομικό πρόσωπο, να παράσχει τις πληροφορίες αυτές, πρέπει να παρατηρηθεί ότι αυτή η παύλα της ερωτήσεως αναφέρεται αποκλειστικά στις σχέσεις μεταξύ των Ευρωπαίων παραγωγών και των παραγωγών της Λατινικής Αμερικής, πτυχή της διαλαμβανομένης στην ΑΑ συμφωνίας η οποία δεν εξετάζεται στην προσβαλλόμενη απόφαση.

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται να αναγνωρισθεί ότι αυτή η πτυχή της αποφάσεως της Επιτροπής της 6ης Οκτωβρίου 1997 δεν ήταν δυνατόν να

αναγκάσει την Dalmine να αυτοενοχοποιηθεί όσον αφορά την παράβαση που συνίσταται στη συμφωνία κατανομής των αγορών η οποία συνήφθη από τους Ιάπωνες και Ευρωπαίους παραγωγούς και την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι η Επιτροπή διέπραξε συναφώς παρανομία, η παρανομία αυτή δεν επηρέασε ούτε κατ' ελάχιστον το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως και δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να καταστήσει παράνομη την απόφαση αυτή.

- 51 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

*Επί της συμφωνίας μεταξύ της ΑΑ και της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση*

#### Επιχειρήματα των διαδίκων

- 52 Η Dalmine υπενθυμίζει ότι στην Επιτροπή εναπόκειται να ανακοινώνει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις το σύνολο των στοιχείων επί των οποίων στηρίζονται οι αιτιάσεις της (23η Έκθεση για την πολιτική ανταγωνισμού, σ. 113 και 114). Όμως, εν προκειμένω, η Επιτροπή μνημόνευσε, τόσο στην ΑΑ όσο και στην προσβαλλόμενη απόφαση, ενοχοποιητικά έγγραφα τα οποία δεν επισύναψε στην εν λόγω ΑΑ.

- 53 Κατά την προσφεύγουσα, στην ΑΑ δεν επισυνάφθηκαν τα ακόλουθα έγγραφα:

— τηλεομοιοτυπία της Sumitomo της 12ης Ιανουαρίου 1990, η οποία παρατίθεται στο σημείο 70 της ΑΑ και περιέχεται στη σελίδα 4785 του φακέλου της Επιτροπής, μνημονεύεται δε στην αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως



— έκθεση της Vallourec του 1994, η οποία παρατίθεται στο σημείο 119 της ΑΑ και περιέχεται στη σελίδα 14617 του φακέλου της Επιτροπής, μνημονεύεται δε στην αιτιολογική σκέψη 92 της προσβαλλομένης απόφασεως.

- 54 Επιπλέον, στην προσβαλλόμενη απόφαση παρατίθενται ορισμένα έγγραφα τα οποία, καίτοι επισυνάφθηκαν στην ΑΑ, δεν μνημονεύονται στην εν λόγω ανακοίνωση. Πρόκειται για τα πρακτικά των καταθέσεων των κκ. Benelli, Jachia, Ciocca, στις 2, 5 και 8 Ιουνίου 1995, 6 Σεπτεμβρίου 1995 και 21 Φεβρουαρίου 1996 (που περιλαμβάνονται στη σελίδα 8220 ter του φακέλου και μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 54 της προσβαλλομένης απόφασεως).
- 55 Κατά την προσφεύγουσα, αυτή η στάση της Επιτροπής περιέπλεξε σημαντικά τον εκ μέρους της Dalmine έλεγχο των ενοχοποιητικών εγγράφων. Ενώ η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται στα έγγραφα με τον αριθμό καταχωρίσεώς τους, η ΑΑ και ο φάκελος τον οποίο μπόρεσε να εξετάσει στα γραφεία της Επιτροπής είχαν οργανωθεί σύμφωνα με διαφορετική μέθοδο. Συνεπώς, υπήρξε ανεπανόρθωτη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας εκ μέρους της Επιτροπής, προσβολή η οποία, αυτή καθαυτή, δικαιολογεί την ακύρωση της προσβαλλομένης απόφασεως. Επικουρικώς, η Dalmine υποστηρίζει ότι τα εν λόγω ενοχοποιητικά στοιχεία δεν θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, οπότε η νομιμότητα της προσβαλλομένης απόφασεως θα πρέπει να εκτιμηθεί χωρίς αυτά τα στοιχεία να ληφθούν υπόψη (απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Ιουνίου 1995, T-30/91, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1775, σκέψη 98).
- 56 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι δόθηκε στην Dalmine η δυνατότητα να αναλύσει όλα τα έγγραφα που παρατίθενται στην ΑΑ ή στα συνημμένα της, στις 3 Μαρτίου 1999, όταν της επετράπη η πρόσβαση στον φάκελο. Επομένως, αποκλείεται οποιαδήποτε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της (προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 144).
- 57 Εξάλλου, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι το έγγραφο που περιλαμβάνεται στη σελίδα 8220 ter του διοικητικού φακέλου μνημονεύεται στο σημείο 46 της ΑΑ.

- 58 Τέλος, τα έγγραφα που επισυνάφθηκαν στην ΑΑ χωρίς να μνημονεύονται στο κείμενό της «μπορούν να ληφθούν υπόψη στην [προσβαλλόμενη] απόφαση κατά της προσφεύγουσας μόνον αν αυτή μπορούσε ευλόγως να συναγάγει από την ΑΑ τα συμπεράσματα που ήθελε να αντλήσει η Επιτροπή» (προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 323).

### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 59 Η Επιτροπή, προκειμένου να παράσχει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων τη δυνατότητα να αμυνθούν αποτελεσματικά κατά των αιτιάσεων που διατυπώνονται κατ' αυτών στην ΑΑ, υποχρεούται να τους καταστήσει προσιτό ολόκληρο τον φάκελο έρευνας της υποθέσεως, εξαιρουμένων των εγγράφων που περιέχουν επιχειρηματικά απόρρητα άλλων επιχειρήσεων ή άλλα εμπιστευτικά πληροφοριακά στοιχεία και των εσωτερικών εγγράφων της Επιτροπής (προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 144).
- 60 Ωστόσο, το γεγονός ότι ένα έγγραφο μνημονεύεται σε ανακοίνωση των αιτιάσεων χωρίς να επισυνάπτεται σ' αυτήν δεν συνιστά, καταρχήν, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας εφόσον στους αποδέκτες της εν λόγω ανακοίνωσης επιτράπη η πρόσβαση στο έγγραφο αυτό προτού υποχρεωθούν να απαντήσουν στην ανακοίνωση.
- 61 Όσον αφορά τα δύο έγγραφα που μνημονεύονται στην ΑΑ χωρίς να επισυνάπτονται σ' αυτή εν προκειμένω, η Επιτροπή παρατηρεί, χωρίς να αντικρούεται συναφώς από την Dalmine, ότι επιτράπη στην τελευταία η πρόσβαση στα έγγραφα αυτά στις 3 Μαρτίου 1999.
- 62 Όσον αφορά το επίμαχο έγγραφο, ο τρόπος οργάνωσης της προσβάσεως στον φάκελο εν προκειμένω κατέστησε δυσχερή τον εντοπισμό των εν λόγω δύο εγγράφων, αρκεί η παρατήρηση ότι αυτή η προβαλλόμενη δυσχέρεια δεν επηρέασε την ικανότητα άμυνας της Dalmine στην υπό κρίση περίπτωση, καθόσον η ίδια δήλωσε με το υπόμνημα απαντήσεώς της ότι μπόρεσε να λάβει γνώση των εγγράφων αυτών όταν της επιτράπη η πρόσβαση στον φάκελο της Επιτροπής.

63. Εν πάση περιπτώσει, τα δύο επίμαχα έγγραφα μνημονεύονται τόσο στην ΑΑ όσο και στην προσβαλλόμενη απόφαση προς περιγραφή μάλλον του γενικού πλαισίου και όχι της ειδικής φύσεως των παραβάσεων που διαπιστώνει η προσβαλλόμενη απόφαση, οπότε η απάλειψη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, της αναφοράς σε έκαστο εξ αυτών δεν επηρεάζει το βάσιμο της αποφάσεως. Πράγματι, η τηλεομοιοτυπία της Sumitomo της 12ης Ιανουαρίου 1990 μνημονεύεται στο μέρος εκείνο της περιγραφής του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, που περιέχουν τα δύο έγγραφα, το οποίο αναφέρεται στις «ειδικές αγορές», ήτοι στις αγορές των τρίτων χωρών. Όσον αφορά την έκθεση της Vallourec του 1994, αυτή μνημονεύεται συνοπτικά σε υποσημείωση (υποσημείωση 65 της ΑΑ και υποσημείωση 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως ) προς πιστοποίηση του —μη αμφισβητούμενου από την Dalmine— γεγονότος ότι «[σ]τις 22 Φεβρουαρίου 1994, η Valtubes (θυγατρική της Vallourec) ανέλαβε τον έλεγχο των σκωτικών εγκαταστάσεων της [Corus], με εξειδίκευση στη θερμική επεξεργασία και το σπείρωμα VAM και δημιούργησε την εταιρία Tubular Industries Scotland Limited (TISL), ηγετική στην αγορά της Βόρειας Θάλασσας για την προμήθεια σωλήνων με σπειρώματα με συνδέσμους υψηλής ή συνήθους ποιότητας».
64. Όσον αφορά τα έγγραφα τα οποία, καίτοι επισυνάπτονταν στην ΑΑ, δεν μνημονεύονταν στο κείμενό της, ήτοι τα πρακτικά των καταθέσεων των κκ. Benelli, Jachia, Ciocca, αρκεί η παρατήρηση ότι η ΑΑ και η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρονται αμφοτέρως στις μαρτυρικές καταθέσεις «πολλών διευθυντών της Dalmine» (βλ. σημείο 46 της ΑΑ και αιτιολογική σκέψη 54 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και παραθέτουν *in extenso* μόνον την κατάθεση του κ. Biasizzo (βλ. σημείο 58 της ΑΑ και αιτιολογική σκέψη 64 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συνεπώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή αναφέρθηκε στα έγγραφα αυτά με την ΑΑ και να θεωρηθεί ότι οι αναφορές αυτές αρκούσαν *en proκειμένω*, υπό το φως της χρήσεως των στοιχείων αυτών στην οποία προέβη αργότερα η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, ώστε να παράσχουν στην Dalmine τη δυνατότητα να αμυνθεί συναφώς αποτελεσματικά κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας.
65. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

*Επί του παραδεκτού ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων*

66. Η Dalmine επικαλείται το अपαράδεκτο, ως αποδεικτικών στοιχείων, ορισμένων εγγράφων της Επιτροπής τα οποία της αντιτάχθηκαν κατά προσβολή των

δικαιωμάτων άμυνας. Θεωρεί ότι η αντικανονική χρησιμοποίηση των εγγράφων αυτών πρέπει να οδηγήσει σε ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επικουρικώς, υποστηρίζει ότι τα στοιχεία αυτά δεν θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, οπότε η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως θα πρέπει να εκτιμηθεί χωρίς αυτά τα στοιχεία να ληφθούν υπόψη.

Επί του εγγράφου «sharing key»

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- <sup>67</sup> Κατά την προσφεύγουσα, το έγγραφο «sharing key» είναι απαράδεκτο ως αποδεικτικό στοιχείο των παραβάσεων που διαπιστώνονται στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η Επιτροπή δεν δημοσιοποίησε την ταυτότητα του συντάκτη του εγγράφου αυτού ούτε την προέλευσή του. Ελλείπει τέτοιων πληροφοριών, η αυθεντικότητα και η αποδεικτική ισχύς του ενοχοποιητικού αυτού εγγράφου είναι αμφίβολες.
- <sup>68</sup> Επιπλέον, η προσβαλλόμενη απόφαση αφήνει να εννοηθεί, στην αιτιολογική σκέψη 85, ότι ο συντάκτης του εγγράφου αυτού δεν ήταν παρών στη συνεδρίαση του Τόκιο της 5ης Νοεμβρίου 1993, ενώ γίνεται επίκληση του εγγράφου αυτού προς απόδειξη της συμφωνίας περί σεβασμού των αγορών η οποία φέρεται ότι συνήφθη κατά τη συνεδρίαση εκείνη. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Dalmine δεν θεωρεί ότι είναι σε θέση να αμυνθεί κατά του εγγράφου αυτού.
- <sup>69</sup> Η Επιτροπή απαντά ότι ο προσδιορισμός της ταυτότητας του προσώπου που της εμπιστευθήκε το έγγραφο «sharing key» δεν είναι αναγκαίος προκειμένου η προσφεύγουσα να ασκήσει τα δικαιώματα άμυνάς της.

- 70 Υπενθυμίζει, εξάλλου, ότι δεν είναι υποχρεωμένη να αποκαλύπτει την ταυτότητα του πληροφοριοδότη της. Παραπέμπει συναφώς στο σημείο II της ανακοινώσεως 97/C 23/03 της Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες εσωτερικής διαδικασίας για την εξέταση των αιτήσεων πρόσβασης στον φάκελο στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης ΕΚ, των άρθρων 65 και 66 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 του Συμβουλίου (ΕΕ 1997, C 23, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση περί της προσβάσεως στον φάκελο).
- 71 Επιπλέον, διάφορα αποδεικτικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον φάκελο, ιδίως τα απαριθμούμενα στις αιτιολογικές σκέψεις 121 και 122 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβεβαιώνουν το περιεχόμενο του εγγράφου «sharing key».

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 72 Η αρχή που ισχύει στο κοινοτικό δίκαιο είναι η αρχή της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων και το μόνο κατάλληλο κριτήριο προς εκτίμηση των προσκομιζομένων αποδείξεων έγκειται στην αξιοπιστία τους (προτάσεις του δικαστή B. Vesterdorf, ασκήσαντος καθήκοντα γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-1/89, Rhône-Poulenc κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-867, II-869, II-954· βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2000, C-310/98 και C-406/98, Met-Trans και Sagrol, Συλλογή 2000, σ. I-1797, σκέψη 29, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Νοεμβρίου 2002, T-141/99, T-142/99, T-150/99 και T-151/99, Vela και Tecmagrind κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-4547, σκέψη 223). Εξάλλου, μπορεί να είναι απαραίτητο να προστατεύσει η Επιτροπή την ανωνυμία των πληροφοριοδοτών (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Νοεμβρίου 1985, 145/83, Adams κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3539, σκέψη 34), αυτή δε η κατάσταση δεν αρκεί για να υποχρεώσει την Επιτροπή να μη λάβει υπόψη της ένα αποδεικτικό στοιχείο που έχει στην κατοχή της.
- 73 Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα της Dalmine μπορούν μεν να είναι λυσιτελή για την εκτίμηση της αξιοπιστίας και, ως εκ τούτου, της αποδεικτικής ισχύος του εγγράφου «sharing key», δεν πρέπει, ωστόσο, να θεωρηθεί ότι το έγγραφο αυτό αποτελεί अपαράδεκτο αποδεικτικό στοιχείο που πρέπει να αφαιρεθεί από τον φάκελο.

Επί των πρακτικών των μαρτυρικών καταθέσεων των πρώην διευθυντών της Dalmine

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 74 Η Dalmine απορρίπτει τη χρησιμοποίηση των δηλώσεων στις οποίες προέβησαν ορισμένοι πρώην διευθυντές της ενώπιον του εισαγγελέα του Bergamo (Ιταλία) στο πλαίσιο ποινικής υποθέσεως.
- 75 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι η Επιτροπή προσέβαλε σοβαρά τα δικαιώματα άμυνας της μη αποκαλύπτοντας εγκαίρως στην Dalmine ότι είχε στη διάθεσή της εμπιστευτικές δηλώσεις. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, αφού ζήτησε από την *autorità garante della Concorrenza e del Mercato* (αρμόδια επί θεμάτων ανταγωνισμού εθνική αρχή της Ιταλίας, στο εξής: αρμόδια επί του ανταγωνισμού αρχή) να της διαβιβάσει τα έγγραφα αυτά στις 16 Ιανουαρίου 1996, άφησε να παρέλθει τριετία προτού τα διαβιβάσει στην Dalmine με την ΑΑ. Η Dalmine, η οποία κρατήθηκε σε άγνοια σχετικά με την πιθανή χρησιμοποίηση αυτών των εγγράφων, θεωρεί ότι στερήθηκε της δυνατότητας να αμυνθεί.
- 76 Δεύτερον, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι διέπραξε σοβαρή παράβαση των διαδικαστικών κανόνων χρησιμοποιώντας δηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας εντελώς ξένης προς την έρευνα την οποία όφειλε να διενεργήσει. Η Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα να επικαλεστεί τις δηλώσεις αυτές εκτός του πλαισίου της υποθέσεως επ' ευκαιρία της οποίας ελήφθησαν.
- 77 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Dalmine παρατήρησε συναφώς ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου και ιδίως την απόφαση της 16ης Ιουλίου 1992 στην υπόθεση C-67/91, *Asociación Española de Banca Privada* κ.λπ., τη λεγόμενη απόφαση «ισπανικές τράπεζες» (Συλλογή 1992, σ. I-4785, σκέψεις 35 επ.), το δικαίωμα στο επαγγελματικό απόρρητο και τα δικαιώματα άμυνας μιας

επιχείρησης θα προσβάλλονταν αν μια εθνική αρχή μπορούσε να επικαλεστεί, στο πλαίσιο εθνικής διαδικασίας, αποδεικτικά στοιχεία συλλεγμένα στη διάρκεια έρευνας με αντικείμενο διαφορετικό από αυτό της εν λόγω διαδικασίας. Η αρχή αυτή πρέπει να τύχει εφαρμογής, κατ' αναλογία, στην παρούσα υπόθεση, καθόσον η Επιτροπή χρησιμοποίησε αποδεικτικά στοιχεία συλλεγμένα στο πλαίσιο ποινικής έρευνας διενεργηθείσας σε εθνικό επίπεδο.

78 Τρίτον, το όλο πλαίσιο εντός του οποίου προέβησαν στις εν λόγω δηλώσεις οι πρώην διευθυντές, οι οποίοι προσπαθούσαν να αμυνθούν έναντι κατηγοριών περί διαφθοράς, καθιστά αμφισβητήσιμη την αξιοπιστία των δηλώσεων αυτών. Ειδικότερα, δεδομένου ότι τα πρόσωπα που βρίσκονται στην κατάσταση αυτή δεν υποχρεούνται να πουν την αλήθεια, σε αντίθεση προς τους μάρτυρες, οι δηλώσεις τους σχετικά με την ύπαρξη παράνομης συμπίραξης δεν είναι ούτε αξιόπιστες ούτε βάσιμες.

79 Η Επιτροπή απορρίπτει τους ισχυρισμούς αυτούς.

80 Καταρχάς, υπενθυμίζει ότι απέκτησε τα επίμαχα πρακτικά κατ' απολύτως νόμιμο τρόπο, με τη συναίνεση της αρμόδιας επί του ανταγωνισμού αρχής και κατόπιν ρητής άδειας των αρμοδίων αντισταγγελέων (παράρτημα 15 της ΑΑ, σελίδα 8220 ter 1, και παράρτημα 1). Συναφώς, η Dalmine δεν επικαλείται καμία νομική βάση που να της παρέιχε το δικαίωμα να ενημερωθεί περί του ότι η Επιτροπή διέθετε τα πρακτικά αυτά πριν από την αποστολή της ΑΑ. Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και αν υπήρχε τέτοιο δικαίωμα, η προσβολή του δεν θίγει τα δικαιώματα άμυνας.

81 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι τα πρακτικά των δηλώσεων στις οποίες προέβησαν πρώην διευθυντές της Dalmine ενώπιον Ιταλού εισαγγελέα της κοινοποιήθηκαν από την αρμόδια επί του ανταγωνισμού αρχή η οποία τα είχε λάβει από την Εισαγγελική Αρχή. Η διαβίβασή τους εκ μέρους των ιταλικών αρχών υπήρξε νομότυπη και, συνεπώς, η χρησιμοποίησή τους από την Επιτροπή ουδόλως ήταν παράνομη.

- 82 Τέλος, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα εν λόγω πρακτικά περιέχουν ενδείξεις οι οποίες, συνδυαζόμενες με τις πληροφορίες που διέθετε η Επιτροπή εξ άλλων πηγών, φαίνονται αξιόπιστες.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 83 Καταρχάς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως ορθώς αναφέρει η Επιτροπή, η Dalmine δεν επικαλείται καμία νομική βάση που να της παρέχει το δικαίωμα να ενημερωθεί, προτού της αποσταλεί η ΑΑ, περί του ότι η Επιτροπή διέθετε τα πρακτικά των δηλώσεων στις οποίες είχαν προβεί ορισμένοι πρώην διευθυντές της ενώπιον του εισαγγελέα του Bergamo. Πράγματι, πρέπει να θεωρηθεί ότι, κατά το στάδιο κατά το οποίο η Επιτροπή ζητεί πληροφορίες από τις επιχειρήσεις τις οποίες υποπτεύεται ότι μετέσχαν σε παράβαση, ουδόλως είναι υποχρεωμένη να τους αναφέρει ποια αποδεικτικά στοιχεία διαθέτει ήδη. Η ανακοίνωση αυτής της πληροφορίας θα μπορούσε, ενδεχομένως, να βλάψει την αποτελεσματικότητα της έρευνας της Επιτροπής, καθόσον θα επέτρεπε στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να προσδιορίσουν ποιες πληροφορίες είναι ήδη γνωστές της Επιτροπής και, ως εκ τούτου, ποιες πληροφορίες μπορούν ακόμα να της αποκρύψουν.
- 84 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία την οποία η Dalmine αντλεί από παράβαση των διαδικαστικών κανόνων και στηρίζει κατ' αναλογία στη νομολογία του Δικαστηρίου, και ιδίως στην προμνηθείσα στη σκέψη 77 απόφαση «ισπανικές τράπεζες», πρέπει να παρατηρηθεί ότι η νομολογία αυτή αφορά την εκ μέρους εθνικών αρχών χρησιμοποίηση πληροφοριών τις οποίες συνέλεξε η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 17. Η περίπτωση αυτή ρυθμίζεται ρητώς από το άρθρο 20 του κανονισμού 17.
- 85 Από το κείμενο του άρθρου 20 του κανονισμού 17, καθώς και από την εν λόγω νομολογία, προκύπτει σαφώς ότι η νομιμότητα της διαβίβασης, εκ μέρους της Επιτροπής προς εθνική αρχή, πληροφοριών που έχουν συλλεγεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 17 και η νομιμότητα της απαγορεύσεως της απευθείας χρησιμοποίησεως των πληροφοριών αυτών ως αποδείξεων από την εθνική αρχή αποτελούν ζητήματα διεπόμενα από το κοινοτικό δίκαιο.



- 86 Αντιθέτως, η νομιμότητα της διαβίβασεως στην Επιτροπή, από εθνικό εισαγγελέα ή από τις αρμόδιες επί του ανταγωνισμού αρχές, πληροφοριών οι οποίες συνελέγησαν κατ' εφαρμογήν του εθνικού ποινικού δικαίου καθώς και της περαιτέρω χρησιμοποίησέως τους από την Επιτροπή αποτελούν, καταρχήν, ζητήματα υπαγόμενα στο εθνικό δίκαιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή των ερευνών εκ μέρους των εν λόγω εθνικών αρχών, καθώς και, σε περίπτωση ένδικης διαφοράς, στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων. Πράγματι, στο πλαίσιο προσφυγής ασκουμένης δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, ο κοινοτικός δικαστής δεν είναι αρμόδιος να ελέγχει τη νομιμότητα, από πλευράς εθνικού δικαίου, πράξεως εκδοθείσας από εθνική αρχή (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-97/91, *Oleificio Borelli κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1992, σ. I-6313, σκέψη 9, και του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1999, T-22/97, *Kesko κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1999, σ. II-3775, σκέψη 83).
- 87 Εν προκειμένω, η Dalmine περιορίζεται να παρατηρήσει ότι το αντικείμενο της έρευνας στο πλαίσιο της οποίας έγιναν οι επίμαχες δηλώσεις διαφέρει από αυτό της έρευνας της Επιτροπής. Από την επιχειρηματολογία της δεν προκύπτει ότι αρμόδιο ιταλικό δικαστήριο έχει επιληφθεί του ζητήματος της νομιμότητας της διαβίβασεως και της σε κοινοτικό επίπεδο χρησιμοποίησέως των εν λόγω πρακτικών. Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν παρέχει ούτε στοιχεία ικανά να καταδείξουν ότι αυτή η χρησιμοποίηση αντέβαινε στις εφαρμοστέες διατάξεις του ιταλικού δικαίου.
- 88 Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι η νομολογία την οποία επικαλείται η Dalmine στηρίζεται στην ανάγκη προστασίας των επιχειρήσεων που παρέχουν πληροφορίες ζητηθείσες από την Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 17, στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας της οποίας τον σκοπό γνωρίζουν, από πλευράς των δικαιωμάτων άμυνας και της τηρήσεως του επαγγελματικού απορρήτου (προμνησθείσα στη σκέψη 77 απόφαση «ισπανικές τράπεζες», σκέψεις 36 έως 38). Όμως, τα επίμαχα πρακτικά αφορούν δηλώσεις τις οποίες οι πρώην διευθυντές της Dalmine έκαναν ιδίω ονόματι και όχι εξ ονόματος της εταιρίας αυτής.
- 89 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εκ μέρους της Επιτροπής χρησιμοποίηση αυτών των αποδεικτικών στοιχείων εναντίον της Dalmine δεν μπορεί να αποτελέσει προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας ούτε του δικαιώματος στο επαγγελματικό απόρρητο —ή έστω παραβίαση της ιδιωτικής ζωής— των προσώπων από τα οποία προέρχονται οι δηλώσεις αυτές, στο μέτρο που τα πρόσωπα αυτά ουδόλως εμπλέκονται στην παρούσα διαδικασία.

- 90 Κατά τα λοιπά, τα επιχειρήματα της Dalmine επηρεάζουν μόνον την αξιοπιστία και, ως εκ τούτου, την αποδεικτική ισχύ των μαρτυρικών καταθέσεων των διευθυντών της και όχι το παραδεκτό των στοιχείων αυτών στην παρούσα διαδικασία. Συνεπώς, τα επιχειρήματα αυτά δεν είναι λυσιτελή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως.
- 91 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

*Επί της νομιμότητας της περί ελέγχου απόφασεως της Επιτροπής της 25ης Νοεμβρίου 1994*

#### Επιχειρήματα των διαδίκων

- 92 Η Dalmine αμφισβητεί τη νομιμότητα της απόφασεως της Επιτροπής της 25ης Νοεμβρίου 1994, η οποία ελήφθη δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 και της οποίας η προσφεύγουσα δεν είναι αποδέκτης. Με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή διέταξε ελέγχους σε ορισμένες επιχειρήσεις σχετικά με την ύπαρξη συμπράξεων απαγορευομένων από το άρθρο 81 ΕΚ ή το άρθρο 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε εναντίον της Dalmine ορισμένα έγγραφα που κατασχέθηκαν κατά τους ελέγχους που διεξήχθησαν βάσει της απόφασεως αυτής.
- 93 Ο παρών λόγος ακυρώσεως χωρίζεται σε δύο σκέλη.
- 94 Πρώτον, η Dalmine θεωρεί ότι, με την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1994, η Επιτροπή επεξέτεινε παρανόμως το πεδίο της έρευνας στην οποία η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ τής ζήτησε να συνεργαστεί. Υπενθυμίζει ότι, με επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 1994, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ ζήτησε από την Επιτροπή να προβεί σε ορισμένους ελέγχους ως προς τυχόν παραβάσεις του άρθρου 56 της

Συμφωνίας ΕΟΧ σχετικά με τους χαλυβδοσωλήνες που χρησιμοποιεί η πετρελαιοβιομηχανία offshore της Νορβηγίας. Η Dalmine υπογραμμίζει ότι η αίτηση αυτή δεν ανέφερε την ύπαρξη παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού.

- 95 Η Dalmine υποστηρίζει ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να περιοριστεί στα όσα ζητούσε η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ ως ότου η τελευταία αποφανθεί, αφενός, ότι δεν υφίσταται παράβαση της Συμφωνίας ΕΟΧ και, αφετέρου, ότι συντρέχει ενδεχομένως περίπτωση επηρεασμού του ενδοκοινοτικού εμπορίου. Ωστόσο, η Επιτροπή αποφάσισε, στις 25 Νοεμβρίου 1994, να επεκτείνει το αντικείμενο του ελέγχου και στην τυχόν ύπαρξη παραβάσεων του άρθρου 81 ΕΚ. Η Dalmine υποστηρίζει ότι η απόφαση αυτή προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας της, συνιστά κατάχρηση εξουσίας και παραβιάζει τους διαδικαστικούς κανόνες που θεσπίζει το άρθρο 8, παράγραφος 3, του πρωτοκόλλου 23 της Συμφωνίας ΕΟΧ.
- 96 Δεύτερον, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν της απηύθυνε την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1994. Αναφέρει ότι η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ ενημέρωσε την Επιτροπή, με την επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 1994, σχετικά με τις υποψίες που είχε ως προς τη συμμετοχή της Dalmine σε σύμπραξη στη νορβηγική αγορά. Εντούτοις, η Επιτροπή παρέλειψε να περιλάβει την Dalmine μεταξύ των αποδεκτών της αποφάσεως της 25ης Νοεμβρίου 1994.
- 97 Η παράλειψη αυτή συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της Dalmine. Η εταιρία αυτή θεωρεί ότι η Επιτροπή όφειλε να την προειδοποιήσει σχετικά με τον ενδεχομένως παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς της ήδη από τις 25 Νοεμβρίου 1994. Συγκεκριμένα, ένα πρόσωπο το οποίο βαρύνουν υποψίες έχει το δικαίωμα να ενημερωθεί συναφώς. Η Επιτροπή, καίτοι διενήργησε στις 13 Φεβρουαρίου 1997 τους πρώτους ελέγχους στην Dalmine, περίμενε έως τις 11 Μαΐου 1999 για να της διαβιβάσει ορισμένα έγγραφα τα οποία κατείχε από τον Δεκέμβριο του 1994.
- 98 Επιπλέον, μια τέτοια παράλειψη δημιουργεί δυσμενή διάκριση. Συγκεκριμένα, η Dalmine παρατηρεί ότι, αν η Επιτροπή της είχε απευθύνει την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1994, θα είχε μπορέσει να θέσει τέρμα στις προσαπτόμενες συμπεριφορές, όπως και οι αποδέκτες της αποφάσεως αυτής.

- 99 Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί. Επικουρικώς, τα έγγραφα τα οποία διαβιβάστηκαν από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ δεν θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, οπότε η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως θα πρέπει να εκτιμηθεί χωρίς αυτά να ληφθούν υπόψη. Τέλος, η Dalmine θεωρεί ότι ως ημερομηνία τερματισμού της παραβάσεως έπρεπε να οριστεί η 25η Νοεμβρίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή όφειλε να την πληροφορήσει για την ύπαρξη υποψιών εις βάρος της.
- 100 Η Επιτροπή απορρίπτει τις αιτιάσεις αυτές.
- 101 Πρώτον, απορρίπτει τους ισχυρισμούς ότι οι εξουσίες έρευνας που διαθέτει περιορίζονται από τους όρους με τους οποίους απευθύνθηκε προς αυτήν η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ. Υπενθυμίζει ότι μπορεί να κινεί διαδικασίες έρευνας αυτεπαγγέλτως. Θεωρεί ότι, κατά μείζονα λόγο, μπορεί να ενεργεί αυτεπαγγέλτως όταν λαμβάνει πληροφορίες εκ μέρους της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ. Η τελευταία δεν μπορεί να παρεμποδίσει ή να περιορίσει την άσκηση της εξουσίας αυτής. Όταν αποφάσισε να διενεργήσει έλεγχο, η Επιτροπή δεν μπορούσε να γνωρίζει αν τα αποτελέσματα της έρευνάς της θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον από πλευράς του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ ή από πλευράς του άρθρου 81 ΕΚ, διατάξεων οι οποίες έχουν εφαρμογή όταν μια σύμπραξη μεταξύ επιχειρήσεων επηρεάζει το ενδοκοινοτικό εμπόριο.
- 102 Δεύτερον, η Επιτροπή αναφέρει ότι η Dalmine βρισκόταν σε διαφορετική κατάσταση από εκείνη των αποδεκτών της αποφάσεως της 25ης Νοεμβρίου 1994. Όταν φάνηκε ότι η Dalmine εμπλεκόταν σε σύμπραξη, η Επιτροπή αποφάσισε να διενεργήσει ελέγχους σ' αυτήν και της επέτρεψε την πρόσβαση στον φάκελο.

#### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 103 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που αναπτύσσει η Dalmine στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του παρόντος λόγου ακυρώσεως, και η οποία αντλείται από το ότι

η Επιτροπή παρανόμως επεξέτεινε το πεδίο της έρευνας στην οποία η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ τής ζήτησε να συνεργαστεί, πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο, με τη γνωμοδότησή του 1/92 της 10ης Απριλίου 1992 (Συλλογή 1992, σ. I-2821), έκρινε ότι οι διατάξεις της Συμφωνίας ΕΟΧ που είχαν υποβληθεί στην κρίση του, μεταξύ άλλων το άρθρο 56 περί κατανομής των αρμοδιοτήτων στον τομέα του ανταγωνισμού μεταξύ της Εποπτεύουσα Αρχής της ΕΖΕΣ και της Επιτροπής, συμβιβάζονταν με τη Συνθήκη ΕΚ.

- 104 Για να καταλήξει σ' αυτό το συμπέρασμα όσον αφορά το άρθρο 56 της Συμφωνίας ΕΟΧ, το Δικαστήριο παρατήρησε, ειδικότερα, στις σκέψεις 40 και 41 της εν λόγω γνωμοδότησεως, ότι η αρμοδιότητα της Κοινότητας να συνάπτει διεθνείς συμφωνίες στον τομέα του ανταγωνισμού συνεπάγεται αναγκαστικά τη δυνατότητα να συνομολογεί ορισμένους συμβατικούς κανόνες για την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών στον τομέα του ανταγωνισμού, εφόσον οι κανόνες αυτοί δεν αλλοιώνουν τη φύση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας και των οργάνων της, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από τη Συνθήκη.
- 105 Από τη γνωμοδότηση 1/92 προκύπτει συνεπώς ότι το άρθρο 56 της Συμφωνίας ΕΟΧ δεν αλλοιώνει τη φύση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας τις οποίες προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ στον τομέα του ανταγωνισμού.
- 106 Συναφώς, τόσο από την ανάγνωση του ίδιου του άρθρου 56 της Συμφωνίας ΕΟΧ όσο και από τη λεπτομερή περιγραφή της διατάξεως αυτής που περιέχεται στο εισαγωγικό μέρος της γνωμοδότησεως 1/92, υπό τον τίτλο «Συνοπτική έκθεση της αιτήσεως της Επιτροπής», προκύπτει ότι όλες οι υποθέσεις που υπάγονταν στην αρμοδιότητα της Κοινότητας στον τομέα του ανταγωνισμού πριν από την έναρξη της ισχύος της Συμφωνίας ΕΟΧ εξακολουθούν να υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής μετά την έναρξη της ισχύος της Συμφωνίας. Πράγματι, όλες οι υποθέσεις στις οποίες υπάρχει επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εξακολουθούν να εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Επιτροπής, ανεξαρτήτως του αν υπάρχει, επιπλέον, επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών της ΕΖΕΣ και/ή μεταξύ των ίδιων των κρατών της ΕΖΕΣ.

- 107 Υπό το φως των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διατάξεις της Συμφωνίας ΕΟΧ δεν μπορούν να ερμηνεύονται κατά τρόπο που να στερεί στην Επιτροπή, έστω και προσκαίρως, την αρμοδιότητά της να εφαρμόζει το άρθρο 81 ΕΚ σε θίγουσα τον ανταγωνισμό συμφωνία η οποία επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κοινοτικών κρατών μελών.
- 108 Στην υπό κρίση περίπτωση, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή, με την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1994 περί κινήσεως διαδικασίας έρευνας στον τομέα των χαλυβδοσωλήνων, επικαλέστηκε ως νομική βάση, μεταξύ άλλων, το άρθρο 81 ΕΚ και τον κανονισμό 17. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, άσκησε τις εξουσίες που της απονέμει ο κανονισμός 17 για να συγκεντρώσει τις αποδείξεις που επικαλείται στην προσβαλλόμενη απόφαση και, τέλος, επέβαλε, με τα άρθρα 1 και 2 της εν λόγω αποφάσεως, κυρώσεις για τις παράνομες συμφωνίες αποκλειστικά βάσει του άρθρου 81 ΕΚ.
- 109 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του παρόντος λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 110 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του παρόντος λόγου ακυρώσεως, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, στο κοινοτικό δίκαιο, δεν υφίσταται δικαίωμα ενημερώσεως σχετικά με την εξέλιξη της διοικητικής διαδικασίας πριν από την τυπική έκδοση της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Η άποψη της *Dalmine*, αν γινόταν δεκτή, θα κατέληγε στη δημιουργία ενός δικαιώματος της επιχειρήσεως να ενημερώνεται για μια έρευνα όταν υπάρχουν εις βάρος της υποψίες, πράγμα που θα μπορούσε να παρακωλύσει σοβαρά τις εργασίες της Επιτροπής.
- 111 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που αντλείται από δυσμενή διάκριση, στο μέτρο που στην *Dalmine* δεν παρασχέθηκε η δυνατότητα να θέσει τέρμα εγκαίρως στις παραβάσεις που της προσάπτονται, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την ύπαρξη της παραβάσεως μόνον έως την 1η Ιανουαρίου 1995 (βλ. κατωτέρω σκέψεις 317 επ. και σημερινές αποφάσεις του Πρωτοδικείου στις υποθέσεις T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501, και T-44/00,

Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. Π-2223). Όμως, δεδομένου ότι πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι, στις 1 και 2 Δεκεμβρίου 1994, στα γραφεία των αποδεκτών της αποφάσεως της 25ης Νοεμβρίου 1994 (βλ. αιτιολογική σκέψη 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Dalmine θα είχε ενημερωθεί για την ύπαρξη της έρευνας μόλις ένα μήνα πριν από το τέλος της περιόδου για την οποία ελήφθη εις βάρος της υπόψη η παράβαση, ή ακόμα και μετά την παύση της παραβάσεως αν ληφθεί υπόψη η διάρκεια της παραβάσεως που ελήφθη υπόψη στις προμνησθείσες αποφάσεις.

- 112 Υπό τις συνθήκες αυτές, ακόμα και αν υποθεθεί ότι η Dalmine θα ελάμβανε παραχρήμα την απόφαση να θέσει τέρμα στην παράνομη συμπεριφορά της, θα της ήταν αδύνατον να θέσει τέρμα στα θίγοντα τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών πριν από τη λήξη του χρόνου της παραβάσεως και, ως εκ τούτου, να μειώσει τη διάρκειά της. Συνεπώς, η επιχειρηματολογία της Dalmine είναι αλυσιτελής όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 113 Όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι η Dalmine και η Vallourec ανέστειλαν την εφαρμογή της συμβάσεως εφοδιασμού τους μόνον μετά την παραλαβή της ΑΑ τον Ιανουάριο του 1999, ενώ ο πρώτος έλεγχος στα γραφεία της Dalmine είχε πραγματοποιηθεί τον Φεβρουάριο του 1997. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αν η Dalmine δεν έλαβε μέτρα ώστε να παύσει τη συμπεριφορά στην οποία συνίσταται η παράβαση αυτή τον Φεβρουάριο του 1997, δεν υπάρχει κανένας λόγος να υποθεθεί ότι θα το είχε πράξει μετά από τυχόν έλεγχο τον Δεκέμβριο του 1994.
- 114 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

*Επί της προσβάσεως στον φάκελο*

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 115 Η Dalmine υποστηρίζει ότι δεν της επιτρέπεται η πρόσβαση στο σύνολο του φακέλου. Ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν της επέτρεψε, παρά την αίτησή της, να λάβει γνώση

των εγγράφων που είχε διαβιβάσει η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ. Η Επιτροπή οχυρώθηκε πίσω από τον εσωτερικό χαρακτήρα των εγγράφων αυτών, χωρίς περαιτέρω εξήγηση ή εξέταση του περιεχομένου τους, και, ειδικότερα, χωρίς να κάνει διάκριση μεταξύ των εγγράφων που περιείχαν εκτιμήσεις της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ και εκείνων που απλώς αυτή είχε συλλέξει, σύμφωνα με την υποσημείωση 19 της ανακοινώσεως περί της προσβάσεως στον φάκελο. Η Dalmine θεωρεί, συνεπώς, ότι ίσως στερήθηκε την πρόσβαση σε ορισμένα ενοχοποιητικά έγγραφα τα οποία περιλαμβάνονταν ενδεχομένως στον φάκελο της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ.

- 116 Εξάλλου, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν της επεσήμανε, για το σύνολο του φακέλου, τα έγγραφα που συνελέγησαν κατά τους ελέγχους που διατάχθηκαν με την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1994, καίτοι πρόκειται για ενοχοποιητικά έγγραφα (αιτιολογική σκέψη 53 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 117 Απαντώντας στις αιτιάσεις αυτές, η Επιτροπή αντιλέγει ότι δεν είναι υποχρεωμένη, κατά τη διοικητική διαδικασία, να κοινοποιεί στις επιχειρήσεις έγγραφα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον φάκελο της έρευνας και τα οποία δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει ως ενοχοποιητικά στοιχεία εις βάρος των εμπλεκομένων μερών στην οριστική της απόφαση (προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 383). Εξάλλου, υπενθυμίζει ότι δεν είναι υποχρεωμένη να επιτρέπει την πρόσβαση στα εσωτερικά έγγραφα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας.

#### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 118 Το σημείο II Α 2 της ανακοινώσεως περί της προσβάσεως στον φάκελο έχει ως ακολούθως:

«Για λόγους διοικητικής απλοποίησης και αποτελεσματικότητας, τα εσωτερικά έγγραφα στο εξής θα ταξινομούνται στη συλλογή εσωτερικών εγγράφων που αφορούν την υπό εξέταση περίπτωση (μη προσβάσιμη) που θα περιέχει όλα τα



εσωτερικά έγγραφα κατά χρονολογική σειρά. Η ταξινόμηση αυτή θα τίθεται υπό τον έλεγχο του συμβούλου ακροάσεων ο οποίος δύναται, σε περίπτωση ανάγκης, να πιστοποιεί την ιδιότητα ως “εσωτερικών εγγράφων” των εγγράφων που έχουν συλλεχθεί.

Αποτελούν π.χ. εσωτερικά έγγραφα:

[...]

γ) η αλληλογραφία για μια υπόθεση με άλλες αρχές <sup>(19)</sup>.

[...]»

<sup>119</sup> Η υποσημείωση 19 της ανακοινώσεως περί της προσβάσεως στον φάκελο, την οποία επικαλείται η Dalmine, διευκρινίζει τα εξής:

«Πρέπει να προστατεύεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εγγράφων που απορρέουν από τις δημόσιες αρχές: ο κανόνας αυτός δεν ισχύει μόνον για τα έγγραφα των αρχών του ανταγωνισμού, αλλά επίσης για τα έγγραφα των λοιπών αρχών, ενός κράτους μέλους ή μιας τρίτης χώρας. [...] Πάντως, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των εκτιμήσεων ή σχολίων των λοιπών κρατικών αρχών για τα οποία υπάρχει απόλυτη προστασία και των συγκεκριμένων εγγράφων τα οποία δύνανται να υποβάλουν, που όμως δεν καλύπτονται πάντα από την εξαίρεση. [...]»

- 120 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι από το γράμμα του σημείου II A 2 της ανακοινώσεως περί της προσβάσεως στον φάκελο προκύπτει ότι ο έλεγχος που ασκεί ο σύμβουλος ακροάσεων προκειμένου να εξακριβώσει τον εσωτερικό χαρακτήρα των εγγράφων που περιλαμβάνονται στον φάκελο δεν αποτελεί συστηματική φάση της διοικητικής διαδικασίας. Πράγματι, δεδομένου ότι ο σύμβουλος ακροάσεων «δύναται» να προβεί στον έλεγχο αυτόν «σε περίπτωση ανάγκης» σύμφωνα με το κείμενο του εν λόγω σημείου, πρέπει να συναχθεί ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο χαρακτηρισμός ορισμένων εγγράφων ως «εσωτερικών εγγράφων» δεν αμφισβητείται, η επέμβασή του δεν είναι αναγκαία. Εξάλλου, στην *Dalmine* εναπέκειτο να απευθυνθεί στον σύμβουλο ακροάσεων προκειμένου αυτός να ελέγξει τον εσωτερικό χαρακτήρα των εγγράφων που διαβίβασε στην Επιτροπή η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ και τα οποία χαρακτηρίστηκαν ως εσωτερικά έγγραφα.
- 121 Απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου με την οποία ζητήθηκε η προσκόμιση ολόκληρης της αλληλογραφίας μεταξύ της Επιτροπής και της *Dalmine* σχετικά με την πρόσβαση στα εσωτερικά έγγραφα, οι δύο διάδικοι προσκόμισαν επιστολή της *Dalmine* της 7ης Ιουνίου 1999. Στην επιστολή αυτή, η *Dalmine* υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι δεν ήταν σε θέση να εντοπίσει τα έγγραφα που είχε συλλέξει η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ και τα οποία απέστειλε στη συνέχεια στην Επιτροπή. Ζήτησε από την Επιτροπή να της κοινοποιήσει αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία, ούτως ώστε να έχει πρόσβαση στο σύνολο του φακέλου που αφορούσε την υπόθεσή της. Ωστόσο, με την επιστολή της 7ης Ιουνίου 1999, η *Dalmine* δεν ζήτησε να ελεγχθεί από τον σύμβουλο ακροάσεων ο τυχόν εσωτερικός χαρακτήρας των εγγράφων που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή.
- 122 Η Επιτροπή προσκόμισε, επιπλέον, επιστολή την οποία απέστειλε στην *Dalmine* στις 11 Μαΐου 1999 και με την οποία της ανακοίνωσε την απόφαση που είχε λάβει η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 25 Νοεμβρίου 1994 να ζητήσει από την Επιτροπή να προβεί σε ελέγχους επί του κοινοτικού εδάφους, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 3, του πρωτοκόλλου 23 της Συμφωνίας ΕΟΧ, καθώς και τις αποφάσεις που έλαβε η Επιτροπή ώστε να διενεργήσει πράγματι ελέγχους, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17.
- 123 Απαντώντας σε άλλη ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι τα έγγραφα που έλαβε από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ περιελήφθησαν στον

διοικητικό φάκελο και περιέχονται στις σελίδες 1 έως 350 του φακέλου υπό τον τίτλο «εσωτερικά, μη ανακοινώσιμα έγγραφα». Δεν αμφισβητείται ότι στην Dalmine, όπως και στους λοιπούς αποδέκτες της ΑΑ, επιτράπη η πρόσβαση στον διοικητικό φάκελο της Επιτροπής κατά το χρονικό διάστημα από 11 Φεβρουαρίου έως 20 Απριλίου 1999. Συνεπώς, η προσφεύγουσα μπόρεσε να διαπιστώσει ότι υπήρχαν 350 σελίδες εσωτερικών εγγράφων στα οποία η Επιτροπή δεν της επέτρεπε την πρόσβαση, η δε μη υποβολή, εκ μέρους της, αιτήσεως ελέγχου του εσωτερικού τους χαρακτήρα δεν μπορεί, επομένως, να αποδοθεί στο ότι αγνοούσε την ύπαρξή τους.

124 Συναφώς, το ότι τα έγγραφα αυτά είναι έγγραφα της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ που διαβιβάστηκαν αργότερα στην Επιτροπή, και όχι εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής όπως θα μπορούσε να υποθέσει η Dalmine προτού λάβει την επιστολή της 11ης Μαΐου 1999, δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο της εξετάσεως του παρόντος λόγου ακυρώσεως. Πράγματι, από την υποσημείωση 19 της ανακοινώσεως περί της προσβάσεως στον φάκελο προκύπτει ότι τα εσωτερικά έγγραφα που προέρχονται από άλλες δημόσιες αρχές, τόσο κοινοτικές όσο και μη κοινοτικές, πρέπει να τυγχάνουν της ίδιας προστασίας όπως και τα εσωτερικά έγγραφα της Επιτροπής.

125 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το Πρωτοδικείο ζήτησε από την Επιτροπή, στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, να του προσκομίσει κατάλογο που να αναφέρει το περιεχόμενο των σελίδων 1 έως 350 του διοικητικού της φακέλου. Από τον κατάλογο αυτόν προκύπτει ότι όλα τα επίμαχα έγγραφα είναι αναμφισβητήτως εσωτερικά έγγραφα, οπότε, εν πάση περιπτώσει, η απουσία ελέγχου εκ μέρους του συμβούλου ακροάσεων δεν επηρέασε την ικανότητα της Dalmine να αμυνθεί ούτε, ως εκ τούτου, προσέβαλε τα δικαιώματά της.

126 Τέλος, όσον αφορά την αιτίαση της Dalmine ότι της ήταν αδύνατο να εντοπίσει τα ενοχοποιητικά έγγραφα τα οποία είχαν συλλεγεί χάρη στους ελέγχους, αρκεί να υπομνησθεί ότι στην Dalmine επιτράπη η πρόσβαση στο σύνολο του διοικητικού φακέλου. Εφόσον η νομιμότητα των ελέγχων δεν μπορεί πλέον να αμφισβητηθεί (βλ. ανωτέρω σκέψεις 103 έως 114), η δυσκολία την οποία τώρα επικαλείται η Dalmine, ακόμα και αν υποθεθεί ότι όντως υπήρξε, δεν μπορούσε να επηρεάσει να δικαιώματά της. Εξάλλου, ανεξαρτήτως του ζητήματος της νομιμότητας της λήψεως των επίμαχων εγγράφων, η Dalmine δεν ανέφερε ως προς τί η μέθοδος με την οποία συνελήγησαν τα έγγραφα αυτά μπορούσε να θίξει τα δικαιώματά της.

127 Υπό το φως των προεκτεθέντων, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

## 2. Επί των επί της ουσίας λόγων ακυρώσεως

### *Επί των περιπτώσεων αιτιολογιών της προσβαλλομένης απόφασεως*

#### Επιχειρήματα των διαδίκων

- 128 Η Dalmine αμφισβητεί την επιλογή της Επιτροπής η οποία, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ανέφερε ορισμένα περιστατικά τα οποία, καίτοι ξένα προς τις παραβάσεις που λαμβάνονται υπόψη, είναι ικανά να τη βλάψουν. Υπενθυμίζει ότι οι διαπιστώσεις σχετικά με τις συμπράξεις στις εκτός Κοινότητας αγορές καθώς και σχετικά με τον καθορισμό των τιμών (αιτιολογικές σκέψεις 54 έως 61, 70 έως 77, 121 και 122 της προσβαλλομένης απόφασεως) δεν ελήφθησαν υπόψη στο πλαίσιο των παραβάσεων που διαπιστώνονται στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης απόφασεως. Συνεπώς, οι αιτιολογίες αυτές είναι περιττές για την προσβαλλόμενη απόφαση. Η Dalmine ανησυχεί μήπως οι διαπιστώσεις αυτές χρησιμεύσουν στη συνέχεια ως έρεισμα για την άσκηση αγωγών αποζημιώσεως εκ μέρους τρίτων επιχειρήσεων.
- 129 Η Dalmine παρατηρεί ότι ζήτησε από την Επιτροπή, με την απάντησή της στην ΑΑ και κατά την ακρόασή της, να παραλείψει στην προσβαλλόμενη απόφαση οποιαδήποτε αναφορά σε πραγματικά στοιχεία άλλα από εκείνα που συνιστούν τις διαπιστούμενες παραβάσεις. Η αίτηση αυτή αποσκοπούσε στην προστασία της έναντι των απαιτήσεων τρίτων. Η Επιτροπή δεν απάντησε στην αίτηση αυτή.

- 130 Προς στήριξη των αιτιάσεων της, η Dalmine επικαλείται τον σεβασμό του επαγγελματικού απορρήτου που προστατεύεται από το άρθρο 287 ΕΚ καθώς και από το άρθρο 20, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, και το οποίο επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση πραγματικής «υπηρεσιακής εχεμύθειας» (βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα C. O. Lenz στην υπόθεση 53/85 επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 1986, ΑΚΖΟ Chemie κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1965, 1966, συγκεκριμένα σ. 1977).
- 131 Η Dalmine υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι η Επιτροπή υποχρεούται να δημοσιεύει μόνον «το ουσιώδες τμήμα της αποφάσεως» και «οφείλει [...] να λαμβάνει υπόψη το νόμιμο συμφέρον των επιχειρήσεων προς διαφύλαξη των επιχειρηματικών τους απορρήτων» (άρθρο 21, παράγραφος 2, του κανονισμού 17). Κατ' αυτήν, το «ουσιώδες» μιας απόφασης στον τομέα του ανταγωνισμού καλύπτει, πέραν των ουσιαστικών της διατάξεων, τις κύριες αιτιολογικές σκέψεις στις οποίες στηρίχθηκε η Επιτροπή. Αντιθέτως, θα πρέπει να εξαιρούνται οι ισχυρισμοί που δεν συμβάλλουν στη διαπίστωση των παραβάσεων του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Η Dalmine ζητεί από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει τις άσχετες διαπιστώσεις και να συναγάγει τις συνέπειες που επιβάλλονται ως προς το κύρος της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 132 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, κατά την ημερομηνία καταθέσεως του υπομνήματος αντικρούσεως, εξέταζε ακόμα τις αιτήσεις περί εμπιστευτικής μεταχείρισεως ορισμένων στοιχείων που περιέχονταν στην προσβαλλόμενη απόφαση, ενόψει της μεταγενέστερης δημοσιεύσεώς της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Συνεπώς, η Dalmine είχε ακόμα τη δυνατότητα να ζητήσει να μη δημοσιευθούν ορισμένα χωρία της εν λόγω απόφασης.
- 133 Η Επιτροπή διαψεύδει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει πληροφορίες η δημοσίευση των οποίων θα μπορούσε να εκθέσει την Dalmine στον κίνδυνο να ασκηθούν κατ' αυτής αγωγές αποζημιώσεως εκ μέρους τρίτων. Το γεγονός ότι ορισμένες πρακτικές δεν ελήφθησαν υπόψη ως συστατικά στοιχεία παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ δεν μπορεί να είναι βλαπτικό για την προσφεύγουσα.

## Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 134 Αρκεί η διαπίστωση ότι δεν υπάρχει νομικός κανόνας που να επιτρέπει στον αποδέκτη μιας αποφάσεως να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, ορισμένες από τις αιτιολογικές της σκέψεις, εκτός εάν οι αιτιολογικές αυτές σκέψεις παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντά του (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Μαρτίου 2000, T-125/97 και T-127/97, Coca-Cola κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-1733, σκέψεις 77 και 80 έως 85). Καταρχήν, οι αιτιολογικές σκέψεις μιας αποφάσεως δεν είναι ικανές να παραγάγουν τέτοια αποτελέσματα. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ως προς τι οι προσβαλλόμενες αιτιολογικές σκέψεις είναι ικανές να παραγάγουν αποτελέσματα ικανά να μεταβάλουν τη νομική της κατάσταση.
- 135 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

*Επί της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως (όμιλος Ευρώπης-Ιαπωνίας)*

- 136 Η Dalmine δεν αμφισβητεί την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως, υποστηρίζει όμως ότι η συμφωνία αυτή δεν αφορούσε τις εγχώριες κοινοτικές αγορές και δεν εμπίπτει, συνεπώς, στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Συναφώς, η προσφεύγουσα αναπτύσσει δύο είδη λόγων ακυρώσεως.

Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν την ανάλυση της σχετικής αγοράς και της συμπεριφοράς των αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως στην αγορά αυτή

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 137 Η Dalmine θεωρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση αιτιολογήσεως που απορρέει από το άρθρο 253 ΕΚ και πάσχει λόγω

εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ. Ειδικότερα, χωρίς να έχει αναλύσει κατά τρόπο εμπεριστατωμένο τη σχετική αγορά, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει κατά πόσον πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, οπότε παρέβη τη διάταξη αυτή.

138 Η Dalmine επικρίνει τις διαπιστώσεις σχετικά με την ύπαρξη αμοιβαίου σεβασμού των αντιστοιχών εγχώριων αγορών των παραγωγών σωλήνων άνευ ραφής. Υπενθυμίζει ότι οι παραβάσεις που της προσάπτονται αφορούν δύο μόνον είδη προϊόντων: τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και τους σωληναγωγούς «έργου». Όμως η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε στοιχεία σχετικά με τα προϊόντα αυτά προκειμένου να ελέγξει αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σχετικά με την ύπαρξη περιορισμού του ανταγωνισμού και τον επηρεασμό του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή στηρίχθηκε αποκλειστικά σε στοιχεία σχετικά με ένα πολύ ευρύτερο σύνολο προϊόντων (βλ., π.χ., παραρτήματα 1, 3 και 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή κατέληξε έτσι στο συμπέρασμα ότι οι εγχώριοι παραγωγοί χαλυβδοσωλήνων κατείχαν, ο κάθε ένας στην εγχώρια αγορά του, πρωτεύουσα θέση.

139 Η Dalmine διατείνεται ότι η Επιτροπή θα είχε καταλήξει σε όλως διαφορετικό συμπέρασμα αν είχε περιοριστεί στην εξέταση της καταστάσεως που επικρατούσε στην αγορά των σωστών προϊόντων. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν πωλούσε παρά αμελητέα ποσότητα σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας στην ιταλική αγορά, αντίθετα από τα συναγόμενα από τον πίνακα που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ενώ πολύ σημαντικότερες ποσότητες αυτού του προϊόντος πωλήθηκαν στην εν λόγω αγορά από άλλους παραγωγούς αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η προσφεύγουσα τονίζει ότι η δεσπόζουσα θέση στην οποία αναφέρεται η Επιτροπή αφορά μόνον τις πωλήσεις σωλήνων «premium» προς τις εθνικές εταιρίες πετρελαίου.

140 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι οι δηλώσεις του κ. Biasizzo δεν είναι αξιόπιστες ως ενοχοποιητικά στοιχεία για τους λόγους που εκτίθενται ανωτέρω στη σκέψη 78. Επιπλέον, κατά την προσφεύγουσα, οι δηλώσεις αυτές δεν μπορούσαν να αφορούν παρά τις πωλήσεις σωλήνων OCTG, καθόσον οι σωληναγωγοί δεν ενέπιπταν στο πεδίο των εμπορικών δραστηριοτήτων της κατά την περίοδο κατά την οποία

διεπράχθη η παράβαση. Στο μέτρο που το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων σωλήνων OCTG προς την εταιρία Agip αφορούσε προϊόντα «premium», οι δηλώσεις αυτές αφορούσαν μικρή αναλογία των πωλήσεων ενός από τα επίδικα προϊόντα. Εξάλλου, οι εν λόγω δηλώσεις αντιφάσκουν προς τα στοιχεία που περιέχονται στα παραρτήματα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 141 Όσον αφορά τις πωλήσεις σωληναγωγών «έργου» στην ιταλική αγορά, η Dalmine θεωρεί ότι κατέχει μάλλον ισχυρή θέση σε σχέση προς τους ανταγωνιστές της που είναι αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ωστόσο, οι σωληναγωγοί «έργου» αντιπροσωπεύουν μικρή μόνον αναλογία των σωληναγωγών που πωλούνται στην ιταλική αγορά. Εξάλλου, η Dalmine υπενθυμίζει ότι κατά την επίδικη περίοδο πώλησε σημαντικές ποσότητες σωληναγωγών «έργου» στη βρετανική αγορά και μικρότερες ποσότητες στη Γερμανία και τη Γαλλία. Επιπλέον, προσάπτει στην Επιτροπή ότι αγνόησε το γεγονός ότι, για ορισμένες χρήσεις, οι συγκολλητοί χαλυβδοσωλήνες μπορούν να αντικατασταθούν από σωληναγωγούς «έργου». Τέλος, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι οι εισαγωγές σωλήνων OCTG και σωληναγωγών από τρίτες χώρες πλην της Ιαπωνίας μείωσαν σημαντικά το οικονομικό βάρος της Dalmine στην αγορά αυτών των προϊόντων στην Ιταλία.
- 142 Η Επιτροπή απαντά ότι εκτίμησε την επίδραση της επίδικης συμπίραξης σε κοινοτικό επίπεδο.
- 143 Ο πίνακας που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως καταδεικνύει, κατά την Επιτροπή, ότι η κατανομή των εγχώριων αγορών έγινε σεβαστή για τα συγκεκριμένα προϊόντα. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται από τις δηλώσεις της Vallourec και των διευθυντών της Dalmine ενώπιον του εισαγγελέα του Bergamo. Όσον αφορά τις τελευταίες αυτές δηλώσεις, η Επιτροπή απορρίπτει τις επικρίσεις της προσφεύγουσας όσον αφορά την αξιοπιστία των δηλώσεων του κ. Biasizzo.
- 144 Όσον αφορά την κατάσταση της ιταλικής αγοράς, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι ετήσιες πωλήσεις συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG και σωληναγωγών «έργου» τις οποίες πραγματοποίησε η Dalmine από το 1990 έως το 1995 ανέρχονταν κατά



μέσον όρο σε 13 506 τόνους ετησίως (απάντηση της Dalmine σε αίτηση της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17). Κατά την ίδια περίοδο, το σύνολο των πωλήσεων που πραγματοποιήσαν στην αγορά αυτή οι οκτώ επιχειρήσεις που μετείχαν στη συμφωνία ανήλθε σε 14 869 τόνους (βλ. παράρτημα 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, που αντιπροσωπεύουν το άθροισμα του όγκου των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα που παραδόθηκαν στην Ιταλία, ήτοι 1 514 τόνοι, και του όγκου των σωληναγωγών «έργου» που επίσης παραδόθηκαν στην Ιταλία, ήτοι 13 355 τόνοι). Συνεπώς, η Dalmine κατείχε, κατά την επίδικη περίοδο, το 91 % της ιταλικής αγοράς όσον αφορά τα συγκεκριμένα προϊόντα.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

<sup>145</sup> Όσον αφορά την παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ, κατά πάγια νομολογία η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως του περιεχομένου της πράξεως, της φύσεως των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που έχουν ενδεχομένως στην παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά (βλ., π.χ., αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-56/93, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-723, σκέψη 86, και της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 Ρ, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63). Πράγματι, αρκεί η Επιτροπή να εκθέτει, στις αποφάσεις της, τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που έχουν ουσιώδη σημασία στην όλη οικονομία της αποφάσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουλίου 1998, T-111/96, ITT Promedia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2937, σκέψη 131).

<sup>146</sup> Υπό το φως της παρατεθείσας στην προηγούμενη σκέψη νομολογίας, πρέπει να θεωρηθεί ότι αιτιάσεις κατά της ως εκ περισσού εκτιθεμένης αιτιολογίας μιας αποφάσεως της Επιτροπής είναι απορριπτέες εκ προοιμίου ως αλυσιτελείς, καθόσον δεν μπορούν να οδηγήσουν στην ακύρωση αυτής της πράξεως (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαΐου 2003, C-122/01 Ρ, T. Port κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-4261, σκέψη 17· βλ., επίσης, ανωτέρω σκέψη 134).

- 147 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει την ύπαρξη αποτελέσματος επιζήμιου για τον ανταγωνισμό για να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, εφόσον έχει αποδείξει την ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής έχουσα ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-143/89, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-917, σκέψεις 30 επ., και της 11ης Μαρτίου 1999, T-141/94, Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-347, σκέψη 277).
- 148 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή στηρίχθηκε, κυρίως στο αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, συμπεριλαμβανομένων της γερμανικής, της βρετανικής, της γαλλικής και της ιταλικής αγοράς, για να διαπιστώσει την ύπαρξη της παραβάσεως που αναφέρεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι επικαλείται προς τούτο έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία (βλ., ειδικότερα, αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και την προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 173 έως 337).
- 149 Επομένως, η αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αφορά τα αποτελέσματα της εν λόγω συμφωνίας αποτελεί εναλλακτική αιτιολογία και, συνεπώς, ως εκ περισσού εκτιθέμενη στο πλαίσιο της γενικής οικονομίας της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως που είναι αφιερωμένη στην ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως. Έτσι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι η Dalmine μπορεί να αποδείξει τον ανεπαρκή χαρακτήρα αυτής της εναλλακτικής αιτιολογίας, δεν επιβάλλεται η ακύρωση του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως εφόσον έχει αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον το αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο στην υπό κρίση υπόθεση (βλ. κατωτέρω σκέψη 152). Κατά συνέπεια, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας ως προς το θέμα αυτό είναι ανενεργός και πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.
- 150 Εξάλλου, στο μέτρο που η Dalmine υποστηρίζει ότι τα πραγματικά περιστατικά που λαμβάνονται υπόψη στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστούν παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, πρέπει να παρατηρηθεί ότι τα επιχειρήματα που προβάλλονται προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής αναφέρονται, κατ' ουσίαν, στην υποτιθέμενη έλλειψη αποτελεσμάτων της κολαζομένης συμφωνίας στην πράξη, καθόσον η συμφωνία αυτή αφορά ειδικά τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και τους σωληναγωγούς «έργου».

- 151 Έτσι, και πάλι, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει την ύπαρξη αποτελέσματος επιζήμιου για τον ανταγωνισμό για να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, εφόσον έχει αποδείξει την ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής έχουσας ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού (βλ. ανωτέρω σκέψη 147 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία), στηρίχθηκε δε κυρίως στο αντίθετο στον ανταγωνισμό αντικείμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, τα επιχειρήματα της Dalmine που αφορούν τα αποτελέσματα της συμφωνίας είναι αλυσιτελή στο πλαίσιο αυτό.
- 152 Ωστόσο, η Dalmine αμφισβήτησε και την αποδεικτική αξία των δηλώσεων του κ. Biasizzo, παρατηρώντας ειδικότερα ότι ο συντάκτης τους ήταν κυρίως επιφορτισμένος με τις πωλήσεις σωλήνων OCTG και όχι σωληναγωγών «έργου». Αρκεί, συναφώς, η παρατήρηση ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, σε μια δέσμη αποδείξεων όσον αφορά το αντικείμενο της επικρινόμενης συμφωνίας, την ακρίβεια των οποίων δεν αμφισβήτησε η Dalmine, ιδίως στις συνοπτικές πλην όμως σαφείς δηλώσεις του κ. Verluca, και όχι στο μόνο στοιχείο του οποίου την αποδεικτική αξία αμφισβητεί η Dalmine. Έτσι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι οι επικρίσεις αυτές είναι βάσιμες, δεν μπορούν να οδηγήσουν, άνευ άλλου τινός, στην ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.
- 153 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η κατάθεση του κ. Biasizzo επιβεβαιώνεται από άλλες καταθέσεις συναδέλφων του κ. Biasizzo, που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής και τις οποίες επικαλέστηκε η Επιτροπή ενώπιον του Πρωτοδικείου, αλλά οι οποίες δεν παρατίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, από την κατάθεση του κ. Jachia της 5ης Ιουνίου 1995, η οποία παρατίθεται στη σελίδα 8220 ter S6 του φακέλου της Επιτροπής, προκύπτει ότι υπήρχε συμφωνία «για τον σεβασμό των ζωνών που ανήκαν στους διαφόρους επιχειρηματίες». Από δε την κατάθεση του κ. Ciocca της 8ης Ιουνίου 1995, η οποία παρατίθεται στη σελίδα 8220 ter S3 του φακέλου της Επιτροπής, προκύπτει ότι «μια σύμπραξη των κατασκευαστών σωλήνων λειτουργεί σε παγκόσμια κλίμακα».
- 154 Επιπλέον, χωρίς να είναι αναγκαίο να επιλυθεί η διαφορά μεταξύ των διαδίκων όσον αφορά την ακριβή περίοδο κατά την οποία ο κ. Biasizzo ήταν υπεύθυνος των πωλήσεων των δύο προϊόντων τα οποία αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση, είναι αναμφισβήτητο εν προκειμένω ότι ο ανωτέρω υπήρξε υπεύθυνος των πωλήσεων σωλήνων OCTG της Dalmine επί σημαντικό χρονικό διάστημα εντός της χρονικής διάρκειας της παραβάσεως, καθώς και των πωλήσεων σωληναγωγών «έργου» επί τουλάχιστον πολλούς μήνες εντός της περιόδου αυτής, οπότε είχε άμεση γνώση των πραγματικών περιστατικών που περιέγραφε.

- 155 Πρέπει να συναχθεί, συναφώς, ότι η κατάθεση του κ. Biasizzo είναι αξιόπιστη, ιδίως στο μέτρο που επιβεβαιώνει τις δηλώσεις του κ. Verluca όσον αφορά την ύπαρξη της συμφωνίας περί κατανομής των εγχώριων αγορών που περιγράφει ο τελευταίος (βλ., συναφώς, προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 309 επ.).
- 156 Τέλος, στο μέτρο που η Dalmine αμφισβητεί ότι η συμφωνία περί κατανομής των αγορών, την οποία κολάζει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν είχε επίπτωση στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, πρέπει να υπομνησθεί ότι μια απόφαση, συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική, για να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, πρέπει, βάσει ενός συνόλου πραγματικών ή νομικών στοιχείων, να επιτρέπει να συναχθεί με αρκετή βεβαιότητα ότι μπορεί να ασκήσει επιρροή, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επί των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ κρατών μελών (απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Φεβρουαρίου 2002, T-395/94, Atlantic Container Line κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-875, σκέψεις 79 και 90). Επομένως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι υφίσταται πράγματι αυτός ο επηρεασμός του εμπορίου (προμνησθείσα απόφαση Atlantic Container Line κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 90), αλλά αυτή η πραγματική ή δυνητική επίδραση πρέπει να μην είναι αμελητέα (απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 2001, C-475/99, Ambulanz Glöckner, Συλλογή 2001, σ. II-8089, σκέψη 48).
- 157 Όμως, μια συμφωνία που έχει ως αντικείμενο την κατανομή εγχώριων αγορών της Κοινότητας, όπως αυτή την οποία κολάζει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, έχει αναγκαστικά ως δυνητικό αποτέλεσμα, το οποίο θα καταστεί πραγματικό σε περίπτωση θέσεως της συμφωνίας σε εφαρμογή, τον περιορισμό του όγκου των ενδοκοινοτικών ανταλλαγών. Είναι, συνεπώς, σαφές ότι η προϋπόθεση αυτή πληρούται προκειμένου για την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 158 Υπό το φως των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί το σύνολο των ισχυρισμών και επιχειρημάτων που προβάλλει η Dalmine όσον αφορά την ανάλυση της αγοράς την οποία αφορά η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

## Επί της συμμετοχής της Dalmine στην παράβαση

## — Επιχειρήματα των διαδίκων

159 Η Dalmine υποστηρίζει ότι η συμμετοχή της στην παράβαση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είχε αξιολογη επίπτωση στον ανταγωνισμό. Λαμβανομένης υπόψη της μη σημαντικής θέσεώς της στην ιταλική αγορά των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών «έργου», η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν μπορούσε να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο μεταξύ των παραγωγών χαλυβδοσωλήνων άνευ ραφής. Εξάλλου, αναφέρει ότι δεν τήρησε τους όρους της επίδικης συμπράξεως και ότι οι λοιποί παραγωγοί τη θεωρούσαν απείθαρχη. Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της αγοράς και της ελλείψεως μηχανισμού επιβολής κυρώσεων που θα εξασφάλιζε την τήρηση της συμπράξεως, η προσφεύγουσα δεν έθιξε τα συμφέροντα των ανταγωνιστών της ή των πελατών των αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη της τις περιστάσεις αυτές και δεν διέκρινε την περίπτωση της από εκείνη των άλλων επιχειρήσεων αποδεκτριών της προσβαλλομένης αποφάσεως.

160 Κατά την Επιτροπή, η θέση της Dalmine στερείται ερείσματος. Προς καθορισμό του αν κάποιες επιχειρήσεις παρέβησαν το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, το μόνο κρίσιμο ζήτημα είναι αν η συμπεριφορά τους στην αγορά είναι αποτέλεσμα μιας συμπτώσεως των βουλήσεων.

## — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

161 Πρέπει και πάλι να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της το περιοριστικό του ανταγωνισμού αντικείμενο της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών στην οποία μετέσχε η Dalmine, οπότε η τυχόν έλλειψη αποδείξεων ως προς τα βλαπτικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της ατομικής συμπεριφοράς της Dalmine δεν

ασκεί επιρροή στη διαπίστωση της υπάρξεως της παραβάσεως που γίνεται δεκτή εις βάρος της στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψεις 1085 έως 1088, καθώς και ανωτέρω σκέψη 147 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επιπλέον, η Επιτροπή επικαλέστηκε, κυρίως, έγγραφες αποδείξεις, ιδίως στις αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκειμένου να αποδείξει το ότι η Dalmine μετέσχε στην εν λόγω παράβαση (βλ. επίσης ανωτέρω σκέψη 152).

- 162 Ως προς τον ισχυρισμό της Dalmine ότι διατήρησε στην πράξη την ελευθερία δράσεώς της, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, εφόσον μια επιχείρηση συμμετέχει σε συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο τη βλάβη του ανταγωνισμού και δεν αποστασιοποιείται δημοσίως από το περιεχόμενο των συναντήσεων αυτών, δημιουργώντας έτσι την εντύπωση στους άλλους συμμετέχοντες ότι μετέχει στη σύμπραξη που προκύπτει από τις εν λόγω συναντήσεις και ότι θα συμμορφωθεί με αυτήν, μπορεί να θεωρηθεί ότι συμμετέχει στη σύμπραξη η οποία προκύπτει από τις εν λόγω συναντήσεις (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1711, σκέψη 232· της 10ης Μαρτίου 1992, T-12/89, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-907, σκέψη 98· της 6ης Απριλίου 1995, T-141/89, Tréfileurope κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-791, σκέψεις 85 και 86, και προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 1353).

- 163 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Κατά συνέπεια, το αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι απορριπτέο.

*Επί της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

Επί των ρητρών της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήφθη μεταξύ της Corus και της Dalmine

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 164 Η Dalmine δεν συμφωνεί με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής όσον αφορά τον παράνομο χαρακτήρα ορισμένων ρητρών της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήψε

με την Corus. Στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης απόφασεως, η Επιτροπή φαίνεται να αναφέρει ότι, καίτοι οι συμβάσεις εφοδιασμού της Corus δεν αποτελούσαν μέτρα εκτελέσεως των «βασικών στοιχείων», όσον αφορά τον σεβασμό των εγχώριων αγορών, που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, ορισμένες από τις διατάξεις τους απαγορεύονταν εν πάση περιπτώσει από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

- 165 Καταρχάς, αμφισβητεί την εκ μέρους της Επιτροπής νομική εκτίμηση των ρητρών περί του καθορισμού των ποσοτήτων εμπορεύματος που πωλούσε στην Corus.
- 166 Στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης απόφασεως, η Επιτροπή αναφέρει ότι, «καθορίζοντας τις ποσότητες [λείων σωλήνων] προς παράδοση στην [Corus] σε ποσοστά και όχι σε πάγιες ποσότητες, οι επιχειρήσεις Vallourec, [Mannesmann] και Dalmine δεσμεύονταν υπέρ ενός ανταγωνιστή να παραδίδουν ποσότητες άγνωστες εκ των προτέρων», πράγμα το οποίο η προσφεύγουσα αμφισβητεί.
- 167 Η Dalmine αναφέρει ότι, δεδομένου ότι οι ανάγκες της Corus παρουσίαζαν απρόβλεπτες διακυμάνσεις αναλόγως της εξελίξεως της ζητήσεως, η Corus δεν μπορούσε να διακινδυνεύσει να δεσμευθεί για περίοδο πέντε ετών να αγοράζει σταθερή ετήσια ποσότητα λείων σωλήνων.
- 168 Εξάλλου, η Dalmine διαψεύδει ότι δεσμεύθηκε να παραδίδει στην Corus απροσδιόριστες ποσότητες λείων σωλήνων. Το άρθρο 4 της συμβάσεως εφοδιασμού προέβλεπε, συγκεκριμένα, τον τρόπο με τον οποίο καθορίζονταν οι ποσότητες αυτές από τους συμβαλλομένους. Η ρήτρα αυτή είχε ως εξής:

«Για κάθε ειδική παραγγελία για ένα ημερολογιακό μήνα, η [Corus] θα επιβεβαιώνει κάθε μήνα τη ζητούμενη ποσότητα τρεις μήνες νωρίτερα (π.χ., θα επιβεβαιώνει στα τέλη Ιανουαρίου την ποσότητα του Απριλίου). Η [Corus] θα

προσδιορίζει τότε τις λεπτομέρειες της παραγγελίας της μηνιαίας ποσότητας σε τόνους δύο μήνες ωρίτερα (π.χ., θα επιβεβαιώνει στα τέλη Φεβρουαρίου τις λεπτομέρειες της παραγγελίας του Απριλίου). Αλλαγές όσον αφορά τις λεπτομέρειες της παραγγελίας θα γίνονται δεκτές από την Dalmine μέχρι δέκα ημέρες πριν από τον ημερολογιακό μήνα παραγωγής. Περαιτέρω αλλαγές δεν θα είναι δυνατές μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής παρά μόνον με γραπτή συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων.»

169 Η ρήτρα αυτή προέβλεπε επίσης τα εξής:

«Επίσημες συνεδριάσεις σχετικά με λειτουργικά και τεχνικά θέματα θα πραγματοποιούνται κάθε μήνα μεταξύ της [Corus] και της Dalmine ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η τακτικότητα των παραδόσεων και να καταρτίζεται πρόγραμμα παραδόσεων (τουλάχιστον τρεις μήνες πριν).»

170 Η Dalmine δεν δέχεται, συνεπώς, ότι παραιτήθηκε από τη δυνατότητα να επωφεληθεί τυχόν αυξήσεως της ζήτησεως λείων σωλήνων με αντιστάθμισμα τη χορήγηση μιας σταθερής ποσοστώσεως του εφοδιασμού της Corus σε λείους σωλήνες.

171 Πρώτον, δεν είχε πρόσβαση στην αγορά των σωλήνων με σπείρωμα, καθόσον, αφενός, η τεχνική συνδέσεως VAM ελέγχεται από τη Vallourec και, αφετέρου, η παραγωγή της σε συνήθους ποιότητας σωλήνες με σπείρωμα είναι ελάχιστη. Η Dalmine ισχυρίζεται ότι δεν μπορούσε να της προσαφθεί ότι δεν ανταγωνιζόταν την Corus στη βρετανική αγορά σωλήνων με σπείρωμα «premium», αγορά από την οποία, εν πάση περιπτώσει, είναι απούσα.

172 Δεύτερον, η Dalmine απορρίπτει τον ισχυρισμό που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με τον οποίο δεν θα είχε δεσμευθεί μαζί με τη Mannesmann να παραδίδουν άγνωστες ποσότητες λείων σωλήνων στην Corus αν, από την άλλη πλευρά, δεν είχαν τη βεβαιότητα ότι η



τελευταία δεν θα επωφελείτο για να αυξήσει τα μερίδιά της στην αγορά των σωλήνων με σπείρωμα. Η βεβαιότητα αυτή, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, έλαβε τη μορφή δυνατότητας καταγγελίας εκ μέρους της προσφεύγουσας σε περίπτωση λογιστικών ζημιών [βλ. άρθρο 9, στοιχείο c, της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήφθη μεταξύ Dalmine και Corus]. Η Dalmine αμφισβητεί αυτή την ερμηνεία. Η ρήτρα καταγγελίας της συμβάσεως δεν αφορούσε την περίπτωση ζημιών οφειλομένων στην αδυναμία να επωφεληθεί άμεσα από τυχόν αύξηση της ζήτησεως σε σωλήνες με σπείρωμα. Αντιθέτως, αφορούσε την περίπτωση ζημιών συνδεομένων με παρατεταμένη μείωση της ζήτησεως για τα προϊόντα αυτά και, κατά συνέπεια, της καταναλώσεως λείων σωλήνων εκ μέρους της Corus.

173 Δεύτερον, η Dalmine αμφισβητεί την ερμηνεία της Επιτροπής όσον αφορά τον καθορισμό της συμβατικής τιμής. Σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 153), η Corus ήταν υποχρεωμένη να ανακοινώνει στη Mannesmann και την Dalmine τις τιμές και τις ποσότητες σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε, ενώ πρόκειται για απόρρητα στοιχεία. Επιπλέον, η προσβαλλόμενη απόφαση επικρίνει το γεγονός ότι οι τιμές των λείων σωλήνων εξαρτώνταν από την τιμή στην οποία η Corus τούς μεταπωλούσε αφού είχαν υποστεί την επεξεργασία σπειρώματος.

174 Κατά την προσφεύγουσα, οι εκτιμήσεις αυτές στερούνται ερείσματος και είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένες. Όσον αφορά την υποτιθέμενη ανταλλαγή απορρήτων πληροφοριών, η Dalmine διευκρινίζει ότι η Corus δεν της ανακοίνωνε την τιμή πωλήσεως των σωλήνων με σπείρωμα που διέθετε στην αγορά. Είναι αληθές ότι η τιμή αυτή ήταν ένα από τα στοιχεία του μαθηματικού τύπου υπολογισμού της τιμής που κατέβαλλε η Corus για τους λείους σωλήνες. Ωστόσο, η Corus ήταν εκείνη που είχε την ευθύνη του υπολογισμού αυτού, από τον οποίο η Dalmine δεν γνώριζε παρά το τελικό αποτέλεσμα. Η Dalmine υπενθυμίζει ότι, σε περίπτωση διαφωνίας ως προς την υπολογισθείσα κατά τον τρόπο αυτόν τιμή, μπορούσε να προσφύγει σε ανεξάρτητο τρίτον. Ο μηχανισμός αυτός επέτρεψε τη διατήρηση του απόρρητου χαρακτήρα των τιμών που εφάρμοζε η Corus.

175 Η Επιτροπή υπεραμύνεται της αναλύσεώς της όσον αφορά τον περιορισμό του ανταγωνισμού χαρακτήρα του συμβατικού μηχανισμού για τον καθορισμό των πωλουμένων ποσοτήτων εμπορεύματος.

- 176 Όσον αφορά το κύρος της ρήτηρας που αφορούσε τον καθορισμό της συμβατικής τιμής, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι ο μαθηματικός τύπος που υιοθετήθηκε εξαρτούσε τις τιμές των λείων σωλήνων από τις τιμές των σωλήνων με σπείρωμα. Συνεπώς, οι Vallourec, Mannesmann και Dalmine δεν είχαν συμφέρον να ανταγωνιστούν την Corus ως προς τις τιμές των σωλήνων με σπείρωμα στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 177 Η Επιτροπή δηλώνει ότι είναι πεπεισμένη ότι ο μαθηματικός τύπος υπολογισμού της τιμής των λείων σωλήνων, στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 6 της επίδικης συμβάσεως εφοδιασμού, ελάμβανε υπόψη πληροφορίες οι οποίες δεν πρέπει να ανταλλάσσονται μεταξύ ανταγωνιστριών επιχειρήσεων.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 178 Το αντικείμενο και το αποτέλεσμα των τριών συμβάσεων εφοδιασμού περιγράφονται από την Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως:

«Το αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων ήταν η προμήθεια σε λείους σωλήνες της “ηγετικής” επιχείρησης, στην αγορά των OCTG στη Βόρεια Θάλασσα και στόχος τους ήταν να διατηρηθεί ένας εγχώριος παραγωγός στο Ηνωμένο Βασίλειο ώστε να επιτύχει τη διατήρηση των βασικών κανόνων “fundamentals” στο πλαίσιο του ομίλου [Ευρώπης-Ιαπωνίας]. Οι συμβάσεις αυτές είχαν ως βασικό αντικείμενο και αποτέλεσμα την κατανομή μεταξύ των επιχειρήσεων [Mannesmann], Vallourec και Dalmine όλων των αναγκών της ανταγωνίστριας επιχείρησής τους [Corus] (Vallourec από το 1994). Συνέδεαν τις τιμές αγοράς λείων σωλήνων από τις τιμές σωλήνων με σπείρωμα της [Corus]. Κατά τον τρόπο αυτό περιόριζαν την ελευθερία προμήθειας της [Corus] (Vallourec από το Φεβρουάριο του 1994) και υποχρέωναν αυτή την τελευταία να ανακοινώνει στους ανταγωνιστές της τις εφαρμοζόμενες τιμές πωλήσεως καθώς και τις πωληθείσες ποσότητες. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις [Mannesmann], Vallourec (έως το Φεβρουάριο του 1994) και Dalmine δεσμεύονταν να παραδώσουν σε έναν ανταγωνιστή ([Corus], στη συνέχεια Vallourec από το Μάρτιο του 1994) ποσότητες άγνωστες εκ των προτέρων.»

- 179 Οι όροι των συμβάσεων εφοδιασμού που προσκομίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου, ιδίως εκείνης που συνήψε η Dalmine με την Corus στις 4 Δεκεμβρίου 1991, επιβεβαιώνουν, κατ' ουσίαν, τα πραγματικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση στην αιτιολογική σκέψη 111 καθώς και στις αιτιολογικές σκέψεις 78 έως 82 και 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Λαμβανόμενες υπόψη ως εν όλον, οι συμβάσεις αυτές κατανέμουν, τουλάχιστον από τις 9 Αυγούστου 1993, τις ανάγκες της Corus σε λείους σωλήνες μεταξύ των τριών άλλων Ευρωπαϊών παραγωγών (40 % για τη Vallourec, 30 % για την Dalmine και 30 % για τη Mannesmann). Επιπλέον, καθεμία από τις συμβάσεις αυτές προέβλεπε τον καθορισμό της τιμής που κατέβαλλε η Corus για τους λείους σωλήνες βάσει ενός μαθηματικού τύπου που ελάμβανε υπόψη την τιμή που η τελευταία επετύγχανε για τους σωλήνες της με σπείρωμα.
- 180 Από τις διαπιστώσεις αυτές προκύπτει ότι το αντικείμενο και/ή, τουλάχιστον, το αποτέλεσμα των συμβάσεων εφοδιασμού ήταν η υποκατάσταση της συμφωνημένης κατανομής του οφέλους από τις πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα που μπορούσαν να πραγματοποιηθούν στη βρετανική αγορά στη θέση των εκ του ανταγωνισμού κινδύνων τουλάχιστον μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαϊών παραγωγών (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά τις εναρμονισμένες πρακτικές, προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 3150).
- 181 Με καθεμία από τις συμβάσεις εφοδιασμού, η Corus δέσμευσε τους τρεις κοινοτικούς ανταγωνιστές της κατά τέτοιο τρόπο ώστε εξαλείφθηκε κάθε πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους τους στην εγχώρια αγορά της, θυσιάζοντας την ελευθερία εφοδιασμού της. Πράγματι, οι ανταγωνιστές αυτοί θα υφίσταντο απώλειες στις πωλήσεις λείων σωλήνων αν μειώνονταν οι πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα τις οποίες πραγματοποιούσε η Corus. Εξάλλου, το περιθώριο κέρδους από τις πωλήσεις λείων σωλήνων τις οποίες οι τρεις προμηθευτές δεσμεύθηκαν να πραγματοποιούν μειωνόταν επίσης αναλόγως της τιμής που πετύχαινε η Corus για τους σωλήνες της με σπείρωμα και μπορούσε μάλιστα να μετατραπεί σε ζημία. Υπό τις συνθήκες αυτές, ήταν αδιανόητο στην πράξη να επιχειρήσουν οι τρεις αυτοί παραγωγοί να ανταγωνιστούν πραγματικά την Corus στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα, ιδίως ως προς τις τιμές (βλ. αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 182 Αντιστρόφως, δεχόμενος να συνάψει τέτοιες συμβάσεις, κάθε ένας από τους τρεις κοινοτικούς ανταγωνιστές της Corus εξασφάλισε έμμεση συμμετοχή στην εγχώρια αγορά της τελευταίας, καθώς και μέρος των συναφών κερδών. Για να επιτύχουν τα οφέλη αυτά, παραιτήθηκαν, στην πράξη, από τη δυνατότητα να πωλούν σωλήνες με

σπείρωμα στη βρετανική αγορά καθώς και, τουλάχιστον από την υπογραφή, στις 9 Αυγούστου 1993, της τρίτης συμβάσεως, η οποία χορηγούσε το εναπομένον 30 % στη Mannesmann, από τη δυνατότητα να παραδώσουν μεγαλύτερο ποσοστό των αγοραζομένων από την Corus λείων σωλήνων από αυτό που είχε χορηγηθεί στον καθένα τους εκ των προτέρων.

- 183 Επιπλέον, οι ανταγωνιστές της Corus δέχθηκαν να αναλάβουν την επαχθή και, ως εκ τούτου, εμπορικά αφύσικη υποχρέωση να της παραδίδουν ποσότητες σωλήνων καθοριζόμενες εκ των προτέρων μόνο σε συνάρτηση με τις πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα τις οποίες πραγματοποιεί η τελευταία. Η υποχρέωση αυτή ενίσχυσε την αλληλεξάρτηση μεταξύ των παραγωγών αυτών και της Corus, στο μέτρο που οι παραγωγοί αυτοί εξαρτώνταν, ως δεσμευμένοι προμηθευτές, από την εμπορική πολιτική που ακολουθούσε η τελευταία. Το επιχείρημα της Dalmine ότι οι ποσότητες των σωλήνων που έπρεπε να παραδώσει καθορίζονταν τρεις μήνες πριν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 της συμβάσεως εφοδιασμού που είχε συνάψει με την Corus, είναι αλυσιτελές εφόσον η διάταξη αυτή δεν επέτρεπε στην Dalmine να περιορίσει τις ποσότητες λείων σωλήνων που όφειλε να παραδώσει, καθόσον οι ποσότητες αυτές εξαρτώνταν αποκλειστικά από τις ανάγκες της Corus.
- 184 Ακόμα και αν υποθεθεί ότι η ανάλυση της Επιτροπής, που περιέχεται στην πρώτη παύλα της αιτιολογικής σκέψεως 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με τη δυνατότητα καταγγελίας της συμβάσεως δεν είναι βάσιμη, αυτό ουδόλως επηρεάζει τον βλαπτικό για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συμβάσεων που συνήφθησαν από την Corus και τους τρεις άλλους κοινοτικούς παραγωγούς, μεταξύ των οποίων και η Dalmine. Συνεπώς, δεν είναι αναγκαίο να επιλυθεί αυτή η παρεπόμενη και αφορώσα πραγματικά στοιχεία διαφορά στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.
- 185 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αν δεν είχαν υπάρξει οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι εν λόγω Ευρωπαίοι παραγωγοί πλην της Corus θα είχαν φυσιολογικά, μη λαμβανομένων υπόψη των «βασικών στοιχείων», πραγματικό ή, τουλάχιστον, δυνητικό εμπορικό συμφέρον να ανταγωνιστούν την εταιρία αυτή στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα, όπως και να ανταγωνιστούν μεταξύ τους για να εφοδιάζουν την Corus με λείους σωλήνες.

- 186 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Dalmine σχετικά με τα πρακτικά εμπόδια που δεν της επέτρεπαν να πωλεί απευθείας σωλήνες OCTG premium και συνήθους ποιότητας στη βρετανική αγορά, τα εμπόδια αυτά δεν αρκούν για να αποδειχθεί ότι η εταιρία αυτή ουδέποτε θα είχε μπορέσει να πραγματοποιήσει πωλήσεις του προϊόντος αυτού στην εν λόγω αγορά εάν δεν είχε υπάρξει η σύμβαση εφοδιασμού την οποία συνήψε με την Corus και, στη συνέχεια, με την Vallourec. Πράγματι, αν υποθεθεί ότι οι συνθήκες θα εξελίσσονταν θετικά στη βρετανική αγορά των σωλήνων OCTG, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να είχε μπορέσει η Dalmine να αποκτήσει άδεια εκμεταλλεύσεως που θα της επέτρεπε να διαθέτει σωλήνες με σπείρωμα «premium» στην αγορά αυτή ή να είχε μπορέσει να αυξήσει την παραγωγή της σε συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG για να τις πωλεί στην αγορά αυτή. Επομένως, υπογράφοντας την επίδικη σύμβαση εφοδιασμού, η προσφεύγουσα δέχθηκε πράγματι περιορισμούς της εμπορικής της πολιτικής, σύμφωνα με την ανάλυση που περιέχεται ανωτέρω στις σκέψεις 182 έως 185.
- 187 Εξάλλου, πρέπει, συναφώς, να παρατηρηθεί ότι καθεμία από τις συμβάσεις συνήφθη για αρχική περίοδο πέντε ετών. Η σχετικά μακρά αυτή διάρκεια επιβεβαιώνει και ενισχύει τον βλαπτικό για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συμβάσεων αυτών, ιδίως στο μέτρο που η Dalmine και οι δύο άλλοι προμηθευτές της Corus παραιτήθηκαν από τη δυνατότητα να εκμεταλλευθούν άμεσα τυχόν αύξηση της βρετανικής αγοράς των σωλήνων με σπείρωμα κατά την περίοδο αυτή.
- 188 Εξάλλου, όπως παρατηρεί η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο μαθηματικός τύπος καθορισμού της τιμής των λείων σωλήνων, ο οποίος προβλεπόταν σε καθεμία από τις τρεις συμβάσεις εφοδιασμού, συνεπαγόταν παράνομη ανταλλαγή εμπορικών πληροφοριών (βλ. αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως), οι οποίες πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικές, άλλως διακυβεύεται η αυτονομία της εμπορικής πολιτικής των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων (προμνησθείσα στη σκέψη 147 απόφαση Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, σκέψη 403, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, T-151/94, British Steel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-629, σκέψεις 383 επ.).
- 189 Η επιχειρηματολογία της Dalmine σύμφωνα με την οποία οι πληροφορίες ως προς τις τιμές που κατέβαλλαν οι πελάτες της Corus δεν ανακοινώνονταν στους προμηθευτές της δεν απαλλάσσει της ευθύνης τους όσους υπέγραψαν τις συμβάσεις εφοδιασμού υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως.

190 Είναι ακριβές ότι η Corus δεν ανακοίνωνε στους αντισυμβαλλομένους της αυτή καθαυτήν την τιμή που εισέπραττε για τους σωλήνες της με σπείρωμα. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με τον οποίο οι συμβάσεις εφοδιασμού «υποχρέωναν [την Corus] να ανακοινώνει στους ανταγωνιστές της τις εφαρμοζόμενες τιμές πωλήσεως [...]» υπερβάλλει ως προς την έκταση των συναφών συμβατικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, ορθώς η Επιτροπή παρατήρησε, στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως και ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι η τιμή των σωλήνων με σπείρωμα τελούσε σε μαθηματική σχέση προς την τιμή που καταβαλλόταν για τους λείους σωλήνες, οπότε οι τρεις ενδιαφερόμενοι προμηθευτές ελάμβαναν ακριβείς πληροφορίες ως προς την τάση, τον χρόνο και την έκταση κάθε διακυμάνσεως των τιμών των σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε η Corus.

191 Επιβάλλεται η διαπίστωση όχι μόνον ότι η ανακοίνωση των πληροφοριών αυτών σε ανταγωνιστές συνιστά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, αλλά, επιπλέον, και ότι η φύση της παραβάσεως αυτής είναι ουσιαστικά η ίδια, ασχέτως του αν αντικείμενο της ανακοινώσεως αυτής ήταν οι ίδιες οι τιμές των σωλήνων με σπείρωμα ή μόνον πληροφορίες ως προς τη διακύμανσή τους. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι η επισημανθείσα στην προηγούμενη σκέψη ανακρίβεια είναι ασήμαντη στο ευρύτερο πλαίσιο της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι, κατά συνέπεια, η ανακρίβεια αυτή δεν ασκεί καμία επιρροή στη διαπίστωση της υπάρξεως της παραβάσεως αυτής.

192 Υπό το φως των προεκτεθέντων, οι αιτιάσεις που αφορούν τους όρους της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήψε η Dalmine με την Corus πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν την ύπαρξη συμπράξεως και τη συμμετοχή της Dalmine σ' αυτή

— Επιχειρήματα των διαδίκων

193 Η Dalmine αμφισβητεί ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού που συνήφθησαν με την Corus αποτελούν καρπό συμπράξεως. Αναφέρει ότι συνήψε, και στη συνέχεια ανανέωσε,

σύμβαση εφοδιασμού με την Corus με αποκλειστικό σκοπό την αύξηση των πωλήσεών της λείων σωλήνων στη βρετανική αγορά. Επρόκειτο για απολύτως νόμιμο εμπορικό στόχο τον οποίο η Επιτροπή προτίμησε να αγνοήσει, περιορισθείσα να εξετάσει τη θέση της Corus στην επίδικη αγορά (αιτιολογική σκέψη 152 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

194 Η Dalmine δεν δέχεται την ερμηνεία των εγγράφων που παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία η Επιτροπή υπαινίσσεται ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού της Corus αποσκοπούσαν στο να διατηρηθούν οι τιμές στη βρετανική αγορά σε τεχνητά υψηλό επίπεδο. Τα έγγραφα επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή είναι προγενέστερα της συνάψεως των συμβάσεων εφοδιασμού και διατυπώνουν απλώς υποθέσεις. Στην πραγματικότητα, επί τα εν λόγω έγγραφα προκύπτει απλώς ότι, το 1990, η Vallourec εκτιμούσε ότι, επιφυλάσσοντας προτιμησιακή μεταχείριση στους Ευρωπαίους παραγωγούς στη βρετανική αγορά, ήταν δυνατόν να διατηρήσει τις τιμές σε υψηλό επίπεδο. Ομοίως, κατά την προσφεύγουσα, τα έγγραφα καταδεικνύουν ότι η Corus δεν απέκλειε τη δυνατότητα να εφοδιάζεται από την εταιρία UTM, τη Siderca και την εταιρία Tubos de Acero de México SA (βλ. το σημείωμα που τιτλοφορείται «Συνεδρίαση της 24.7.90 με την British Steel»).

195 Η Dalmine απορρίπτει επίσης την εκ μέρους της Επιτροπής ανάλυση των προθεσμιών παραδόσεως. Η προθεσμία των πέντε έως έξι εβδομάδων που απαιτούσε η Corus δεν μπορούσε να τηρηθεί παρά μόνον από τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, τόσο λόγω της μεταφοράς των επιδικών προϊόντων όσο και λόγω του χρόνου που ήταν αναγκαίος για την παραγωγή τους μετά την παραλαβή της τελικής παραγγελίας. Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, συναφώς, ότι η Corus τής επέβαλλε να δέχεται τροποποιήσεις των παραγγελιών έως και δέκα ημέρες πριν από τον μήνα παραγωγής. Υπό τέτοιες περιστάσεις, είναι αντιφατικό να θεωρεί η Επιτροπή ότι οι προθεσμίες παραδόσεως δεν ήταν κρίσιμης σημασίας και να προσάπτει, από την άλλη πλευρά, στους παραγωγούς ότι δεσμεύτηκαν να παραδίδουν απροσδιόριστες ποσότητες εμπορευμάτων.

196 Περαιτέρω, η Dalmine αμφισβητεί την αποδεικτική ισχύ αυτών των αποδεικτικών στοιχείων, ειδικότερα εκείνων που μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 78 και 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατ' αυτήν, η Επιτροπή στηρίχθηκε σε

εσφαλμένη ανάγνωση των επίμαχων εγγράφων. Τα εσωτερικά έγγραφα της Vallourec που επικαλείται, χωρίς καθόλου να αποδεικνύουν το αληθές των πραγματικών περιστατικών που αναφέρει η Επιτροπή, απλώς διατυπώνουν υποθέσεις ως προς τις συνέπειες του κλεισίματος, εκ μέρους της Corus, της μονάδας παραγωγής της στο Clydesdale. Κανένα στοιχείο των εγγράφων αυτών δεν επιτρέπει να συναχθεί η ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής της βρετανικής αγοράς.

- 197 Η Dalmine υποστηρίζει ότι η υπόθεση της υπάρξεως συμπράξεως αντιφάσκει στο γεγονός ότι η Mannesmann συνήψε σύμβαση εφοδιασμού με την Corus τρία έτη μετά από τις συζητήσεις που διεξήχθησαν το 1990 μεταξύ της τελευταίας και της Vallourec, και στις οποίες στηρίζεται η άποψη περί της υπάρξεως παράνομης συμφωνίας την οποία υποστηρίζει η Επιτροπή.
- 198 Η Dalmine διαψεύδει ότι μετέσχε σε συμφωνία με τους άλλους Ευρωπαίους παραγωγούς με σκοπό την κατανομή της βρετανικής αγοράς, αν υποθεθεί ότι όντως υπήρξε τέτοια συμφωνία. Υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Vallourec και η Corus συνεννοήθηκαν, μεταξύ 1990 και 1991, ώστε η τελευταία να εφοδιάζεται αποκλειστικά από τους Ευρωπαίους παραγωγούς (βλ. αιτιολογική σκέψη 110 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, στις συζητήσεις αυτές δεν ενεπλάκη η προσφεύγουσα και, συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορούσε να της προσάψει ότι μετέσχε στη συμφωνία αυτή. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορούσε να την κατηγορήσει για το ότι συνήψε σύμβαση εφοδιασμού με την Corus στις 4 Δεκεμβρίου 1991.
- 199 Η Dalmine υπογραμμίζει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία επικαλείται η Επιτροπή προς στήριξη της θέσεώς της αφορούν αποκλειστικά και μόνον τις Vallourec και Corus (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 78, 91, 110, 146 και 152 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Dalmine θεωρεί ότι δεν είναι σε θέση να αμυνθεί αποτελεσματικά έναντι αυτών των στοιχείων που αφορούν αποκλειστικά τρίτους.
- 200 Περαιτέρω, η Dalmine αμφισβητεί τις εκτιμήσεις της Επιτροπής σύμφωνα με τις οποίες η ίδια προσχώρησε αργότερα στη συμφωνία που είχε συναφθεί μεταξύ της Vallourec και της Corus, όταν η τελευταία σχεδίαζε να αποσυρθεί από την αγορά



και να εκχωρήσει τις δραστηριότητές της παραγωγής σωλήνων άνευ ραφής. Τα στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση στην αιτιολογική σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρονται σε μια συνεδρίαση μεταξύ της Corus, της Mannesmann, της Vallourec και της Dalmine, η οποία διεξήχθη στις 29 Ιανουαρίου 1993. Όμως οι συζητήσεις αυτές προηγήθηκαν της συνάψεως, στις 9 Αυγούστου 1993, συμφωνίας εφοδιασμού μεταξύ της Mannesmann και της Corus. Η Dalmine συνάγει από την κατάσταση αυτή ότι δεν υπήρχε καμία συμφωνία μεταξύ των Ευρωπαϊκών παραγωγών στις 29 Ιανουαρίου 1993. Εξάλλου, η Επιτροπή φαίνεται να προσάπτει στην προσφεύγουσα ότι συναίνεσε στην εκ μέρους της Vallourec απόκτηση των δραστηριοτήτων της Corus. Η προσφεύγουσα τονίζει ότι δεν αναμείχθηκε καθόλου στη συναλλαγή αυτή. Αντιθέτως, αναφέρει ότι το συμφέρον της ήταν να διατηρήσει τη δυνατότητα διαθέσεως των προϊόντων της στη βρετανική αγορά και ότι, με την προοπτική αυτή, επιθυμούσε να συνεχίσει να πωλεί λείους σωλήνες στη βρετανική αγορά μετά την απόκτηση, εκ μέρους της Vallourec, των δραστηριοτήτων της Corus.

201 Εξάλλου, η Επιτροπή διέκρινε την ύπαρξη συμπράξεως στην απόφαση της Vallourec να ανανεώσει, αφού αγόρασε τις δραστηριότητες παραγωγής σωλήνων άνευ ραφής της Corus, τις συμβάσεις εφοδιασμού που η τελευταία είχε προηγουμένως συνάψει με τη Mannesmann και την Dalmine, πράγμα που η τελευταία αρνείται. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει, συγκεκριμένα, ότι πρόκειται για μια επιλογή της Vallourec την οποία δεν μπορούσε να επηρεάσει και ότι οι συμβαλλόμενοι αποφάσισαν ελεύθερα με γνώμονα τα δικά του εμπορικά συμφέροντα ο καθένας.

202 Τέλος, η Dalmine αναφέρει ότι οι επιπτώσεις της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήψε με την Corus στην αγορά είναι ασήμαντες. Από τους περίπου 20 400 τόνους λείων σωλήνων που πώλησε στη βρετανική αγορά, μόνον το 20 % μεταποιήθηκε σε συνηθούς ποιότητας σωλήνες OCTG με σπείρωμα (βλ. παράρτημα 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Οι τελευταίοι αυτοί αντιπροσωπεύουν μόνον το 3 % της βρετανικής καταναλώσεως, το 1,4 % της κοινοτικής καταναλώσεως και το 0,08 % της παγκόσμιας καταναλώσεως.

203 Η Επιτροπή απορρίπτει τα επιχειρήματα αυτά. Κατά τη γνώμη της, κανένα θεμιτό συμφέρον της Corus δεν απαιτούσε τη σύναψη των επιδίκων συμβάσεων.

- 204 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι αυτές οι συμβάσεις εφοδιασμού εντάσσονταν στο πλαίσιο των «βασικών στοιχείων», που αποσκοπούσαν στον σεβασμό των εγχώριων αγορών, και συνήφθησαν στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας (αιτιολογική σκέψη 146 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όταν, το 1990, η Corus έπαυσε μερικώς την παραγωγή ορισμένων σωλήνων άνευ ραφής, η ρήτρα προστασίας για τον Ηνωμένο Βασίλειο κινδύνευε να καταστεί ανενεργή. Η Corus και η Vallourec έθιξαν το ζήτημα αυτό τον Ιούλιο του 1990, κατά τις διαπραγματεύσεις τους σχετικά με την ανανέωση της συμβάσεως με την οποία η Vallourec είχε χορηγήσει στην Corus άδεια εκμεταλλεύσεως όσον αφορά την τεχνική συνδέσεως VAM.
- 205 Η Επιτροπή εκτιμά ότι απέδειξε, επαρκώς κατά νόμον, την ύπαρξη συμπράξεως μεταξύ των δύο αυτών επιχειρήσεων. Παραπέμπει συναφώς στο σημείωμα της Vallourec που τιτλοφορείται «Συνεδρίαση της 24.7.90 με την British Steel» και του οποίου γίνεται επίκληση, μεταξύ άλλων, στην αιτιολογική σκέψη 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Το σημείωμα της Vallourec «Στρατηγικοί προβληματισμοί», που μνημονεύεται στην ίδια αιτιολογική σκέψη, επίσης ενισχύει την άποψη της Επιτροπής.
- 206 Η Επιτροπή απορρίπτει το επιχείρημα που αντλείται από τον διαρρέυσαντα χρόνο μεταξύ, αφενός, των συζητήσεων του 1990 μεταξύ της Vallourec και της Corus και, αφετέρου, της υπογραφής της συμβάσεως μεταξύ της τελευταίας και της Mannesmann στις 9 Αυγούστου 1993. Παρατηρεί ότι τίποτα δεν επιτρέπει, εν προκειμένω, να αποκλειστεί η ύπαρξη συμπράξεως πριν από την εκ μέρους της Mannesmann σύναψη της συμβάσεως εφοδιασμού. Η Επιτροπή τονίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, η απαγόρευση την οποία προβλέπει το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ έχει εφαρμογή σε κάθε συμφωνία, ανεξαρτήτως της τυπικής μορφής της. Υπενθυμίζει ότι απέδειξε πλήρως την ύπαρξη συμφωνίας για τον σεβασμό των εγχώριων αγορών στο πλαίσιο της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 207 Επιπλέον, κατά την Επιτροπή, από τα αποδεικτικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση στις αιτιολογικές σκέψεις 65, 67, 84 και 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι οι συζητήσεις που διεξήχθησαν μεταξύ της Vallourec και της Corus το 1990, σχετικά με τις συνέπειες της σταδιακής αποσύρσεως της τελευταίας από την αγορά και το κλείσιμο του εργοστασίου της στο Clydesdale, συνδέονταν στενά με τη συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών.

208 Η Dalmine, η οποία προσχώρησε στη συμφωνία σεβασμού των εγχώριων αγορών, δήλωσε ότι τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την αναδιάρθρωση της Corus έπρεπε να επιλυθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θεώρησε σκόπιμο να συνάψει σύμβαση εφοδιασμού με την Corus παράλληλα με εκείνες που είχαν συνάψει η Vallourec και η Mannesmann. Η Dalmine είχε προδήλως επίγνωση του ότι η σύναψη μιας τέτοιας συμβάσεως εφοδιασμού συνέβαλλε στην εφαρμογή της συμφωνίας σεβασμού των εγχώριων αγορών και στον συντονισμό της δραστηριότητάς της με εκείνη των άμεσων ανταγωνιστών της.

#### — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

209 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι στηρίζεται στους περιορισμούς του ανταγωνισμού οι οποίοι περιέχονται στις συμβάσεις εφοδιασμού της Corus αυτές καθαυτές, οι σκέψεις σχετικά με τις συμβάσεις αυτές, οι οποίες διατυπώθηκαν στο πλαίσιο των προηγούμενων λόγων ακυρώσεως, αρκούν προς απόδειξη του υποστατού της.

210 Πράγματι, ανεξαρτήτως του πραγματικού βαθμού συνεννοήσεως που μπορεί να υπήρξε μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καθένας από αυτούς υπέγραψε μία από τις συμβάσεις εφοδιασμού που περιόριζαν τον ανταγωνισμό και εντάσσονταν στο πλαίσιο της παραβάσεως του άρθρου 81 ΕΚ την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Καίτοι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως περιγράφει τις συμβάσεις ως συναφθείσες «στο πλαίσιο της παράβασης που αναφέρεται στο άρθρο 1», από το κείμενο της αιτιολογικής σκέψεως 111 προκύπτει σαφώς ότι το γεγονός της συνάψεως αυτών των βλαπτικών για τον ανταγωνισμό συμβάσεων συνιστά, αυτό καθαυτό, την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2.

211 Έτσι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι η Dalmine κατόρθωσε να αποδείξει ότι η σύναψη της δικής της συμβάσεως εφοδιασμού με την Corus ήταν αντικειμενικά σύμφωνη προς το εμπορικό της συμφέρον, αυτό ουδόλως ανατρέπει τη θέση της Επιτροπής

σύμφωνα με την οποία η συμφωνία αυτή ήταν παράνομη. Πράγματι, οι θίγουσες τον ανταγωνισμό πρακτικές συχνότατα ανταποκρίνονται στο ατομικό εμπορικό συμφέρον των επιχειρήσεων, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Υπό το φως των παρατηρήσεων αυτών, δεν είναι απαραίτητο να επιλυθεί η μεταξύ των διαδίκων διαφορά ως προς τη σημασία που είχαν για την Cogus οι προθεσμίες παραδόσεως, εφόσον η επιχειρηματολογία την οποία προβάλλει συναφώς η Dalmine σκοπό έχει να καταδείξει ότι, από πλευράς της Cogus, ήταν εμπορικώς λογικό να έχει τρεις Ευρωπαίους προμηθευτές.

- 212 Εφόσον η ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον, δεν είναι απολύτως απαραίτητο να εξεταστεί η συλλογιστική της Επιτροπής όσον αφορά τη συνεννόηση μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών. Ομοίως, παρέλκει η ανάλυση, στο πλαίσιο της εξετάσεως του παρόντος λόγου ακυρώσεως, όλων των επιχειρημάτων που προβάλλει η Dalmine σε σχέση με τη δέσμη των ξένων προς τις συμβάσεις εφοδιασμού ενδείξεων την οποία επικαλείται η Επιτροπή προς κατάδειξη του ότι η συνεννόηση αυτή όντως έλαβε χώρα.
- 213 Ωστόσο, στο μέτρο που ο βαθμός συνεννοήσεως μεταξύ των τεσσάρων κοινοτικών παραγωγών όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει σημασία για την εξέταση ορισμένων από τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως που προβάλλονται εν προκειμένω, θα πρέπει να εξεταστεί.
- 214 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να παρατηρηθεί ότι συμπεριφορές που εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο και επιδιώκουν κοινό βλαπτικό του ανταγωνισμού σκοπό μπορούν να θεωρηθούν ως συνιστώσες ενιαία συμφωνία (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 4027). Πράγματι, αν η Επιτροπή αποδείξει ότι μια επιχείρηση, όταν μετέσχε σε συμπράξεις, γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι, πράττοντάς το, εντασσόταν σε ενιαία συμφωνία, η συμμετοχή της στις εν λόγω συμπράξεις μπορεί να αποτελέσει την έκφραση της προσχωρήσεώς της στη συμφωνία αυτή (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα απόφαση Τσιμέντο, σκέψεις 4068 και 4109).

- 215 Συναφώς, το έγγραφο «Σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM», της 23ης Μαρτίου 1990, εμφανίζει ιδιαίτερη σημασία. Υπό τον τίτλο «Σενάριο II», ο κ. Verlusa, διευθυντής της Vallourec, προβλέπει τη δυνατότητα να «δεχθούν οι Ιάπωνες να μην αναμειχθούν στην αγορά [του Ηνωμένου Βασιλείου] και να διευθετηθεί το ζήτημα μεταξύ Ευρωπαίων». Και συνεχίζει: «[σ]την περίπτωση αυτή, οι λείοι σωλήνες θα κατανέμονταν μεταξύ των [Mannesmann], [Vallourec] και Dalmine». Στην επόμενη παράγραφο, ο κ. Verlusa παρατηρεί ότι «θα ήταν πιθανώς συμφέρον να συνδεθούν οι πωλήσεις της [Vallourec] τόσο με την τιμή όσο και με τον όγκο των πωλήσεων VAM εκ μέρους της [Corus]».
- 216 Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή πρόταση αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ της Vallourec και της Corus δεκαέξι μήνες αργότερα, είναι σαφές ότι η στρατηγική αυτή όντως επελέγη από τη Vallourec και ότι η εν λόγω σύμβαση υπογράφηκε με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής.
- 217 Επιπλέον, το γεγονός ότι πανομοιότυπη ουσιαστικά σύμβαση συνήφθη στη συνέχεια μεταξύ, αφενός, της Corus και, αφετέρου, καθενός από τα λοιπά ευρωπαϊκά μέλη του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, ήτοι της Dalmine και, στη συνέχεια, της Mannesmann, κατά τρόπον ώστε οι ανάγκες της Corus σε λείους σωλήνες όντως κατανεμήθηκαν μεταξύ των τριών άλλων ευρωπαϊκών μελών του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, από τον Αύγουστο του 1993 και μετά, όπως ακριβώς το είχε σχεδιάσει ο κ. Verlusa, επιβεβαιώνει ότι οι τρεις αυτές συμβάσεις πρέπει να συνήφθησαν με σκοπό την εφαρμογή της κοινής στρατηγικής που είχε προταθεί στο πλαίσιο της συνεννοήσεως που υπήρχε εντός του εν λόγω ομίλου.
- 218 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλείται η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, ιδίως στην αιτιολογική σκέψη 91 της αποφάσεως, η οποία έχει ως ακολούθως:

«Στις 21 Ιανουαρίου 1993, η [Corus] έστειλε στη Vallourec (προφανώς έστειλε επίσης στη [Mannesmann] και στην Dalmine) σχέδιο προτάσεων ενόψει μιας συμφωνίας για την αναδιάρθρωση του τομέα των σωλήνων άνευ ραφής, που

επρόκειτο να συζητηθεί κατά τη συνεδρίαση του Heathrow, στις 29 Ιανουαρίου 1993, μεταξύ των επιχειρήσεων Mannesmann/Vallourec/Dalmine/[Corus] (σελίδα 4628 [του φακέλου της Επιτροπής, ήτοι πρώτη σελίδα του εγγράφου με τίτλο “Σχέδιο προτάσεων για τη συμφωνία αναδιαρθρώσεως όσον αφορά τους σωλήνες άνευ ραφής”]). Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται: “ [H (Corus) ανέφερε την πρόθεσή της για ενδεχόμενη αποχώρησή της από τον τομέα των σωλήνων άνευ ραφής. Επιδιώκει να αποσυρθεί κατά τρόπο οργανωμένο και ελεγχόμενο, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαταραχή στην προμήθεια σωλήνων στους πελάτες της και να βοηθήσει τους παραγωγούς που θα αποκτήσουν τον τομέα αυτό να διατηρήσουν τις παραγγελίες (...) Πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις, κατά τη διάρκεια των έξι τελευταίων μηνών μεταξύ της (Corus) και άλλων ενδιαφερόμενων παραγωγών για την αγορά στοιχείων ενεργητικού της (Corus), και η εν λόγω εταιρία θεωρεί ότι υπάρχει συναίνεση για τη γραμμή δράσης που περιγράφεται στο εν λόγω έγγραφο.]” Μια από τις προτάσεις συνίστατο στη μεταφορά στη Vallourec των δραστηριοτήτων OCTG, διατηρώντας συγχρόνως τις ισχύουσες συμβάσεις προμήθειας σε λείους σωλήνες μεταξύ της [Corus] και της Vallourec, της [Mannesmann] και της Dalmine, διατηρώντας τις ίδιες αναλογίες. Την ίδια αυτή ημέρα, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση μεταξύ της [Mannesmann] και της [Corus] κατά τη διάρκεια της οποίας η [Mannesmann] “[δέχθηκε να τεθεί η Vallourec επικεφαλής όσον αφορά την απόκτηση του τομέα OCTG]” (σελίδα 4626 [του φακέλου της Επιτροπής, ήτοι μοναδική σελίδα τηλεομοιοτυπίας την οποία απέστειλε στις 22 Ιανουαρίου 1993 ο κ. Davis της Corus στον κ. Patrier της Vallourec]). Το έγγραφο της Dalmine, με τίτλο “Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution” [το οποίο περιέχεται στη σελίδα 2051 του φακέλου της Επιτροπής] (σελίδα 2053 [του φακέλου της Επιτροπής]), του Μαΐου-Αυγούστου 1993 ανέφερε ότι η κατάλληλη λύση για όλους για το πρόβλημα [Corus] δεν θα μπορούσε να εξευρεθεί παρά σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο· το γεγονός ότι η Vallourec αποκτούσε τις εγκαταστάσεις της [Corus] ήταν επίσης αποδεκτό από την Dalmine.»

- 219 Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι, στο σημείωμα «Στρατηγικοί προβληματισμοί», το οποίο μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Vallourec αναφέρεται ρητώς στο ενδεχόμενο να συνεννοηθεί με τις Dalmine και Mannesmann για την προμήθεια λείων σωλήνων στην Corus. Επιπλέον, στην αιτιολογική σκέψη 59 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή στηρίζεται στο έγγραφο «g) Japanese», ιδίως στο χρονοδιάγραμμα που περιέχεται στην τέταρτη σελίδα του (σελίδα 4912 του φακέλου της Επιτροπής), για να παρατηρήσει ότι οι Ευρωπαίοι παραγωγοί πραγματοποιούσαν προπαρασκευαστικές συνεδριάσεις προτού συναντήσουν τους Ιάπωνες παραγωγούς, προκειμένου να συντονίσουν τις θέσεις τους και να διατυπώσουν κοινές προτάσεις στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας.

- 220 Από τις έγγραφες αποδείξεις που επικαλείται η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση και οι οποίες υπενθυμίστηκαν ανωτέρω προκύπτει ότι οι τέσσερις κοινοτικοί παραγωγοί συναντήθηκαν όντως για να συντονίσουν τη στάση τους στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας πριν από τις διηπειρωτικές συνεδριάσεις του ομίλου, τουλάχιστον το 1993. Είναι, επίσης, αποδεδειγμένο ότι το κλείσιμο της επιχειρήσεως επεξεργασίας σπειρωμάτων της Corus στο Clydesdale και η ανάληψη της δραστηριότητας από την Vallourec, καθώς και η προμήθεια λείων σωλήνων στην επιχείρηση αυτή από τις Dalmine και Mannesmann, αποτέλεσαν αντικείμενο των συζητήσεων που διεξήχθησαν κατά τις συνεδριάσεις αυτές. Συνεπώς, είναι αδιανόητο να αγνοούσε η Dalmine το περιεχόμενο της στρατηγικής που είχε σχεδιάσει η Vallourec και το γεγονός ότι η σύμβαση εφοδιασμού που συνήψε με την Corus εντασσόταν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο βλαπτικό για τον ανταγωνισμό, το οποίο επηρέαζε τόσο τους συνήθους ποιότητας σωλήνες με σπείρωμα όσο και τους λείους σωλήνες.
- 221 Όσον αφορά το επιχείρημα το οποίο η Dalmine αντλεί από το γεγονός ότι η τρίτη σύμβαση εφοδιασμού, η οποία συνήφθη μεταξύ της Corus και της Mannesmann, συνήφθη πολύ αργότερα από τις άλλες δύο, οπότε η Επιτροπή δεν μπορούσε να συναγάγει την ύπαρξη ενιαίας παραβάσεως στην οποία να εμπλέκονται και οι τέσσερις Ευρωπαίοι παραγωγοί, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η μη ύπαρξη συμβάσεως μεταξύ της Mannesmann και της Corus πριν από το 1993 δεν μπορεί να ανατρέψει την άποψη της Επιτροπής σε σχέση με τον σκοπό τον οποίο επιδίωκαν οι τρεις άλλοι παραγωγοί, ήτοι η Corus, η Vallourec και η Dalmine, όταν υπέγραψαν τις δύο άλλες συμβάσεις το 1991. Πράγματι, αν η στρατηγική κατανομής των προμηθειών λείων σωλήνων δεν ετέθη πλήρως σε εφαρμογή παρά από τον χρόνο κατά τον οποίο η Corus είχε τρεις προμηθευτές, η υπογραφή των δύο αυτών συμβάσεων που κάλυπταν το 70 % των αναγκών της σε λείους σωλήνες συνιστούσε μερική μεν, πλην όμως σημαντική εφαρμογή του σχεδίου αυτού.
- 222 Εξάλλου, όπως η Επιτροπή παρατήρησε ενώπιον του Πρωτοδικείου, η αναφορά, στο έγγραφο που τιτλοφορείται «Σχέδιο προτάσεων ενόψει μιας συμφωνίας για την αναδιάρθρωση του τομέα των σωλήνων άνευ ραφής», της 21ης Ιανουαρίου 1993, στο γεγονός ότι η Mannesmann προμήθευε ήδη λείους σωλήνες την Corus, όχι μόνο δεν είναι αδύνατον να συμβιβαστεί με την υπογραφή συμβάσεως εφοδιασμού από την Corus και τη Mannesmann τον Αύγουστο του 1993 όπως υποστηρίζει η Dalmine, αλλά και ενισχύει την ανάλυση της Επιτροπής. Πράγματι, ναι μεν η Επιτροπή, φρονίμως ποιούσα, έλαβε υπόψη της έναντι της Mannesmann την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως μόνο για το μετά τις 9 Αυγούστου 1993 χρονικό διάστημα, αφού η εκ μέρους της εταιρίας αυτής υπογραφή συμβάσεως εφοδιασμού με την Corus κατά την ημερομηνία αυτή αποτελούσε βέβαιη απόδειξη περί της συμμετοχής της στην παράβαση, από την

προμνησθείσα αναφορά προκύπτει ότι, στην πραγματικότητα, η Mannesmann πρέπει να ήταν προμηθευτής της Corus σε λείους σωλήνες ήδη από τον Ιανουάριο του 1993.

223 Από τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλείται η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η Vallourec επινόησε τη στρατηγική προστασίας της αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου και συνήψε σύμβαση εφοδιασμού με την Corus η οποία επέτρεπε, ιδίως, τη σε πρώτη φάση υλοποίησή της. Στη συνέχεια, οι Dalmine και Mannesmann προσχώρησαν στο σχέδιο, πράγμα το οποίο πιστοποιεί η σύναψη, από καθεμία από τις δύο αυτές επιχειρήσεις, συμβάσεως εφοδιασμού με την Corus.

224 Υπό το φως των προεκτεθέντων, πρέπει να συναχθεί ότι ορθώς η Επιτροπή θεώρησε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού συνιστούσαν την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και αποδείκνυαν επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξή της. Πάντως, πρέπει, επίσης, να παρατηρηθεί ότι τα συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή επιβεβαιώνουν την ορθότητα της απόψεώς της σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις αυτές εντάσσονταν σε μια ευρύτερη κοινή ευρωπαϊκή πολιτική που αφορούσε τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG με σπείρωμα.

225 Τέλος, όσον αφορά τους ισχυρισμούς σύμφωνα με τους οποίους η σύμβαση που συνήφθη μεταξύ της Dalmine και της Corus δεν είχε σημαντικά βλαπτικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα, αρκεί να παρατηρηθεί ότι η κατάσταση αυτή, έστω και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη, δεν ασκεί επιρροή στην ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, εφόσον ο βλαπτικός για τον ανταγωνισμό σκοπός της συμβάσεως, και της στρατηγικής στην υλοποίηση της οποίας απέβλεπε, έχει αποδειχθεί.

226 Κατά συνέπεια, οι λόγοι ακυρώσεως που αναφέρονται στην ύπαρξη συμπράξεως και στη συμμετοχή της Dalmine σ' αυτή απορρίπτονται.



Επί των λόγων ακυρώσεως που αναφέρονται στη σχετική αγορά και στη σχέση της με την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 227 Η Dalmine υποστηρίζει ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού της Corus αφορούσαν προϊόντα τα οποία δεν ανήκαν στη σχετική αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν μπορούσε, όσον αφορά τις συμβάσεις αυτές, να συναγάγει εγκύρως την ύπαρξη περιορισμού του ανταγωνισμού στην αγορά αυτή.
- 228 Η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι η Επιτροπή θεώρησε ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού της Corus εντάσσονταν στο πλαίσιο της συμφωνίας περί σεβασμού των αγορών, η οποία κηρύχθηκε παράνομη με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Αυτή η εκτίμηση συνεπάγεται, λογικά, ότι οι συμβάσεις αυτές επηρεάζουν τον ανταγωνισμό στην ίδια αγορά προϊόντων με εκείνη που επηρεάζεται από τη συμφωνία στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Όμως, η Dalmine υποστηρίζει ότι αυτό δεν ισχύει: οι συμβάσεις εφοδιασμού αφορούσαν προϊόντα διαφορετικά από εκείνα που καλύπτονταν από τη συμφωνία στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, σε ποσοστό 80 %, αφορούσαν λείους σωλήνες προοριζόμενους να μεταποιηθούν σε σωλήνες OCTG premium, ενώ η συμφωνία που συνήφθη στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας δεν αφορούσε παρά τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG. Συνεπώς, η συλλογιστική της Επιτροπής είναι εσφαλμένη, η δε προσβαλλόμενη απόφαση ανεπαρκώς αιτιολογημένη.
- 229 Η Dalmine υποστηρίζει ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού που συνήψε με την Corus δεν αποτελούσαν μέτρα εκτελέσεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ισχυρίζεται ότι η υποτιθέμενη συμφωνία η οποία συνήφθη μεταξύ της Vallourec και της Corus δεν μπορούσε να έχει ως αντικείμενο την απαγόρευση της προσβάσεως στους Ιάπωνες παραγωγούς, δεδομένου ότι οι τελευταίοι διέθεταν ήδη σημαντικά μερίδια αγοράς στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπλέον, οι αποδείξεις τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή καταδεικνύουν ότι η Vallourec δεν ήταν πεπεισμένη ότι το κλεισιμο του εργοστασίου του Clydesdale μπορούσε να αυξήσει τον εκ μέρους των Ιαπώνων παραγωγών ασκούμενο ανταγωνισμό στην αγορά αυτή.

- 230 Η Dalmine παρατηρεί ότι, ήδη από το 1991, η Corus εφοδιαζόταν σε λείους σωλήνες από αλλοδαπούς παραγωγούς. Συνεπώς, δεν μπορούσε πλέον να γίνει λόγος για «εγχώρια» παραγωγή στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπως αυτή προβλέπεται από την πτυχή των «βασικών στοιχείων» που αφορά τον σεβασμό των εγχώριων αγορών στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας. Έτσι, στον πίνακα που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, κακώς περιελήφθησαν οι πωλήσεις λείων σωλήνων τις οποίες πραγματοποιούσαν οι Vallourec, Mannesmann και Dalmine προς την Corus στο μερίδιο του «εγχώριου παραγωγού».
- 231 Επικουρικώς, η Dalmine υποστηρίζει ότι, στην περίπτωση που το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η σύμβαση εφοδιασμού που είχε συνάψει με την Corus έχει σχέση με την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οποιαδήποτε πλημμέλεια στις αιτιολογικές σκέψεις στις οποίες στηρίζεται η διαπίστωση της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 2 επηρεάζει και το κύρος του άρθρου 1.
- 232 Η Επιτροπή θεωρεί ότι εξέθεσε εκτενώς, στις αιτιολογικές σκέψεις 146 έως 155 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τον μηχανισμό μέσω του οποίου οι συμβάσεις εφοδιασμού αποσκοπούσαν στην εφαρμογή των «βασικών στοιχείων» σχετικά με τον σεβασμό των εγχώριων αγορών, τα οποία είχαν αποφασιστεί στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας.
- 233 Όσον αφορά τους ισχυρισμούς της Dalmine που στηρίζονται στο επίπεδο των τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι το επίπεδο αυτό ήταν υψηλό.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 234 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η Επιτροπή διαπίστωσε την ύπαρξη δύο χωριστών παραβάσεων που επηρέαζαν δύο συγγενείς αγορές προϊόντων, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, ουδόλως είναι

καθεαυτό παράνομο το ότι η σχετική αγορά που ελήφθη υπόψη προς διαπίστωση της παραβάσεως στην οποία αναφέρεται το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι η αγορά των λείων σωλήνων, ενώ η σχετική αγορά που ελήφθη υπόψη προς διαπίστωση της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι η αγορά των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα, σύμφωνα με τους ορισμούς των εν λόγω αγορών που περιέχονται στην αιτιολογική σκέψη 29 της αποφάσεως αυτής.

235 Συναφώς, κανένας κανόνας του κοινοτικού δικαίου δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να διαπιστώσει την ύπαρξη δύο χωριστών παραβάσεων του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ με μία και την αυτή απόφαση. Πράγματι, οι εξεταζόμενες οικονομικές καταστάσεις μπορεί να είναι πολύπλοκες, οπότε δύο αυτοτελείς μεν αλλά συναφείς αγορές μπορούν να επηρεάζονται από δύο παραβάσεις οι οποίες είναι λογικό να τιμωρηθούν με μία και την αυτή απόφαση, διότι και οι παραβάσεις αυτές είναι μεν χωριστές, πλην όμως συναφείς.

236 Έτσι, εν προκειμένω, η Επιτροπή περιέγραψε μια κατάσταση στην οποία συμφωνίες μεταξύ Ευρωπαϊών παραγωγών που επηρέαζαν τη βρετανική αγορά των λείων σωλήνων επινοήθηκαν, τουλάχιστον εν μέρει, με σκοπό την προστασία της βρετανικής αγοράς από τις ιαπωνικές εισαγωγές προϊόντων που αντιπροσώπευαν μεταγενέστερο στάδιο της παραγωγής, ήτοι συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα. Η Επιτροπή δεν μπορούσε να λάβει επαρκώς υπόψη της το σύνολο των περιστάσεων τις οποίες ανακάλυψε κατά τη διάρκεια της έρευνάς της χωρίς να ασχοληθεί με τις διάφορες θίγουσες τον ανταγωνισμό πρακτικές που υπήρχαν στις δύο αυτές, συνδεδεμένες μεταξύ τους, αγορές (βλ., κατ' αναλογία, καίτοι αναιρεσιβληθείσα, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Οκτωβρίου 2002, T-5/02, Tetra Laval κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-4381, σκέψεις 142 έως 147 και 154 έως 162).

237 Εξάλλου, οι επικρίσεις που διατύπωσε η Dalmine όσον αφορά τη σχέση που υφίσταται μεταξύ των δύο τιμωρουμένων παραβάσεων δεν μπορούν να επηρεάσουν το βάσιμο του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο αυτό αποδεικνύεται επαρκώς κατά νόμον βάσει των όρων και μόνον των συμβάσεων εφοδιασμού (βλ. ανωτέρω σκέψεις 178 έως 192). Ωστόσο, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να εξεταστούν στο μέτρο που η Επιτροπή στηρίχθηκε στη σχέση που υφίσταται μεταξύ των δύο παραβάσεων προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, την επικαλέστηκε δε επίσης και στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του ύψους των προστίμων, στην αιτιολογική σκέψη 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 238 Από το κείμενο της αιτιολογικής σκέψεως 111, η οποία παρατέθηκε ανωτέρω *in extenso* στη σκέψη 178, προκύπτει ότι ένας από τους σκοπούς της συμπράξεως που περιγράφει ήταν όντως η προστασία της βρετανικής αγοράς των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG στο πλαίσιο των «βασικών κανόνων», αλλά ότι η σύμπραξη αυτή είχε, επιπλέον, χωριστό σκοπό και χωριστά αποτελέσματα θίγοντα τον ανταγωνισμό που αφορούσαν τη βρετανική αγορά των λείων σωλήνων. Πρέπει, συνεπώς, να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμον την πτυχή της συλλογιστικής της όσον αφορά την ύπαρξη σχέσεως μεταξύ των δύο παραβάσεων που διαπιστώνει με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 239 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Dalmine σύμφωνα με τα οποία η Corus δεν ήταν πλέον εγχώριος παραγωγός συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα, καθόσον αγόραζε τους λείους σωλήνες της από άλλους Ευρωπαίους παραγωγούς, από τα σημειώματα της Vallourec προκύπτει ότι ο συντάκτης τους, κ. Verluca, ήταν περισσότερο αισιόδοξος ως προς τη δυνατότητα να επιβληθεί στους Ιάπωνες παραγωγούς η τήρηση των «βασικών στοιχείων» στην περίπτωση που η Corus θα δεχόταν να εφοδιάζεται αποκλειστικά με λείους σωλήνες κοινοτικής καταγωγής παρά στην περίπτωση που θα εισήγε λείους σωλήνες από άλλες ηπείρους. Έτσι, αφού η Corus αποφάσισε να κλείσει το εργοστάσιό της επεξεργασίας σπειρωμάτων στο Clydesdale, η προταθείσα λύση για την προστασία της βρετανικής αγοράς, ήτοι η μεταποίηση λείων σωλήνων βρετανικής καταγωγής σε σωλήνες με σπείρωμα, εγκαταλείφθηκε μεν, πλην όμως αυτό δεν σήμαινε ότι κάθε απόπειρα διατηρήσεως της προστασίας της βρετανικής αγοράς έναντι των Ιαπώνων παραγωγών θεωρούνταν αδύνατη, όπως υποθέτει η Dalmine.
- 240 Αντιθέτως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, για τη Vallourec, ήταν απαραίτητο να αναζητηθεί άλλη λύση η οποία θα επέτρεπε την κατά το δυνατόν διατήρηση του *status quo*. Η λύση την οποία επινόησε η Vallourec για να επιτύχει τον σκοπό αυτό ήταν ο εφοδιασμός της Corus με λείους σωλήνες αποκλειστικά κοινοτικής καταγωγής. Το κατά πόσον η λύση αυτή υπήρξε αποτελεσματική δεν έχει σημασία, εφόσον από τα αποδεικτικά στοιχεία προκύπτει ότι ένας από τους σκοπούς που επιδίωκαν οι Ευρωπαίοι παραγωγοί όταν υπέγραψαν τις συμβάσεις εφοδιασμού ήταν η διατήρηση του καθεστώτος της βρετανικής αγοράς ως εγχώριας αγοράς έναντι των Ιαπώνων παραγωγών (βλ. ανωτέρω σκέψεις 213 επ.).

- 241 Για τους ίδιους αυτούς λόγους, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της Dalmine σύμφωνα με την οποία δεν θα ήταν ορθό να συνυπολογιστούν οι πωλήσεις λείων σωλήνων τις οποίες πραγματοποιούσαν οι Vallourec, Mannesmann και Dalmine προς την Corus στο μερίδιο του «εγχώριου παραγωγού» στον πίνακα που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, ο συνυπολογισμός αυτός συνεπάγεται την εξομοίωση των λείων σωλήνων ευρωπαϊκής καταγωγής στους οποίους η Corus, και στη συνέχεια η TISL (θυγατρική της Vallourec), προσέθετε σπείρωμα με βρετανικής καταγωγής σωλήνες με σπείρωμα.
- 242 Επιπλέον, η ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως αυτή προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 111 της αποφάσεως αυτής, δεν ανατρέπεται από το γεγονός ότι μόνον ένα μέρος των λείων σωλήνων τους οποίους αφορούσαν οι συμβάσεις εφοδιασμού υφίστατο μεταποίηση σε συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG, ενώ το υπόλοιπο μέρος προοριζόταν για την παραγωγή σωλήνων OCTG με σπείρωμα premium. Πράγματι, εφόσον αποδειχθεί ότι μια ορισμένη ποσότητα αυτών των λείων σωλήνων μεταποιήθηκε σε συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG standard, αποδεικνύεται η ύπαρξη σχέσεως μεταξύ των δύο παραβάσεων και, ως εκ τούτου, η ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως επιβεβαιώνει την ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως.
- 243 Όμως, σύμφωνα με την ίδια την Dalmine, το 20 % των λείων σωλήνων που παραδιδόταν στο πλαίσιο της συμβάσεως εφοδιασμού που είχε συναφθεί μεταξύ της Corus και της Dalmine προοριζόταν για μεταποίηση σε συνήθους ποιότητας σωλήνες με σπείρωμα. Οι όροι της συμβάσεως αυτής, καθώς και εκείνοι των συμβάσεων που είχε συνάψει η Corus με τη Vallourec και τη Mannesmann, επιβεβαιώνουν, στο άρθρο 6, στοιχείο b), καθεμιάς από τις συμβάσεις, ότι οι πωλήσεις συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG («buttrass threaded casing») και σωλήνων OCTG premium («VAM») συνυπολογίζονταν κατά τον υπολογισμό της τιμής την οποία η Corus όφειλε να καταβάλει για τους λείους σωλήνες, αυτός δε ο τρόπος υπολογισμού έχει έννοια μόνον αν ένα ορισμένο ποσοστό των παραδιδόμενων λείων σωλήνων επρόκειτο να μεταποιηθεί σε συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG.
- 244 Πρέπει, πάντως, να παρατηρηθεί ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής, που περιέχεται στην πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψεως 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με τον οποίο οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι οποίες συνιστούν την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως, δεν αποτελούσαν παρά

μέσο εφαρμογής της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως, είναι υπερβολικός, δεδομένου ότι αυτή η εφαρμογή ήταν ένας από τους σκοπούς της δεύτερης παραβάσεως, μεταξύ πλειόνων, συνδεομένων μεταξύ τους μεν, πλην όμως χωριστών σκοπών και αποτελεσμάτων βλαπτικών για τον ανταγωνισμό. Πράγματι, με την προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφασή του στην υπόθεση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψεις 569 επ.), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, καθόσον δεν έλαβε υπόψη της την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων που επιβλήθηκαν στους Ευρωπαίους παραγωγούς, παρά το γεγονός ότι το αντικείμενο και τα αποτελέσματα αυτής της παραβάσεως έβαιναν πέραν της συμβολής στη διατήρηση της ισχύος της συμφωνίας Ευρώπης-Ιαπωνίας (βλ., ειδικότερα, σκέψη 571 της εν λόγω αποφάσεως).

245 Αν η άνιση μεταχείριση που επισημάνθηκε στην προηγούμενη σκέψη δικαιολόγησε τελικά τη μείωση του ποσού των προστίμων που επιβλήθηκαν στις ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις, η εσφαλμένη ανάλυση επί της οποίας στηρίχθηκε δεν δικαιολογεί την ακύρωση του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε την ακύρωση του άρθρου 1 της αποφάσεως στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής.

246 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι λόγοι ακυρώσεως που αναφέρονται στη σχετική αγορά και στη σχέση που υφίσταται μεταξύ των δύο παραβάσεων που διαπιστώνονται στα άρθρα 1 και 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι απορριπτέοι. Κατά συνέπεια, το αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

### **Επί του αιτήματος ακυρώσεως του προστίμου ή μείωσης του ύψους του**

247 Παραπέμποντας στους λόγους που προβλήθηκαν προηγουμένως, η Dalmine ζητεί την ακύρωση του άρθρου 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με το οποίο της επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 10,8 εκατομμυρίων ευρώ, καθώς και των αιτιολογικών σκέψεων 156 έως 175 της αποφάσεως. Επικουρικώς, η προσφεύγουσα ζητεί τη μείωση του προστίμου που της επιβλήθηκε. Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν εφάρμοσε ορθώς τα κριτήρια καθορισμού του ύψους των προστίμων, ιδίως τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων) και την ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων.

*1. Επί της σοβαρότητας της παραβάσεως*

- 248 Η Dalmine αμφισβητεί τις εκτιμήσεις της Επιτροπής ως προς τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παραβάσεως.

*Επί του ορισμού της σχετικής αγοράς και επί των αποτελεσμάτων της παραβάσεως*

## Επιχειρήματα των διαδίκων

- 249 Η Dalmine παραπονείται ότι η Επιτροπή δεν έλαβε πλήρως υπόψη της τα αποτελέσματα της παραβάσεως προκειμένου να εκτιμήσει τη σοβαρότητά της, όπως εντούτοις επιβάλλουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων (σημείο 1 Α). Εν προκειμένω, η Επιτροπή εξέτασε τα αποτελέσματα αυτά χωρίς να περιοριστεί, όπως ήταν υποχρεωμένη να πράξει, στη σχετική αγορά.

- 250 Συγκεκριμένα, η Dalmine υπενθυμίζει ότι η αγορά των σχετικών προϊόντων είναι η αγορά των συνηθούς ποιότητας σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών «έργου». Από γεωγραφικής απόψεως, η Επιτροπή απέδειξε ότι η αγορά του πρώτου τύπου προϊόντων είναι παγκόσμια, ενώ η αγορά του δεύτερου είναι «τουλάχιστον [...] ευρωπαϊκή» (αιτιολογικές σκέψεις 35 και 36 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ωστόσο, η Επιτροπή αγνόησε στη συνέχεια αυτόν τον ορισμό της σχετικής αγοράς και εκτίμησε τη σοβαρότητα της παραβάσεως λαμβάνοντας αποκλειστικά υπόψη τις πωλήσεις των σχετικών προϊόντων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στην κοινοτική αγορά.

- 251 Όσον αφορά τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG, η Επιτροπή έπρεπε να αναφερθεί στην παγκόσμια αγορά. Θα είχε τότε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι πωλήσεις τις οποίες πραγματοποιούσαν οι αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως αντιπροσώπευαν συνολικώς το 13,5 % της σχετικής αγοράς, ενώ εκείνες που πραγματοποιούσαν στην ευρωπαϊκή αγορά αντιπροσώπευαν το 0,75 % της εν λόγω αγοράς.
- 252 Όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου», ο γεωγραφικός περιορισμός της σχετικής αγοράς μόνο στην Ευρώπη δεν μπορεί, κατά την προσφεύγουσα, να δικαιολογήσει μια ανάλυση περιοριζόμενη μόνο στο έδαφος της Κοινότητας. Η Επιτροπή όφειλε να περιλάβει στην εκτίμησή της τα αποτελέσματα της συμπράξεως στην οποία συνίσταται η τιμωρηθείσα παράβαση και στις ζώνες offshore της Νορβηγίας.
- 253 Εξάλλου, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι στηρίχθηκε στο γεγονός ότι η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσώπευαν το μεγαλύτερο μέρος της καταναλώσεως των σχετικών προϊόντων εντός της Κοινότητας (αιτιολογική σκέψη 161 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όμως, και για τους δύο τύπους σχετικών προϊόντων, η σχετική γεωγραφική αγορά δεν περιορίζεται στο έδαφος της Κοινότητας.
- 254 Τέλος, η Dalmine αναφέρει ότι στην εγχώρια αγορά της, δηλαδή την Ιταλία, η συμφωνία περί σεβασμού των «βασικών στοιχείων», η οποία συνήφθη στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, είχε ασήμαντη επίπτωση στις πωλήσεις σωλήνων OCTG γενικώς. Όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου», εφόσον η Επιτροπή δεν αποφάνθηκε επί του κατά πόσον μπορούσαν να αντικατασταθούν με συγκολλητούς σωλήνες, δεν ήταν δυνατόν να εξακριβωθεί η πραγματική επίπτωση της εν λόγω συμφωνίας.
- 255 Απαντώντας στις αιτιάσεις αυτές, η Επιτροπή αναφέρει ότι καθόρισε το ύψος του προστίμου σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 17. Το βασικό ποσό καθορίστηκε βάσει της σοβαρότητας και της διάρκειας της παραβάσεως.



- 256 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι σωλήνες που αποτελούν το αντικείμενο της παραβάσεως η οποία διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αποτελούσαν παρά μέρος μόνον των σωλήνων άνευ ραφής οι οποίοι προορίζονταν για τη βιομηχανία πετρελαίου και αερίου. Οι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και οι σωληναγωγοί «έργου» τους οποίους πωλούσαν εντός της Κοινότητας οι αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις αντιπροσώπευαν το 19 % της κοινοτικής καταναλώσεως σωλήνων OCTG και σωληναγωγών άνευ ραφής, ενώ περισσότερο από το 50 % της κοινοτικής καταναλώσεως καλυπτόταν από σωλήνες OCTG και σωληναγωγούς που δεν ενέπιπταν στη συμφωνία και περισσότερο από το 21 % της καταναλώσεως αυτής καλυπτόταν με εισαγωγές από τρίτες χώρες πλην της Ιαπωνίας.
- 257 Εξάλλου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι αναγνώρισε σαφώς ότι η παράβαση είχε περιορισμένη επίπτωση στην αγορά. Υποστηρίζει επίσης ότι η ανάλυσή της επικεντρώνεται στην κοινοτική αγορά, χωρίς αυτό να αντιφάσκει προς τον γεωγραφικό ορισμό της αγοράς των σωλήνων OCTG (αιτιολογική σκέψη 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 258 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει πρόστιμα 1 000 ευρώ κατ' ελάχιστο όριο και 1 εκατομμυρίου ευρώ κατ' ανώτατο όριο, το δε τελευταίο αυτό ποσό μπορεί να αυξηθεί στο 10 % του κύκλου εργασιών που έχει πραγματοποιήσει κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο καθεμία από τις επιχειρήσεις που έχουν μετάσχει στην παράβαση. Προς τον καθορισμό του ύψους του προστίμου εντός των ορίων αυτών, η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παραβάσεως.
- 259 Όμως, ούτε ο κανονισμός 17, ούτε η νομολογία, ούτε οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων προβλέπουν ότι το ποσό των προστίμων πρέπει να καθορίζεται σε άμεση συνάρτηση προς το μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς,

καθόσον ο παράγων αυτός αποτελεί ένα μεταξύ πολλών άλλων κρισίμων στοιχείων. Πράγματι, σύμφωνα με τον κανονισμό 17, όπως έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία, το ύψος του προστίμου που επιβάλλεται σε μια επιχείρηση για παράβαση στον τομέα του ανταγωνισμού πρέπει να είναι ανάλογο της παραβάσεως, συνολικώς εκτιμώμενης, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της σοβαρότητάς της (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Οκτωβρίου 1994, T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-755, σκέψη 240, και, κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1689, σκέψη 127). Όπως έκρινε το Δικαστήριο στη σκέψη 120 της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, *Musique diffusion française* κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 1825), για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα μιας παραβάσεως, είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη μεγάλος αριθμός στοιχείων, των οποίων ο χαρακτήρας και η σημασία ποικίλλουν ανάλογα με τη μορφή της επίμαχης παραβάσεως και τις ιδιαίτερες περιστάσεις της (βλ., επίσης, κατ' αναλογία, προμνησθείσα απόφαση Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, σκέψη 127).

260 Εξάλλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε μεν ρητώς στην προσβαλλόμενη απόφαση τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, καθόρισε, ωστόσο, το ποσό των προστίμων που επέβαλε στην προσφεύγουσα εφαρμόζοντας τη μέθοδο υπολογισμού την οποία η ίδια είχε δεσμευθεί να εφαρμόζει.

261 Η Επιτροπή διαθέτει μεν ένα περιθώριο εκτιμήσεως για την επιμέτρηση των προστίμων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, *Martinelli* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59, και, κατ' αναλογία, προμνησθείσα στη σκέψη 259 απόφαση Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, σκέψη 127), πρέπει όμως να παρατηρηθεί ότι δεν μπορεί να αποστεί από τους κανόνες με τους οποίους έχει αυτοδεσμευθεί (βλ. προμνησθείσα στη σκέψη 162 απόφαση *Hercules Chemicals* κατά Επιτροπής, σκέψη 53, η οποία επικυρώθηκε κατ' αναίρεση με την απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-51/92 P, *Hercules Chemicals* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4235, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Έτσι, η Επιτροπή οφείλει πράγματι να λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα στις κατευθυντήριες γραμμές κατά την επιμέτρηση των προστίμων, ιδίως δε τα στοιχεία που προβλέπονται από επιτακτικούς κανόνες. Ωστόσο, το περιθώριο εκτιμήσεως της Επιτροπής και τα όρια τα οποία η ίδια έχει θέσει δεν προδικάζουν, εν πάση περιπτώσει, την εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή άσκηση της αρμοδιότητας πλήρους δικαιοδοσίας την οποία διαθέτει.

- 262 Πρέπει να παρατηρηθεί συναφώς ότι, σύμφωνα με το σημείο 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, «για [την αξιολόγηση της σοβαρότητας] της παράβασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παράβασης, ο πραγματικός αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς». Στην αιτιολογική σκέψη 159 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή αναφέρει ότι έλαβε ακριβώς υπόψη της τα τρία αυτά κριτήρια για να καθορίσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως.
- 263 Εντούτοις, στην αιτιολογική σκέψη 161 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή στηρίχθηκε κυρίως στη φύση της παράνομης συμπεριφοράς όλων των επιχειρήσεων για να θεμελιώσει το συμπέρασμά της ότι η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης απόφασης είναι «εξαιρετικά σοβαρή». Συναφώς, επικαλέστηκε τη φύση της κολαζομένης συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, η οποία έθιγε σοβαρά τον ανταγωνισμό και έβλαπτε την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, την εκ προθέσεως διάπραξη της παραβάσεως και τον μυστικό και θεσμοποιημένο χαρακτήρα του συστήματος που εγκαθιδρύθηκε για τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη της, στην ίδια αιτιολογική σκέψη 161, το γεγονός ότι «τα εν λόγω τέσσερα κράτη μέλη αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της κατανάλωσης [σωλήνων] OCTG και [σωληναγωγών] άνευ ραφής στην ΕΚ και κατά συνέπεια μια εκτεταμένη γεωγραφική αγορά».
- 264 Αντιθέτως, στην αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι «οι συγκεκριμένες επιπτώσεις της παράβασης στην αγορά είναι περιορισμένες», διότι τα δύο συγκεκριμένα προϊόντα που καλύπτει η παράβαση αυτή, ήτοι οι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και οι σωληναγωγοί «έργου», αντιπροσωπεύουν μόνον το 19 % της κοινοτικής καταναλώσεως σε σωλήνες OCTG και σωληναγωγούς άνευ ραφής και διότι οι συγκολλητοί σωλήνες μπορούν πλέον να καλύψουν ένα τμήμα της ζήτησεως σε σωλήνες άνευ ραφής λόγω της τεχνολογικής προόδου.
- 265 Έτσι, στην αιτιολογική σκέψη 162 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή, αφού χαρακτηρίζει την παράβαση αυτή «εξαιρετικά σοβαρή» βάσει των στοιχείων που απαριθμεί στην αιτιολογική σκέψη 161, λαμβάνει υπόψη της τις σχετικά περιορισμένες πωλήσεις των επιμάχων προϊόντων από τους αποδέκτες της προσβαλλομένης απόφασης στα εν λόγω τέσσερα κράτη μέλη (73 εκατομμύρια ευρώ ετησίως). Αυτή η αναφορά στο μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς αντιστοιχεί στην εκτίμηση του περιορισμένου χαρακτήρα των επιπτώσεων της παραβάσεως στην αγορά, που περιέχεται στη σκέψη 160 της προσβαλλομένης

αποφάσεως. Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή αποφάσισε να καθορίσει το ποσό του προστίμου σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως στα 10 εκατομμύρια ευρώ μόνο. Όμως, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων προβλέπουν, καταρχήν, πρόστιμο «άνω των 20 εκατομμυρίων [ευρώ]» για παράβαση εμπίπτουσα σ' αυτή την κατηγορία παραβάσεων.

266 Πρέπει να εξεταστεί μήπως η ανωτέρω εκτεθείσα προσέγγιση της Επιτροπής είναι παράνομη, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρημάτων που προβάλλει επικρίνοντάς την η Dalmine.

267 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Dalmine σχετικά με τις αγορές που έπρεπε να ληφθούν υπόψη, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 35 και 36 της προσβαλλομένης αποφάσεως προβαίνουν στον ορισμό των επίμαχων γεωγραφικών αγορών, όπως αυτές θα έπρεπε να είναι κανονικά αν δεν υπήρχαν οι παράνομες συμφωνίες που είχαν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον τεχνητό χωρισμό τους. Περαιτέρω, από την προσβαλλόμενη απόφαση, λαμβανόμενη υπόψη στο σύνολό της, ιδίως δε από τις αιτιολογικές σκέψεις 53 έως 77, προκύπτει ότι η συμπεριφορά των Ιαπώνων και Ευρωπαίων παραγωγών σε κάθε εγχώρια αγορά ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, στην αγορά ορισμένης περιοχής του κόσμου καθοριζόταν από ειδικούς κανόνες που διέφεραν από τη μία αγορά στην άλλη και οι οποίοι προέκυπταν από εμπορικές διαπραγματεύσεις διεξαγόμενες στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας.

268 Έτσι, πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελή τα επιχειρήματα της Dalmine σχετικά με τα μειωμένα ποσοστά στην παγκόσμια και ευρωπαϊκή αγορά των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών «έργου» τα οποία αντιπροσώπευαν οι πωλήσεις των προϊόντων αυτών τις οποίες πραγματοποίησαν οι οκτώ αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, εκείνο το οποίο καθιστά την παράβαση «εξαιρετικά σοβαρή» σύμφωνα με την εκτίμηση που περιέχεται στην προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακριβώς το γεγονός ότι η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είχε ως αντικείμενο, καθώς και, σε ορισμένο βαθμό τουλάχιστον, ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό καθεμιάς από τις εν λόγω αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις από τις εγχώριες αγορές των υπολοίπων επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και οι αγορές των τεσσάρων μεγαλύτερων κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από πλευράς καταναλώσεως χαλυβδοσωλήνων.

- 269 Συναφώς, η επιχειρηματολογία της Dalmine όσον αφορά τον περιορισμένο όγκο των πωλήσεων συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG και τη δυνατότητα των συγκολλητών σωλήνων να ανταγωνιστούν τους σωληναγωγούς «έργου» στη δική της εγχώρια αγορά είναι αλυσιτελής, καθόσον η συμμετοχή της στην παράβαση που συνίσταται στην κατανομή των αγορών προκύπτει από την εκ μέρους ανάληψη της δεσμεύσεως να μην πωλεί τα προϊόντα στα οποία αναφέρεται η προσβαλλόμενη απόφαση σε άλλες αγορές. Έτσι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι οι περιστάσεις τις οποίες επικαλείται αποδεικνύονται επαρκώς κατά νόμον, οι περιστάσεις αυτές δεν μπορούν να ανατρέψουν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως της Dalmine.
- 270 Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι το γεγονός, που επικαλείται η Dalmine, ότι η παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αφορά παρά δύο ειδικά προϊόντα, ήτοι τους συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και τους σωληναγωγούς «έργου» και όχι όλους τους σωλήνες OCTG και τους σωληναγωγούς, μνημονεύθηκε ρητώς από την Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης αποφάσεως ως παράγων περιορισμού της συγκεκριμένης επιπτώσεως της παραβάσεως στην αγορά (βλ. ανωτέρω σκέψη 264). Ομοίως, η Επιτροπή αναφέρεται, στην ίδια αυτή αιτιολογική σκέψη 160, στον αυξανόμενο ανταγωνισμό εκ μέρους των συγκολλητών σωλήνων (βλ. επίσης ανωτέρω σκέψη 264). Επιβάλλεται, συνεπώς, η διαπίστωση ότι η Επιτροπή έλαβε ήδη υπόψη της τα στοιχεία αυτά κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως με την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 271 Υπό το φως των προεκτεθέντων, πρέπει να θεωρηθεί ότι η μνημονευθείσα ανωτέρω στη σκέψη 265 μείωση του ποσού που καθορίστηκε αναλόγως της σοβαρότητας της παραβάσεως στο 50 % του ελάχιστου ποσού που ορίζεται συνήθως στην περίπτωση «πολύ σοβαρής» παραβάσεως λαμβάνει προσηκόντως υπόψη την περιορισμένη επίπτωση της παραβάσεως στην αγορά στην υπό κρίση περίπτωση.
- 272 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι τα πρόστιμα έχουν και αποτρεπτική λειτουργία στον τομέα του ανταγωνισμού (βλ., συναφώς, σημείο 1 Α, τέταρτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων). Έτσι,

λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου μεγέθους των αποδεκτριών της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεων, το οποίο επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ., επίσης, κατωτέρω σκέψεις 281 επ.), μια ουσιαδώς μεγαλύτερη μείωση του ποσού που καθορίστηκε σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως θα στερούσε πιθανώς στα πρόστιμα την αποτρεπτική τους λειτουργία.

*Επί της εκτιμήσεως της ατομικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων και επί της μη διακρίσεως μεταξύ των επιχειρήσεων αναλόγως του μεγέθους τους*

#### Επιχειρήματα των διαδίκων

- 273 Η Dalmine επικρίνει την Επιτροπή διότι δεν έλαβε υπόψη της την ατομική συμπεριφορά και το μέγεθος καθεμιάς από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Όμως, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, η Επιτροπή υποχρεούται να σταθμίζει το ποσό των προστίμων λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες αυτούς.
- 274 Συναφώς, η Dalmine αναφέρει ότι η θέση της στην αγορά ήταν περιθωριακή. Οι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG δεν αντιπροσώπευαν παρά το 7,3 % του συνόλου των πωλήσεων της μεταξύ των ετών 1990 και 1995. Όσον αφορά τους σωληναγωγούς «έργου», εφόσον η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της την επίπτωση των πωλήσεων συγκολλητών σωλήνων στις αγορές των σωλήνων άνευ ραφής, δεν μπορούσε να καταλήξει σε οριστικό συμπέρασμα. Εξάλλου, η Dalmine δεν εφάρμοσε πιστά τις θίγουσες τον ανταγωνισμό συμφωνίες που της προσάπτονται, διατηρώντας μάλλον μια σχετική αυτονομία δράσεως στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, καθόσον εξακολούθησε να πωλεί τους σωλήνες OCTG και τους σωληναγωγούς της τόσο στην Ευρώπη όσο και αλλού.
- 275 Επιπλέον, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι καθόρισε το ύψος του προστίμου χωρίς να λάβει υπόψη της το μέγεθος καθεμιάς από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και τον κύκλο εργασιών της στην επίδικη αγορά. Όμως, η αρχή της

επιείκειας και της αναλογικότητας επιβάλλουν να μην εξομοιώνεται η θέση των επιχειρήσεων, αλλά να κολάζονται οι συμπεριφορές τους αναλόγως του ρόλου που διαδραμάτισε καθεμία από αυτές και της επιπτώσεως που είχε στην αγορά η συμμετοχή τους στην παράβαση.

276 Η Dalmine θεωρεί ότι αδικώς τιμωρήθηκε, καθόσον, μεταξύ των αποδεκτών της προσβαλλομένης απόφασης, ήταν μία από τις μικρότερες επιχειρήσεις. Επικρίνει την κατηγορηματική άρνηση της Επιτροπής η οποία, στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης απόφασης, αναφέρει τα εξής: «[ό]λες οι επιχειρήσεις που συνδέονται με την παρούσα απόφαση είναι μεγάλης διάστασης. Συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος να υπάρξει διαφοροποίηση μεταξύ των επιβληθέντων ποσών». Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι η δραστηριότητά της περιοριζόταν στην παραγωγή ορισμένων τύπων σωλήνων άνευ ραφής. Ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να συγκριθεί με επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες ήταν πολύ πιο εκτεταμένες και οι κύκλοι εργασιών κατά πολύ μεγαλύτεροι από τους δικούς της.

277 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Dalmine συμμετέσχε σε συμφωνία που αποσκοπούσε στον σέβασμό των εγχώριων αγορών, πράγμα που συνιστά πολύ σοβαρή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, συναφώς, ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που διαπιστώνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Εξάλλου, η προσφεύγουσα μετέσχε επίσης και στην παράβαση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 2 της προσβαλλομένης απόφασης. Το γεγονός ότι υιοθέτησε κάπως αυτόνομη συμπεριφορά σε σχέση προς τα λοιπά μέρη της συμπράξεως δεν συνιστά, αυτό καθαυτό, ελαφρυντική περίσταση (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-327/94, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1373, σκέψη 142). Εν πάση περιπτώσει, η αυτονομία την οποία διατείνεται η Dalmine ότι διατήρησε στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας είναι άνευ σημασίας και αναιρείται από τη σχεδόν μονοπωλιακή θέση της στην ιταλική αγορά, από την ενεργό συμμετοχή της στις συζητήσεις σχετικά με την ανάληψη των δραστηριοτήτων της Corus και, τέλος, από τη σύμβαση την οποία συνήψε με την Corus κατ' εφαρμογήν των «βασικών στοιχείων» για τον σεβασμό των εγχώριων αγορών, τα οποία συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας.

278 Εφόσον η Επιτροπή διαπίστωσε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι οκτώ αποδέκτες της ήταν όλοι επιχειρήσεις μεγάλης διαστάσεως και λαμβανομένης υπόψη της σχετικά περιορισμένης επιπτώσεως της παραβάσεως στις αγορές

γενικώς, η επιχειρηματολογία της Dalmine δεν αρκεί προς απόδειξη του ότι η Επιτροπή υπερέβη εν προκειμένω τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως την οποία διαθέτει, λόγω του ότι δεν εφάρμοσε στην προκειμένη περίπτωση το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

- 279 Η Επιτροπή επικαλείται κατά των αιτιάσεων αυτών και το γεγονός ότι ο κύκλος εργασιών της προσφεύγουσας ανήλθε, για το έτος 1998, σε 669 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Πρόκειται, συνεπώς, για μεγάλη επιχείρηση. Κανένα στοιχείο δεν επιτρέπει να συναχθεί ότι πρέπει να τύχει μειώσεως του προστίμου λόγω του ότι δεν είναι εξίσου σημαντική με τους λοιπούς αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως.

#### Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 280 Πρέπει, καταρχάς, να υπογραμμιστεί ότι η περιεχόμενη στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 αναφορά στο 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών χρησιμεύει αποκλειστικά για τον υπολογισμό του ανωτάτου ορίου του προστίμου που μπορεί να επιβάλει η Επιτροπή (βλ. σημείο 1 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, καθώς και προμνησθείσα στη σκέψη 259 απόφαση *Musique diffusion française* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 119) και ουδόλως σημαίνει ότι πρέπει να υφίσταται αναλογική σχέση μεταξύ του μεγέθους κάθε επιχειρήσεως και του ύψους του προστίμου που της επιβάλλεται.
- 281 Αντιθέτως, το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, που έχουν εφαρμογή εν προκειμένω (βλ. ανωτέρω σκέψη 272), προβλέπει τη δυνατότητα «[σταθμίσεως], σε ορισμένες περιπτώσεις, των ποσών που προκύπτουν για καθεμιά από τις τρεις κατηγορίες [παραβάσεων], προκειμένου να ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και, κατ' επέκταση, ο πραγματικός αντίκτυπος της παράνομης συμπεριφοράς της για τον ανταγωνισμό». Σύμφωνα με το εδάφιο αυτό, η προσέγγιση αυτή ενδείκνυται «ιδιαίτερα αν υφίστανται σημαντικές διαφορές ως προς το μέγεθος μεταξύ επιχειρήσεων που διαπράττουν το ίδιο είδος παράβασης».



- 282 Ωστόσο, από τη χρησιμοποίηση της εκφράσεως «σε ορισμένες περιπτώσεις» και του όρου «ιδιαίτερα» στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων προκύπτει ότι η στάθμιση αναλόγως του μεγέθους κάθε επιχειρήσεως δεν αποτελεί συστηματικώς εφαρμοζόμενο στάδιο υπολογισμού το οποίο η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να εφαρμόζει, αλλά μια δυνατότητα ευελιξίας την οποία έδωσε στον εαυτό της στις υποθέσεις στις οποίες είναι αναγκαία. Πρέπει να υπομνησθεί στο πλαίσιο αυτό η νομολογία σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως που της επιτρέπει να λαμβάνει ή να μη λαμβάνει υπόψη ορισμένα στοιχεία κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τα οποία σχεδιάζει να επιβάλει, σε συνάρτηση ιδίως με τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υποθέσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 1996, C-137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1611, σκέψη 54, και αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-219/95 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-4411, σκέψεις 32 και 33, και της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψη 465· βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-309/94, KNP BT κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1007, σκέψη 68).
- 283 Λαμβανομένων υπόψη των όρων του σημείου 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, οι οποίοι παρατέθηκαν ανωτέρω, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή διατήρησε ένα ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τη σκοπιμότητα της σταθμίσεως των προστίμων σε συνάρτηση με το μέγεθος κάθε επιχειρήσεως. Έτσι, η Επιτροπή δεν υποχρεούται, καθορίζοντας το ύψος των προστίμων, να βεβαιώνεται, σε περίπτωση επιβολής προστίμων σε πλείονες επιχειρήσεις εμπλεκόμενες στην ίδια παράβαση, ότι τα τελικά ποσά των προστίμων αντικατοπτρίζουν μια υφιστάμενη μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων διαφορά ως προς τον συνολικό κύκλο εργασιών τους (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, καίτοι αναιρεσιβληθείσες, τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, T-23/99, LR AF 1998 κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1705, σκέψη 278, και της 19ης Μαρτίου 2003, T-213/00, CMA CGM κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-913, σκέψη 385).
- 284 Εν προκειμένω, η Επιτροπή διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι όλες οι αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις ήταν μεγάλες, οπότε δεν συνέτρεχε λόγος να υπάρξει συναφής διαφοροποίηση μεταξύ των ποσών στα οποία είχε καταλήξει όσον αφορά τα πρόστιμα. Η Dalmine αμφισβητεί την ανάλυση αυτή και παρατηρεί ότι είναι μία από τις μικρότερες επιχειρήσεις στις οποίες απευθυνόταν η προσβαλλόμενη

απόφαση, καθόσον ο κύκλος εργασιών της το 1998 ανερχόταν μόνο σε 667 εκατομμύρια ευρώ. Επιβάλλεται, όντως, η διαπίστωση ότι η διαφορά από πλευράς συνολικού κύκλου εργασιών, για όλα τα προϊόντα τους, μεταξύ της Dalmine και της μεγαλύτερης από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, ήτοι της Nirron, της οποίας ο κύκλος εργασιών το 1998 ανερχόταν σε 13 489 εκατομμύρια ευρώ, είναι σημαντική.

285 Ωστόσο, στο υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή υπογράμμισε, χωρίς να αντικρουσθεί από την Dalmine, ότι η επιχείρηση αυτή δεν είναι ούτε μικρή ούτε μεσαία. Πράγματι, η σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 107, σ. 4), η οποία είχε εφαρμογή κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, ότι οι επιχειρήσεις αυτές πρέπει να απασχολούν λιγότερα από 250 άτομα και να έχουν είτε ετήσιο κύκλο εργασιών μη υπερβαίνοντα τα 40 εκατομμύρια ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό μη υπερβαίνοντα τα 27 εκατομμύρια ευρώ. Στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124, σ. 36), αυτά τα δύο τελευταία όρια αναθεωρήθηκαν προς τα άνω και καθορίστηκαν, αντιστοίχως, στα 50 εκατομμύρια και στα 43 εκατομμύρια ευρώ.

286 Το Πρωτοδικείο δεν διαθέτει μεν αριθμητικά στοιχεία όσον αφορά τον αριθμό των μισθωτών και τον ισολογισμό της Dalmine, πρέπει όμως να παρατηρηθεί ότι ο κύκλος εργασιών της Dalmine για το 1998 ήταν υπερδεκαπλάσιος του ορίου που προβλέπουν οι διαδοχικές συστάσεις της Επιτροπής σχετικά με το κριτήριο αυτό. Έτσι, πρέπει να θεωρηθεί, βάσει των στοιχείων που υποβλήθηκαν στο Πρωτοδικείο, ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη διαπιστώνοντας, στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι όλες οι επιχειρήσεις στις οποίες απευθυνόταν η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν μεγάλης διαστάσεως.

287 Εξάλλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Dalmine με την προσβαλλόμενη απόφαση, ήτοι 10,8 εκατομμύρια ευρώ, δεν αντιπροσωπεύει παρά το 1,62 % περίπου του παγκόσμιου κύκλου εργασιών της το 1998, που ανερχόταν σε 667 εκατομμύρια ευρώ. Το ποσό του προστίμου της, αν δεν είχε μειωθεί λόγω της συνεργασίας που προσέφερε η επιχείρηση, θα ήταν 13,5 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι λιγότερο από το 2 % αυτού του κύκλου εργασιών. Πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι αριθμοί αυτοί υπολείπονται κατά πολύ του προμνησθέντος ορίου του 10 %.

- 288 Όσον αφορά το επιχείρημα της Dalmine που αντλείται από το ότι η επίπτωση της συμπεριφοράς της στην αγορά ήταν μηδαμινή, δεδομένου ότι η θέση της στην αγορά ήταν περιθωριακή, πρέπει και πάλι να υπομνησθεί ότι η επιχειρηματολογία της Dalmine όσον αφορά τον περιορισμένο όγκο των πωλήσεων συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG και τη δυνατότητα των συγκολλητών σωλήνων να ανταγωνιστούν τους σωληναγωγούς «έργου» στη δική της εγχώρια αγορά είναι αλυσιτελής, καθόσον η συμμετοχή της στην παράβαση που συνίσταται στην κατανομή των αγορών προκύπτει από την εκ μέρους της ανάληψη της δεσμεύσεως να μην πωλεί τα προϊόντα στα οποία αναφέρεται η προσβαλλόμενη απόφαση σε άλλες αγορές (βλ. ανωτέρω σκέψη 269). Έτσι, ακόμα και αν υποθεθεί ότι οι περιστάσεις τις οποίες επικαλείται αποδεικνύονται επαρκώς κατά νόμον, οι περιστάσεις αυτές δεν μπορούν να ανατρέψουν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως της Dalmine.
- 289 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί επίσης ότι κάθε παραγωγός ανέλαβε την ίδια δέσμευση, ήτοι να μην πωλεί συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και σωληναγωγούς στην εγχώρια αγορά καθενός από τα λοιπά μέλη του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας. Όμως, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω στη σκέψη 263, η Επιτροπή στηρίχθηκε κυρίως στην εξόχως βλαπτική του ανταγωνισμού φύση της δεσμεύσεως αυτής για να αποδείξει τον «πολύ σοβαρό» χαρακτήρα της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 290 Εφόσον η Dalmine είναι το μόνο ιταλικό μέλος του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η συμμετοχή της στη συμφωνία αυτή υπήρξε αρκετή ώστε να επεκταθεί το κατά τόπον πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας αυτής στο έδαφος ενός κράτους μέλους της Κοινότητας. Συνεπώς, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η συμμετοχή της στην παράβαση είχε όχι αμελητέα επίδραση στην κοινοτική αγορά. Πράγματι, προς τον σκοπό της εκτιμήσεως της συγκεκριμένης επιπτώσεως που είχε η συμμετοχή της Dalmine στην παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως επί των αγορών των προϊόντων στα οποία αναφέρεται το εν λόγω άρθρο, η ανωτέρω περίσταση είναι πολύ κρισιμότερη απ' ό,τι μια απλή σύγκριση του συνολικού κύκλου εργασιών καθεμιάς από τις επιχειρήσεις.
- 291 Όσον αφορά την υποτιθέμενη αυτονομία δράσεως της προσφεύγουσας στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, πρέπει να υπομνησθεί ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση, που αποδεικνύεται ότι μετέχει με τους ανταγωνιστές της σε συνεννόηση

για την κατανομή των αγορών, δεν συμπεριφέρθηκε στην αγορά όπως είχε συμφωνήσει με τους ανταγωνιστές της δεν συνιστά κατ' ανάγκην στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη, ως ελαφρυντική περίσταση, κατά την επιμέτρηση του επιβλητέου προστίμου (προμνησθείσα στη σκέψη 277 απόφαση SCA Holding κατά Επιτροπής, σκέψη 142). Πράγματι, μια επιχείρηση η οποία ακολουθεί, παρά τη συνεννόηση με τους ανταγωνιστές της, εν μέρει ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά ενδέχεται απλώς να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της.

292 Συνεπώς, η δεύτερη παύλα του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να αναγνωρίζει την ύπαρξη ελαφρυντικής περιστάσεως σε περίπτωση μη εφαρμογής της συμπράξεως παρά μόνον αν η επιχείρηση που επικαλείται την περίσταση αυτή μπορεί να αποδείξει ότι παρέβη σαφώς και σοβαρά τις σχετικές με την εφαρμογή της συμπράξεως αυτής υποχρεώσεις της, σε σημείο ώστε να διαταράξει την ίδια τη λειτουργία της, και ότι δεν προσχώρησε φαινομενικά στη συμφωνία και, ως εκ τούτου, παρακίνησε άλλες επιχειρήσεις να θέσουν την εν λόγω σύμπραξη σε εφαρμογή.

293 Όπως παρατήρησε το Πρωτοδικείο στην προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο (σκέψη 1389), μια επιχείρηση η οποία δεν αποστασιοποιείται από τα αποτελέσματα μιας συνεδριάσεως στην οποία παρέστη διατηρεί, καταρχήν, «την πλήρη ευθύνη της για τη συμμετοχή της στη σύμπραξη». Θα ήταν υπερβολικά ευχερές για τις επιχειρήσεις να ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο να υποχρεωθούν να καταβάλουν βαρύ πρόστιμο αν μπορούσαν να επωφελούνται από παράνομη σύμπραξη και να επιτυγχάνουν στη συνέχεια μείωση του προστίμου με την αιτιολογία ότι δεν διαδραμάτισαν παρά περιορισμένο ρόλο στην υλοποίηση της παραβάσεως, ενώ η στάση τους παρότρυνε άλλες επιχειρήσεις να συμπεριφερθούν κατά τρόπο βλαπτικότερο για τον ανταγωνισμό.

294 Ομοίως, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Dalmine διαδραμάτισε παθητικό ρόλο στη σύμπραξη, συμπεριφορά η οποία συνιστά ελαφρυντική περίσταση σύμφωνα με την πρώτη παύλα του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η εταιρία αυτή δεν αρνείται ότι μετέσχε στις συνεδριάσεις του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας. Όμως, κρίθηκε ανωτέρω, στο πλαίσιο των λόγων που αποσκοπούσαν στην ακύρωση του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και στην προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, ότι ο σεβασμός των εγχώριων αγορών είναι ένα από τα ζητήματα που συζητήθηκαν κατά τις συνεδριάσεις αυτές.

295 Εν προκειμένω, η Dalmine δεν ισχυρίζεται καν ότι η συμμετοχή της στις συνεδριάσεις του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας υπήρξε περισσότερο σποραδική απ' ό,τι εκείνη των λοιπών μελών του εν λόγω ομίλου, πράγμα που θα μπορούσε ενδεχομένως να δικαιολογήσει την εφαρμογή μείωσης προς όφελός της σύμφωνα με τη νομολογία (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-317/94, Weig κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. ΙΙ-1235, σκέψη 264). Επιπλέον, δεν επικαλείται ούτε κάποια ειδική περίπτωση ή κάποιο αποδεικτικό στοιχείο που θα μπορούσε να καταδείξει ότι η στάση της κατά τις εν λόγω συνεδριάσεις υπήρξε καθαρά παθητική ή άβουλη. Αντιθέτως, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω στη σκέψη 290, η ιταλική αγορά περιελήφθη στη συμφωνία περί κατανομής των αγορών απλώς και μόνον εξ αιτίας της παρουσίας της στον όμιλο Ευρώπης-Ιαπωνίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν μείωσε το ποσό του προστίμου της Dalmine βάσει της πρώτης παύλας του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών.

296 Έτσι, ακόμα και αν αποδειχθεί, στην υπό κρίση περίπτωση, ότι η Dalmine πραγματοποίησε περιορισμένο αριθμό πωλήσεων σε άλλες κοινοτικές αγορές καλυπτόμενες από την παράβαση, το γεγονός αυτό δεν θα ήταν αρκετό προς εξάλειψη της ευθύνης της εν προκειμένω, αφού, με την παρουσία της στις συνεδριάσεις του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, προσχώρησε ή, τουλάχιστον, έδωσε την εντύπωση στους άλλους μετέχοντες ότι προσχώρουσε καταρχήν στη θίγουσα τον ανταγωνισμό συμφωνία που συνήφθη κατά τις συνεδριάσεις αυτές. Από τον φάκελο, ιδίως δε από τους αριθμούς που περιέχονται στον πίνακα της αιτιολογικής σκέψεως 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκύπτει ότι η κατανομή των αγορών την οποία προέβλεπε η σύμπραξη εφαρμόστηκε στην πράξη, τουλάχιστον σε ορισμένο βαθμό, και ότι η κατανομή αυτή αναπόφευκτα επηρέασε πραγματικά τους όρους ανταγωνισμού που ίσχυαν στις κοινοτικές αγορές.

297 Υπό το φως των προεκτεθέντων, η Επιτροπή ευλόγως θεώρησε ότι έπρεπε να καθορίσει το ίδιο ποσό, όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως, για το πρόστιμο που επέβαλε σε καθεμία από τις αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως. Εξάλλου, πρέπει, να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή δεν παραβίασε εν προκειμένω ούτε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

- 298 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των επιχειρημάτων και των περιστάσεων που εξετάστηκαν ανωτέρω, το Πρωτοδικείο δεν χρειάζεται, ασκώντας την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας την οποία διαθέτει, να τροποποιήσει το ποσό των προστίμων εν προκειμένω λόγω διαφορών ως προς την κατάσταση ή το μέγεθος μεταξύ των αποδεκτιών της προσβαλλομένης απόφασεως επιχειρήσεων.

## *2. Επί της διάρκειας της παραβάσεως*

### *Επιχειρήματα των διαδίκων*

- 299 Η Dalmine αμφισβητεί τις εκτιμήσεις της Επιτροπής όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως. Υποστηρίζει ότι, καίτοι οι συνεδριάσεις του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας άρχισαν το 1977, η περίοδος κατά την οποία διήρκεσε η παράβαση άρχισε μόλις την 1η Ιανουαρίου 1991, λόγω των συμφωνιών αυτοπεριορισμού των εξαγωγών που είχαν συναφθεί μεταξύ της Επιτροπής και των ιαπωνικών αρχών (αιτιολογική σκέψη 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συγκεκριμένα, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι παράλειψε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, να αναφέρει το γεγονός ότι, στις 28 Δεκεμβρίου 1989, η Επιτροπή και η Ιαπωνική Κυβέρνηση παρέτειναν την ισχύ αυτών των συμφωνιών αυτοπεριορισμού έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990.
- 300 Η Dalmine θεωρεί, εξάλλου, ότι στην παράβαση τέθηκε τέρμα κατά τα τέλη του 1994, μετά τους πρώτους ελέγχους που πραγματοποίησε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 1994. Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι ουδέποτε μετέσχε στη συνέχεια σε συνάντηση με τους Ιάπωνες παραγωγούς.
- 301 Εν πάση περιπτώσει, οι πλημμέλειες της διοικητικής διαδικασίας δεν επιτρέπουν να διαπιστωθεί παράβαση έναντι της προσφεύγουσας μετά τους ελέγχους της 1ης και 2ας Δεκεμβρίου 1994.

- 302 Κατά συνέπεια, η διάρκεια της παραβάσεως που μπορεί να καταλογιστεί στην Dalmine πρέπει να μειωθεί σε λιγότερο από τέσσερα έτη, δηλαδή στην περίοδο μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1991 και της 2ας Δεκεμβρίου 1994. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, πρόκειται για παράβαση μέσης διάρκειας, λόγω της οποίας μπορεί να επιβληθεί προσαύξηση 10 % ανά έτος, ήτοι συνολικά προσαύξηση 30 %. Η Dalmine ζητεί, συνεπώς, από το Πρωτοδικείο να αναθεωρήσει το ποσό του προστίμου που της επιβλήθηκε.
- 303 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, για τις παραβάσεις των οποίων η διάρκεια είναι από ένα έως πέντε έτη (η λεγόμενη «μέση» διάρκεια), μπορεί να αυξηθεί το βασικό ποσό του προστίμου έως και κατά 50 %. Όσον αφορά την έναρξη της παραβάσεως στην υπό κρίση περίπτωση, η Επιτροπή περιορίζεται να αναφέρει ότι την έλαβε υπόψη της από το έτος 1990 και μετά.
- 304 Όσον αφορά τον τερματισμό της παραβάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι, στην από 17 Σεπτεμβρίου 1996 δήλωσή του, ο κ. Verlusa δέχτηκε ότι οι επαφές με τις ιαπωνικές επιχειρήσεις είχαν παύσει από έτους και πλέον (αιτιολογική σκέψη 142 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Δεδομένου ότι οι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο του 1994, η Επιτροπή ορθώς καθόρισε σε τουλάχιστον πέντε έτη τη διάρκεια της παραβάσεως της Dalmine, από το 1990 έως και το 1994.

### *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

- 305 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η Επιτροπή παρατήρησε, στην αιτιολογική σκέψη 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι μπορούσε να λάβει υπόψη της την ύπαρξη της παραβάσεως από το 1997, αλλά ότι επέλεξε να μην το πράξει λόγω της υπάρξεως των συμφωνιών αυτοπεριορισμού. Έτσι, στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, έλαβε υπόψη της την ύπαρξη της παραβάσεως μόνον από το 1990 και μετά. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτός ο τρόπος ενέργειας συνιστά παραχώρηση εκ μέρους της Επιτροπής προς τους αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως.

306 Πρέπει να σημειωθεί ότι κανένας από τους διαδίκους δεν υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι έπρεπε να αμφισβητηθεί η παραχώρηση αυτή στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως. Κατά συνέπεια, η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εξέταση στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας δεν μπορεί να αφορά τη νομιμότητα ή τη σκοπιμότητα αυτής της παραχώρησης, αλλά μόνο το κατά πόσον η Επιτροπή, έχοντας ρητώς προβεί στην παραχώρηση αυτή με το αιτιολογικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, την εφάρμοσε ορθώς εν προκειμένω. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η Επιτροπή οφείλει να προσκομίσει ακριβή και συγκλίνοντα αποδεικτικά στοιχεία για να στηρίξει την αταλάντευτη πεποίθηση ότι η παράβαση αυτή όντως διαπράχθηκε, εφόσον φέρει το βάρος της αποδείξεως όσον αφορά την ύπαρξη της παραβάσεως και, ως εκ τούτου, τη διάρκεια της (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1984, 29/83 και 30/83, CRAM και Rheinznk κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1679, σκέψη 20, και της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeytiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, η λεγόμενη «Χαρτοπολτός II», Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψη 127· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, T-68/89, T-77/89 και T-78/89, SIV κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1403, σκέψεις 193 έως 195, 198 έως 202, 205 έως 210, 220 έως 232, 249 έως 250 και 322 έως 328, και της 6ης Ιουλίου 2000, T-62/98, Volkswagen κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2707, σκέψεις 43 και 72).

307 Έτσι, η ανωτέρω περιγραφείσα παραχώρηση καθιστά την υποτιθέμενη λήξη της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού καθοριστικό κριτήριο προκειμένου να εκτιμηθεί αν η ύπαρξη της παραβάσεως έπρεπε να ληφθεί υπόψη για το έτος 1990. Δεδομένου ότι πρόκειται για συμφωνίες οι οποίες συνήφθησαν, σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ της Ιαπωνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από το ιαπωνικό Υπουργείο Εξωτερικού Εμπορίου και Βιομηχανίας, και της Κοινότητας, εκπροσωπούμενης από την Επιτροπή, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η τελευταία όφειλε, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής διοικήσεως, να έχει διατηρήσει τα έγγραφα που επιβεβαίωναν την ημερομηνία κατά την οποία έληξε η ισχύς των εν λόγω συμφωνιών. Ως εκ τούτου, έπρεπε να είναι σε θέση να προσκομίσει τα έγγραφα αυτά ενώπιον του Πρωτοδικείου. Ωστόσο, η Επιτροπή ανέφερε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι είχε ερευνήσει στα αρχεία της, αλλά ότι δεν ήταν σε θέση να προσκομίσει έγγραφα πιστοποιούντα την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των συμφωνιών αυτών.

308 Αν, κατά κανόνα, ο προσφεύγων δεν μπορεί να μεταθέσει το βάρος αποδείξεως στον καθού επικαλούμενος περιστάσεις τις οποίες δεν είναι σε θέση να αποδείξει, η έννοια του βάρους αποδείξεως δεν μπορεί να εφαρμοστεί προς όφελος της Επιτροπής εν προκειμένω όσον αφορά την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των διεθνών συμφωνιών που συνήψε. Η ανεξήγητη αδυναμία της Επιτροπής να



προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με μια περίπτωση που την αφορά άμεσα στερεί από το Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να αποφανθεί εν πλήρη γνώση της καταστάσεως όσον αφορά την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των εν λόγω συμφωνιών. Θα αντέκειτο στην αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης αν οι συνέπειες αυτής της αδυναμίας της Επιτροπής επιβάρυναν τις αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις, οι οποίες, σε αντίθεση προς το καθού όργανο, δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν την ελλείπουσα απόδειξη.

309 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί, κατ' εξαίρεση, ότι εναπέκειτο στην Επιτροπή να προσκομίσει την απόδειξη περί της λήξεως της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού. Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε απόδειξη, είτε με την προσβαλλόμενη απόφαση είτε ενώπιον του Πρωτοδικείου, περί της ημερομηνίας κατά την οποία έπαυσαν να ισχύουν οι συμφωνίες αυτές.

310 Εν πάση περιπτώσει, οι ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία που πιστοποιούν την ανανέωση της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, τουλάχιστον σε ιαπωνικό επίπεδο, γεγονός που ενισχύει τη θέση την οποία υποστηρίζει η προσφεύγουσα στην παρούσα διαδικασία (προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 345). Πρέπει να θεωρηθεί ότι το Πρωτοδικείο μπορεί, σε συνεκδικαζόμενες υποθέσεις στις οποίες όλοι οι διάδικοι είχαν την ευκαιρία να συμβουλευθούν το σύνολο των φακέλων, να λάβει υπόψη του αυτεπαγγέλτως αποδεικτικά στοιχεία που περιέχονται στις δικογραφίες παραλλήλων υποθέσεων (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-113/89, Nefarma και Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-797, σκέψη 1, και T-116/89, Prodifarma κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-843, σκέψη 1). Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο καλείται να αποφανθεί στο πλαίσιο υποθέσεων οι οποίες συνεκδικάζονται προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, έχουν ως αντικείμενο την ίδια απόφαση περί διαπιστώσεως παραβάσεως και στις οποίες όλες οι προσφεύγουσες ζήτησαν τη μεταρρύθμιση των προστίμων τα οποία καταδικάστηκαν να καταβάλουν. Έτσι, το Πρωτοδικείο έχει τυπικώς γνώση, στην υπό κρίση υπόθεση, των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία προσκόμισαν οι τέσσερις ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις.

311 Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι η Dalmine ζητεί από το Πρωτοδικείο όχι μόνο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση καθ' ο μέρος αφορά τη διάρκεια της

παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης απόφασεως, αλλά και να μειώσει, ασκώντας την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας που απονέμει στο Πρωτοδικείο, σύμφωνα με το άρθρο 229 ΕΚ, το άρθρο 17 του κανονισμού 17, το ποσό του προστίμου της ώστε να ληφθεί υπόψη αυτή η μείωση της διάρκειας. Αυτή η αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας συνεπάγεται ότι το Πρωτοδικείο, όταν μεταρρυθμίζει την προσβαλλόμενη απόφαση τροποποιώντας το ύψος των προστίμων που έχει επιβάλει η Επιτροπή, οφείλει να λάβει υπόψη του όλες τις κρίσιμες πραγματικές περιστάσεις (προμνησθείσα στη σκέψη 282 απόφαση *Limburgse Vinyl Maatschappij* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 692). Υπό τις συνθήκες αυτές και εφόσον όλες οι προσφεύγουσες προσέβαλαν την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως από 1ης Ιανουαρίου 1990, δεν θα ήταν προσήκον να εκτιμήσει το Πρωτοδικείο μεμονωμένα την κατάσταση καθεμιάς από τις προσφεύγουσες υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, περιοριζόμενο να λάβει υπόψη του μόνον τα πραγματικά στοιχεία που αυτές επέλεξαν να αναφέρουν προς υποστήριξη των αιτημάτων τους και παραλείποντας να λάβει υπόψη του εκείνα τα στοιχεία τα οποία τυχόν επικαλέστηκαν άλλες προσφεύγουσες ή η Επιτροπή.

- 312 Εξάλλου, ούτε η *Dalmine* ούτε, *a fortiori*, η Επιτροπή ισχυρίστηκαν ότι οι συμφωνίες αυτοπεριορισμού εξακολουθούσαν να ισχύουν το 1991.
- 313 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, ότι οι συμφωνίες αυτοπεριορισμού που συνήφθησαν μεταξύ της Επιτροπής και των ιαπωνικών αρχών παρέμειναν σε ισχύ έως τα τέλη του 1990.
- 314 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, κατόπιν της παραχωρήσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, η διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης απόφασεως πρέπει να μειωθεί κατά ένα έτος. Έτσι, το άρθρο 1 της προσβαλλομένης απόφασεως πρέπει να ακυρωθεί στο μέτρο που λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη της παραβάσεως την οποία προσάπτει στην *Dalmine* για τον προ της 1ης Ιανουαρίου 1991 χρόνο.
- 315 Όσον αφορά την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε η παράβαση, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του

Πρωτοδικείου, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, το έτος 1995 δεν ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων. Η Dalmine, στη συνέχεια, ανέφερε ότι δεχόταν αυτή την ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως.

316 Έτσι, η μόνη διαφορά μεταξύ των διαδίκων στην υπό κρίση υπόθεση αφορά το κατά πόσον η Επιτροπή μπορούσε να λάβει υπόψη της την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως για τον μετά την ημερομηνία των ελέγχων, δηλαδή τις 1 και 2 Δεκεμβρίου 1994, χρόνο. Όμως, κρίθηκε ανωτέρω στη σκέψη 112 ότι η επιχειρηματολογία της Dalmine είναι αλυσιτελής όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι η παράβαση αυτή διήρκεσε μόνον 30 ημέρες μετά τους ελέγχους αυτούς. Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και αν υποθεθεί ότι τα επιχειρήματα της Dalmine ως προς το ζήτημα αυτό είναι βάσιμα, δεν χρειάζεται να αναπροσαρμοστεί το ποσό του προστίμου της προκειμένου να ληφθεί υπόψη μια τόσο ήσσονος σημασίας διαφορά ως προς τη διάρκεια.

317 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η διάρκεια που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης παραβάσεως είναι τέσσερα έτη, ήτοι από την 1η Ιανουαρίου 1991 έως την 1η Ιανουαρίου 1995. Συνεπώς, το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Dalmine πρέπει να μειωθεί ώστε να ληφθεί υπόψη η περίσταση αυτή.

### *3. Επί του ισχυρισμού ότι δεν ελήφθησαν υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις*

#### *Επιχειρήματα των διαδίκων*

318 Η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη της ελαφρυντικές περιστάσεις που δικαιολογούσαν μείωση του ποσού του προστίμου. Ασφαλώς, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, ως ελαφρυντική περίσταση, την κρίση που αντιμετωπίζει η χαλυβουργία και μείωσε, για τον λόγο αυτό, το ποσό του προστίμου κατά 10 %. Ωστόσο, άλλες περιστάσεις δικαιολογούσαν ακόμα μεγαλύτερη μείωση του ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα.

- 319 Η Dalmine επικαλείται, ειδικότερα, τον ήσσονα και αποκλειστικά παθητικό ρόλο της στην παράβαση, τις ασήμαντες επιπτώσεις της παραβάσεως αυτής, καθώς και την άμεση παύση της παραβάσεως ήδη από τους πρώτους ελέγχους της Επιτροπής στις 1 και 2 Δεκεμβρίου 1994. Εξάλλου, υποστηρίζει ότι, λαμβανομένης υπόψη της διαρθρώσεως της αγοράς και του ανταγωνισμού που υπήρχε τόσο στην ιταλική αγορά όσο και στο σύνολο της Κοινότητας, δεν μπορεί να της προσαφθεί ότι διέπραξε παράβαση εκ προθέσεως.
- 320 Η Dalmine υποστηρίζει ότι, επειδή δεν ελήφθησαν υπόψη τα στοιχεία αυτά, το ποσό του επιβληθέντος προστίμου είναι προδήλως δυσανάλογο σε σχέση προς τη συμμετοχή της στην παράβαση. Ισχυρίζεται ότι το βασικό ποσό του προστίμου ισοδυναμεί προς το 16 % των συνολικών εσόδων από τις πωλήσεις των επιμάχων προϊόντων το 1998 (179,5 δισεκατομμύρια λιρέτες) στην παγκόσμια αγορά, στο 38 % των πωλήσεων που πραγματοποιήθηκαν στην κοινοτική αγορά και στο 95 % των πωλήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα που διήρκεσε η παράβαση στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.
- 321 Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι τέθηκε τέρμα στις παράνομες συμπεριφορές μετά τους πρώτους ελέγχους δεν αποτελεί ελαφρυντική περίπτωση. Η Επιτροπή θεωρεί εξάλλου ότι ουδόλως ενδιαφέρουν ο δευτερεύων ρόλος της προσφεύγουσας και η υποτιθέμενη αυτονομία δράσεώς της στο πλαίσιο της συμπράξεως.
- 322 Συγκεκριμένα, η Dalmine δεν μπορεί να μετριάσει την ευθύνη της επικαλούμενη την ευθύνη των άλλων αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ουδέποτε διαφώνησε ανοικτά με τη σύμπραξη και δεν περιορίστηκε απλώς σε παθητικό ρόλο. Αντιθέτως, πρότεινε να επιλυθούν «σε ευρωπαϊκό επίπεδο» τα ζητήματα που ανέκυψαν με την απόσυρση της Cogus από την αγορά.
- 323 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το ηθελημένον της παραβάσεως που καταλογίζεται στην Dalmine είναι αναμφισβήτητο. Κατ' αυτήν, δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί ότι η προσφεύγουσα είχε επίγνωση ότι παρέβαινε το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

Αντιθέτως, αρκεί να αποδειχθεί ότι δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η επίδικη συμπεριφορά αποσκοπούσε στον περιορισμό του ανταγωνισμού (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1989, 246/86, Velasco κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2117, σκέψη 41, και της 1ης Φεβρουαρίου 1978, 19/77, Miller κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 47). Είναι απίθανο μια επιχείρηση όπως η Dalmine να μην είχε επίγνωση των πλέον στοιχειωδών κανόνων που ίσχυαν όσον αφορά την απαγόρευση των περιοριστικών του ανταγωνισμού πρακτικών (βλ., συναφώς, το σημείο 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων).

### *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

- 324 Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή μείωσε κατά 10 % το ποσό του προστίμου λόγω ελαφρυντικής περιστάσεως, ήτοι της κρίσεως την οποία αντιμετώπιζε η χαλυβουργική βιομηχανία κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών.
- 325 Πρέπει, περαιτέρω, να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή οφείλει, κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, να συμμορφώνεται με τις κατευθυντήριες γραμμές που η ίδια έχει θεσπίσει. Ωστόσο, στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων δεν αναφέρεται ότι η Επιτροπή πρέπει πάντοτε να λαμβάνει υπόψη της χωριστά καθεμία από τις ελαφρυντικές περιστάσεις που απαριθμούνται στο σημείο 3 των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών. Πράγματι, το εν λόγω σημείο 3, το οποίο επιγράφεται «[ε]λαφρυντικές περιστάσεις», προβλέπει ότι «το βασικό ποσό ελαττώνεται εάν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις, παραδείγματος χάρη στις ακόλουθες περιπτώσεις: [...]». Πρέπει να θεωρηθεί ότι ναι μεν οι περιστάσεις που απαριθμούνται στον κατάλογο του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών είναι ασφαλώς μεταξύ εκείνων που μπορούν να ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή σε μια δεδομένη περίπτωση, η Επιτροπή, ωστόσο, δεν υποχρεούται να χορηγεί αυτομάτως επιπλέον μείωση λόγω των περιστάσεων αυτών, όταν μια επιχείρηση προβάλλει στοιχεία ικανά να αποτελέσουν ένδειξη περί της συνδρομής μιας των περιστάσεων αυτών. Πράγματι, ο προσήκων χαρακτήρας τυχόν μειώσεως του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων πρέπει να εκτιμάται σφαιρικός και λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των κρίσιμων περιστάσεων.

326 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί η προ της θεσπίσεως των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων νομολογία, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως η οποία της επιτρέπει να λαμβάνει ή να μη λαμβάνει υπόψη ορισμένα στοιχεία κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τα οποία σχεδιάζει να επιβάλει, σε συνάρτηση ιδίως με τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υποθέσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 282 διάταξη SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 54, και προμνησθείσες στη σκέψη 282 αποφάσεις *Ferriere Nord* κατά Επιτροπής, σκέψεις 32 και 33, και *Limburgse Vinyl Maatschappij* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 465· βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 282 απόφαση *KNP BT* κατά Επιτροπής, σκέψη 68). Έτσι, εφόσον οι κατευθυντήριες γραμμές δεν περιέχουν επιτακτικό κανόνα όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις που μπορούν να ληφθούν υπόψη, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή διατήρησε ένα ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως ώστε να εκτιμά σφαιρικά την έκταση της ενδεχόμενης μειώσεως του ποσού των προστίμων λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων.

327 Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά την επιχειρηματολογία της *Dalmine* σχετικά με τον ήσσονα και παθητικό ρόλο της στην παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και με την υποτιθέμενη αυτονομία δράσεώς της, αρκεί να παρατηρηθεί ότι στην επιχειρηματολογία αυτή δόθηκε ήδη απάντηση ανωτέρω στις σκέψεις 280 έως 297. Ομοίως, οι αιτιάσεις σχετικά με τον ήσσονα χαρακτήρα των επιπτώσεων της παραβάσεως αυτής και το δυσανάλογο του προστίμου γενικώς εξετάστηκαν ανωτέρω στις σκέψεις 258 έως 272.

328 Όσον αφορά το επιχείρημα περί άμεσης παύσεως της παραβάσεως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η «παύση των παραβάσεων ταυτόχρονα με τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής», η οποία μνημονεύεται στο σημείο 3 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, δεν μπορεί λογικά να συνιστά ελαφρυντική περίπτωση παρά μόνον αν υπάρχουν λόγοι να υποτεθεί ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παροτρύνθηκαν να θέσουν τέρμα στις θίγουσες τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τους από τις εν λόγω ενέργειες. Πράγματι, σκοπός της διατάξεως αυτής είναι να ενθαρρύνονται οι επιχειρήσεις να θέσουν τέρμα στις θίγουσες τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τους αμέσως μόλις η Επιτροπή αρχίζει τη σχετική έρευνα.

- 329 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει, ειδικότερα, ότι μείωση του ποσού του προστίμου δεν μπορεί να χορηγηθεί λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων στην περίπτωση που είχε ήδη τεθεί τέρμα στην παράβαση πριν από την ημερομηνία των πρώτων ενεργειών της Επιτροπής ή στην περίπτωση που οριστική απόφαση να τεθεί τέρμα στην παράβαση είχε ήδη ληφθεί από τις επιχειρήσεις αυτές πριν από την εν λόγω ημερομηνία.
- 330 Πράγματι, η εφαρμογή μείωσης υπό τις περιστάσεις αυτές θα οδηγούσε στο να ληφθεί υπόψη για δεύτερη φορά η διάρκεια της παραβάσεως, η οποία ήδη λαμβάνεται υπόψη, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, κατά τον υπολογισμό των προστίμων. Η λήψη υπόψη της διάρκειας αποσκοπεί ακριβώς στην επιβολή αυστηρότερων κυρώσεων στις επιχειρήσεις που παραβιάζουν τους κανόνες στον τομέα του ανταγωνισμού επί μακρά περίοδο σε σχέση προς τις επιχειρήσεις των οποίων οι παραβάσεις είναι βραχείας διάρκειας. Έτσι, η μείωση του ύψους του προστίμου με την αιτιολογία ότι μια επιχείρηση έθεσε τέρμα στις παράνομες συμπεριφορές της πριν από τους πρώτους ελέγχους της Επιτροπής θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται για δεύτερη φορά οι υπεύθυνοι παραβάσεων βραχείας διάρκειας.
- 331 Πρέπει να παρατηρηθεί εν προκειμένω ότι, στην προμνησθείσα στη σκέψη 111 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο θεώρησε, υπό το φως των ισχυρισμών και επιχειρημάτων που προέβαλαν οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις αυτές, ότι δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατ' αυτών παράβαση για το μετά την 1η Ιουλίου 1994 χρονικό διάστημα, καθόσον δεν υπήρχε καμία απόδειξη περί της πραγματοποιήσεως συνεδριάσεως του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας το φθινόπωρο του 1994 στην Ιαπωνία σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείτο μέχρι τότε. Από την περίσταση αυτή προκύπτει ότι πιθανόν είχε ήδη λήξει η παράβαση ή, τουλάχιστον, είχε αποφασιστεί η λήξη της όταν η Επιτροπή διενήργησε τους ελέγχους της 1ης και 2ας Δεκεμβρίου 1994.
- 332 Επομένως, το γεγονός ότι οι παράνομες συμπεριφορές στις οποίες συνίσταται η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν συνεχίστηκαν μετά την ημερομηνία των πρώτων ελέγχων της Επιτροπής δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στην Dalmine υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως.

- 333 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Dalmine σύμφωνα με τα οποία δεν διέπραξε εκ προθέσεως την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή απέδειξε ότι η προσφεύγουσα προσχώρησε σε συμφωνία που αποσκοπούσε στη βλάβη του ανταγωνισμού. Όμως, στην περίπτωση συμφωνίας της οποίας το ίδιο το αντικείμενο συνίσταται στον περιορισμό του ανταγωνισμού, η συμμετοχή μιας επιχειρήσεως στη συμφωνία δεν μπορεί παρά να είναι ηθελημένη, όποιες και αν είναι οι απότομες της διαρθρώσεως της αγοράς σκέψεις που την οδήγησαν σ' αυτό. Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη συμμετοχή τους σε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού με το πρόσχημα ότι τις εξώθησε στην παράβαση αυτή η συμπεριφορά άλλων επιχειρηματιών (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 44 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 2557). Συνεπώς, η Dalmine δεν μπορεί να επικαλεστεί, προς απαλλαγή της στην υπό κρίση περίπτωση, τη διάρθρωση της αγοράς ή τη συμπεριφορά των ανταγωνιστών της.
- 334 Υπό το φως του συνόλου των προεκτεθέντων και λαμβανομένου υπόψη ότι η Επιτροπή ήδη μείωσε τα πρόστιμα ώστε να λάβει υπόψη την ελαφρυντική περίπτωση που συνίσταται στην κρίση την οποία αντιμετώπιζε ο τομέας των χαλυβδοσωλήνων (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169 της προσβαλλομένης αποφάσεως), πρέπει να απορριφθούν όλες οι αιτιάσεις της Dalmine που αντλούνται από τη μη χορήγηση πρόσθετης μείωσεως λόγω άλλων καθ' υπόθεση ελαφρυντικών περιστάσεων.

#### *4. Επί της συνεργασίας της Dalmine κατά τη διοικητική διαδικασία*

##### *Επιχειρήματα των διαδίκων*

- 335 Η Dalmine ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν τήρησε την ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων. Υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραβίασε, ως προς αυτήν, την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Θεωρώντας ότι η κατάστασή της είναι



συγκρίσιμη με εκείνη της Vallourec, η Dalmine προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν της χορήγησε μείωση του ποσού του προστίμου λόγω της συνεργασίας που προσέφερε κατά τη διάρκεια της έρευνας.

- 336 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, ιδίως, ότι, στις 4 Απριλίου 1997, απαντώντας στις ερωτήσεις που της έθεσε η Επιτροπή κατά τους πρώτους ελέγχους της, ανέφερε στην Επιτροπή τα εξής (παράρτημα 3 του δικογράφου της προσφυγής και αιτιολογική σκέψη 65 της προσβαλλομένης απόφασης):

«[Τα βασικά στοιχεία] δύνανται να αντανakλούν τη θέση του κοινοτικού τομέα σωλήνων άνευ ραφής. [...] Η εν λόγω θέση αναπτύσσεται σύμφωνα με δύο άξονες: εφαρμογή μιας πορείας εξορθολογισμού [...]· επαφές με την ιαπωνική βιομηχανία, η παραγωγική ικανότητα της οποίας ήταν μεγαλύτερη από τη ζήτηση. Οι εν λόγω επαφές αφορούσαν τις εξαγωγές σωλήνων (κυρίως εκείνων που προορίζονταν για την πετρελαιοβιομηχανία) σε περιοχές εκτός Κοινότητας (Ρωσία και Κίνα) και είχαν επίσης σκοπό να περιορίσουν τις εξαγωγές σωλήνων προς την Κοινότητα μετά τη διακοπή της λειτουργίας των εργοστασίων της [Corus] και, κατά συνέπεια, να προστατεύσουν την κοινοτική βιομηχανία σωλήνων άνευ ραφής.»

- 337 Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν την έκταση της συνεργασίας την οποία προσέφερε η προσφεύγουσα κατά την έρευνα. Καμία αντικειμενική σκέψη δεν επιτρέπει διαφορά μεταχείρισεως ως προς το θέμα αυτό μεταξύ της Vallourec και της Dalmine.

- 338 Η Επιτροπή απορρίπτει τους ισχυρισμούς αυτούς και παραπέμπει στους λόγους που εκθέτει στις αιτιολογικές σκέψεις 172 και 173 της προσβαλλομένης απόφασης προκειμένου να δικαιολογήσει την απόφασή της να μη προβεί σε περαιτέρω μείωση του ποσού του προστίμου. Υπενθυμίζει ότι τέτοια μείωση μπορεί να χορηγηθεί μόνο στις επιχειρήσεις οι οποίες, με την ενεργό συνεργασία τους, διευκόλυναν τη διαπίστωση της παραβάσεως (προμνησθείσα στη σκέψη 277 απόφαση SCA Holding κατά Επιτροπής, σκέψη 156). Η συνεργασία της Dalmine δεν υπήρξε καθοριστική στο πλαίσιο της έρευνας, καθόσον η επιχείρηση αυτή περιορίστηκε στο να μην

αμφισβητήσει το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που διαπίστωσε η Επιτροπή.

- 339 Η στάση της Vallourec δεν μπορεί να συγκριθεί με τη στάση της Dalmine. Η Vallourec ήταν η μόνη επιχείρηση που κοινοποίησε ουσιώδη στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη και το περιεχόμενο της κολασθείσας συμπράξεως. Τα στοιχεία αυτά διευκόλυναν σημαντικά το έργο της Επιτροπής όσον αφορά τη διαπίστωση των παραβάσεων.

#### *Εκτίμηση του Πρωτοδικείου*

- 340 Κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή δεν μπορεί, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της συνεργασίας που έχουν παράσχει οι επιχειρήσεις, να αγνοήσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, γενική αρχή του δικαίου η οποία, κατά πάγια νομολογία, παραβιάζεται όταν παρόμοιες καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά τρόπο διαφορετικό ή διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 2001, T-45/98 και T-47/98, Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-3757, σκέψη 237, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 341 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι, για να δικαιολογεί μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας, η συμπεριφορά της επιχειρήσεως πρέπει να διευκολύνει το έργο της Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-347/94, Magr-Melnhof κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1751, σκέψη 309, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 342 Έν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι δηλώσεις τις οποίες έκανε ο κ. Verluca, υπό την ιδιότητα του εκπροσώπου της Vallourec, απαντώντας στις ερωτήσεις που έθεσε στην εταιρία αυτή η Επιτροπή, αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία-κλειδιά του φακέλου στην υπό κρίση υπόθεση.
- 343 Ασφαλώς, όταν διάφορες επιχειρήσεις παρέχουν στην Επιτροπή, κατά το ίδιο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας και υπό ανάλογες περιστάσεις, παρόμοιες πληροφορίες που αφορούν τα πραγματικά περιστατικά που τους καταλογίζονται, πρέπει να θεωρείται ότι η συνεργασία την οποία παρέχουν είναι συγκρίσιμη (βλ., κατ' αναλογία, προμνησθείσα στη σκέψη 340 απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, σκέψεις 243 έως 245).
- 344 Ωστόσο, οι εκ μέρους της Dalmine απαντήσεις στις ερωτήσεις, καίτοι παρουσίαζαν κάποια χρησιμότητα για την Επιτροπή, απλώς επιβεβαιώνουν, και μάλιστα κατά τρόπο λιγότερο ακριβή και σαφή, ορισμένες από τις πληροφορίες τις οποίες είχε ήδη παράσχει η Vallourec μέσω των δηλώσεων του κ. Verluca.
- 345 Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες που παρέσχε η Dalmine στην Επιτροπή πριν από την αποστολή της ΑΑ δεν είναι συγκρίσιμες με εκείνες που παρέσχε η Vallourec και δεν είναι αρκετές ώστε να δικαιολογήσουν μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στην Dalmine επιπλέον της μείωσης του 20 % που της χορηγήθηκε λόγω μη αμφισβητήσεως των πραγματικών περιστατικών. Πράγματι, αυτή η μη αμφισβήτηση των πραγματικών περιστατικών διευκόλυνε σημαντικά το έργο της Επιτροπής, ενώ δεν συνέβη το ίδιο όσον αφορά τις πληροφορίες που παρέσχε η Dalmine προτού της αποσταλεί η ΑΑ.
- 346 Επομένως, ο παρών λόγος είναι απορριπτός.

## Επί του υπολογισμού του προστίμου

- 347 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην Dalmine πρέπει να μειωθεί για να ληφθεί υπόψη το ότι η διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθορίστηκε, στην παρούσα υπόθεση, σε τέσσερα αντί σε πέντε έτη.
- 348 Δεδομένου ότι η μέθοδος υπολογισμού του ύψους των προστίμων που επελέγη στις κατευθυντήριες γραμμές και εφαρμόστηκε από την Επιτροπή δεν επικρίθηκε αυτή καθαυτή στην υπό κρίση περίπτωση, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, κατά την άσκηση της εξουσίας πλήρους δικαιοδοσίας, πρέπει να εφαρμόσει τη μέθοδο αυτή κατόπιν του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξε στην προηγούμενη σκέψη.
- 349 Έτσι, το βασικό ποσό του προστίμου καθορίζεται σε 10 εκατομμύρια ευρώ, προσαυξανόμενο κατά 10 % για κάθε έτος διάρκειας της παραβάσεως, ήτοι συνολικώς κατά 40 %, οπότε προκύπτει ποσό 14 εκατομμυρίων ευρώ. Το ποσό αυτό πρέπει, στη συνέχεια, να μειωθεί κατά 10 % λόγω των ελαφρυντικών περιστάσεων σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169 της προσβαλλομένης αποφάσεως, και, επί πλέον, κατά 20 % λόγω της συνεργασίας, οπότε το οριστικό ποσό για την Dalmine καθορίζεται σε 10 080 000 ευρώ αντί 10 800 000 ευρώ.

## Επί των δικαστικών εξόδων

- 350 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να καταναείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Δεδομένου ότι κάθε διάδικος ηττήθηκε μερικώς στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να οριστεί ότι η προσφεύγουσα και η Επιτροπή θα φέρουν εκάστη τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει το άρθρο 1, παράγραφος 2, της απόφασης 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής), καθόσον το άρθρο αυτό διαπιστώνει την ύπαρξη της παραβάσεως που προσάπτει στην προσφεύγουσα για το χρονικό διάστημα πριν από την 1η Ιανουαρίου 1991.
- 2) Καθορίζει σε 10 080 000 ευρώ το ποσό του προστίμου που επιβάλλεται στην προσφεύγουσα με το άρθρο 4 της απόφασης 2003/382.
- 3) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.
- 4) Η προσφεύγουσα και η Επιτροπή θα φέρουν εκάστη τα δικαστικά έξοδά της.

Forwood

Pirrung

Meij

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 2004.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Pirrung

## Πίνακας περιεχομένων

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία .....	II - 2406
Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία .....	II - 2407
Αιτήματα των διαδικιών .....	II - 2407
Επί του αιτήματος ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως .....	II - 2408
1. Επί των λόγων ακυρώσεως που αντλούνται από παραβάσεις ουσιαδους τύπου κατά τη διοικητική διαδικασία .....	II - 2408
Επί της νομιμότητας των ερωτήσεων που έθεσε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της έρευνας .....	II - 2408
Επιχειρήματα των διαδικιών .....	II - 2408
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2410
Επί της συμφωνίας μεταξύ της ΑΑ και της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση .....	II - 2412
Επιχειρήματα των διαδικιών .....	II - 2412
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2414
Επί του παραδεκτού ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων .....	II - 2415
Επί του εγγράφου «sharing key» .....	II - 2416
— Επιχειρήματα των διαδικιών .....	II - 2416
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2417
Επί των πρακτικών των μαρτυρικών καταθέσεων των πρώην διευθυντών της Dalmine .....	II - 2418
— Επιχειρήματα των διαδικιών .....	II - 2418
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2420
Επί της νομιμότητας της περί ελέγχου αποφάσεως της Επιτροπής της 25ης Νοεμβρίου 1994 .....	II - 2422
Επιχειρήματα των διαδικιών .....	II - 2422
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2424

DALMINE κατά ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Επί της προσβάσεως στον φάκελο .....	II - 2427
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2427
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2428
2. Επί των επί της ουσίας λόγων ακυρώσεως .....	II - 2432
Επί των περιττών αιτιολογιών της προσβαλλομένης αποφάσεως .....	II - 2432
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2432
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2434
Επί της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως (όμιλος Ευρώπης-Ιαπωνίας) .....	II - 2434
Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν την ανάλυση της σχετικής αγοράς και της συμπεριφοράς των αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως στην αγορά αυτή .....	II - 2434
— Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2434
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2437
Επί της συμμετοχής της Dalmine στην παράβαση .....	II - 2441
— Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2441
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2441
Επί της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως .....	II - 2442
Επί των ρητρών της συμβάσεως εφοδιασμού που συνήφθη μεταξύ της Cogus και της Dalmine .....	II - 2442
— Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2442
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2446
Επί των λόγων ακυρώσεως που αφορούν την ύπαρξη συμπράξεως και τη συμμετοχή της Dalmine σ' αυτή .....	II - 2450
— Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2450
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2455
Επί των λόγων ακυρώσεως που αναφέρονται στη σχετική αγορά και στη σχέση της με την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως .....	II - 2461
— Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2461
— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2462

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του προστίμου ή μειώσεως του ύψους του .....	II - 2466
1. Επί της σοβαρότητας της παραβάσεως .....	II - 2467
Επί του ορισμού της σχετικής αγοράς και επί των αποτελεσμάτων της παραβάσεως .....	II - 2467
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2467
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2469
Επί της εκτιμήσεως της ατομικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων και επί της μη διακρίσεως μεταξύ των επιχειρήσεων αναλόγως του μεγέθους τους .....	II - 2474
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2474
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2476
2. Επί της διάρκειας της παραβάσεως .....	II - 2482
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2482
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2483
3. Επί του ισχυρισμού ότι δεν ελήφθησαν υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις .....	II - 2487
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2487
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2489
4. Επί της συνεργασίας της Dalmine κατά τη διοικητική διαδικασία .....	II - 2492
Επιχειρήματα των διαδίκων .....	II - 2492
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου .....	II - 2494
Επί του υπολογισμού του προστίμου .....	II - 2496
Επί των δικαστικών εξόδων .....	II - 2496